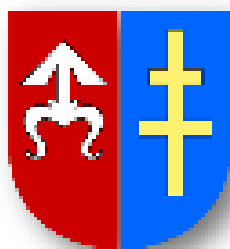

**POWIATOWA STACJA SANITARNO-
EPIDEMIOLOGICZNA
W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ**

*Ocena Stanu Sanitarnego
Powiatu Skarżyskiego
w roku 2021*

**SKARŻYSKO-KAMIENNA
MARZEC 2022**

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego.	4
II. Stan sanitarny podmiotów prowadzących działalność leczniczą.....	31
III. Jakość wody do spożycia.....	36
IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk.....	42
V. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i prod. kosmetycznych.....	55
VI. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.....	69
VII. Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży.....	76
VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	81
IX. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna.	83
X. Działalność Laboratoryjna.	93
XI. Zakończenie.....	95

WSTĘP.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Skarżysku – Kamiennej działa w oparciu o Ustawę z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska;
- higieny w zakładach pracy;
- higieny procesów nauczania i wychowania;
- higieny wypoczynku i rekreacji;
- zdrowotnymi żywności żywienia i przedmiotów użytku;
- higieniczno-sanitarnymi zakładów, w których udzielane są świadczenia zdrowotne;

jak również sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, który dotyczy prowadzonych inwestycji na terenie powiatu oraz inicjowanie działań promujących zdrowie i szerzenie oświaty zdrowotnej.

W ramach nadzoru sanitarnego Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Skarżysku - Kamiennej prowadzi czynności kontrolne i badania laboratoryjne, zgodnie z funkcjonującym systemem jakości. Procedury ogólne tego systemu są jednolite w całym województwie świętokrzyskim, natomiast procedury kontrolne są jednolite dla całego kraju, opracowane i nadzorowane przez Głównego Inspektora Sanitarnego.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Skarżysku – Kamiennej, posiadający certyfikat jakości przyznany przez PCA w 2006 roku, wykonuje badania wody, żywności, materiału biologicznego od pacjentów oraz czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy. Oddział działa w zintegrowanej bazie laboratoryjnej województwa świętokrzyskiego, wykonuje również badania dla powiatu starachowickiego i koneckiego.

Powiat skarżyski zamieszkuje ok. 74 tysięcy osób zajmuje on powierzchnię około 395 km².

W minionym roku przeprowadzono 9418 kontroli, wydano 152 decyzje. Ponadto nałożono 37 mandatów na łączną kwotę 5300 złotych. (8759 kontroli dotyczyło spraw związanych z pandemią COVID – 19)

Do badań pobrano łącznie 296 prób wykonując łącznie 2857 badań, w tym 294 oznaczenia chemiczne, 2274 oznaczenia fizyczne i 5076 oznaczeń mikrobiologicznych.

Niniejsze opracowanie przedstawia sytuację epidemiologiczną oraz stan sanitarny naszego powiatu w oparciu o wyniki prowadzonego nadzoru i przeprowadzonych badań.

I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego.

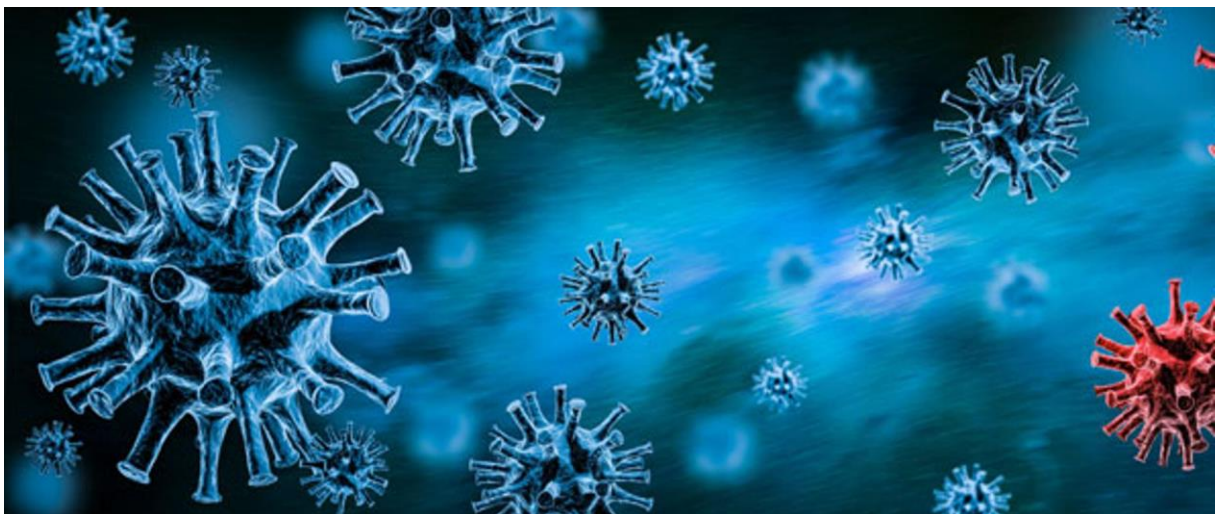
„ Musimy uzmysłwić sobie fakt, że choroby zakaźne są zagrożeniem powszechnym, które wymaga niezwłocznej uwagi, szczególnie w czasie, kiedy międzynarodowy transport i handel zbliżyły do siebie ludność całego świata. Choroby zakaźne nie respektują granic. Musimy więc wszyscy wspólnie pracować nad ich opanowaniem”.

(Doktor Hiroshi Nakajma)

Rok 2021 był nadal rokiem szczególnym ze względu na dynamiczny rozwój pandemii. Większość planowanych działań w obszarze zdrowia publicznego ze względu na pandemię została zaburzona. Działalność przeciwepidemiczna skoncentrowana w szczególności była na podejmowaniu działań związanych z zapobieganiem i zwalczaniem epidemii COVID-19 polegających na:

- monitorowaniu bieżącej sytuacji epidemiologicznej w zakresie COVID-19 w powiecie, województwie , Polsce i na świecie,
- prowadzeniu dochodzeń epidemiologicznych,
- obejmowaniu kwarantanną lub nadzorem osób z kontaktu z chorym na COVID-19,
- prowadzeniu akcji informacyjnej mającej na celu zapobieganie powstawaniu i szerzeniu się zakażeń SARS-CoV-2,
- prowadzeniem stałego nadzoru w zakresie przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych,
- współpracy z podmiotami leczniczymi, jednostkami samorządowymi, służbami mundurowymi.

W celu usprawnienia nadzoru nad chorobami zakaźnymi pracownicy korzystali z systemów informatycznych takich jak: SEPIS, EWP, SRWE, Epibaza, ESNDS.

W 2021 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Skarżysku-Kam. sprawował nadzór sanitarno-epidemiologiczny nad **73164** mieszkańcami powiatu skarżyskiego (z czego **10184** to dzieci i młodzież).

Ryc. 1 Mieszkańcy powiatu skarżyskiego z podziałem na gminy.

Ocena sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych powiatu skarżyskiego została sporządzona w oparciu o dane o przypadkach zachorowań i zakażeń jakie zostały zgłoszone do PPIS w Skarżysku-Kam. przez podmioty świadczące usługi w zakresie ochrony zdrowia, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi t.j. **ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi** (Dz. U. z 2021.poz. 2069 z późn.zm.).

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych w powiecie skarżyskim.

W 2021 roku zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10 oraz definicjami chorób na potrzeby nadzoru epidemiologicznego zarejestrowano ogółem **4576** chorób zakaźnych (w roku 2020 -2716). W obowiązujących sprawozdaniach z chorób zakaźnych MZ-56 zarejestrowano – **4559** chorób zakaźnych (w roku 2020 -2310) i w MZ-55 - **10** zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę (w roku 2020- 395) oraz zgłoszono **7** zachorowań na gruźlicę (w roku 2020-11).

Z powodu zachorowań na choroby zakaźne hospitalizowano **792** osoby (w roku 2020-343). Ogółem przeprowadzono **5397** dochodzeń epidemiologicznych oraz przeprowadzono **3270** kontroli w zakresie przestrzegania obowiązujących obostrzeń w konsekwencji których, podejmowano stosowne działania zapobiegawcze (wydawano decyzje, nakładano kwarantannę, nakładano mandaty karne, prowadzono działania edukacyjne i pouczające).

W omawianym roku zarejestrowano **4113** zachorowań na COVID-19 (roku 2020 - 2003zach.), spośród których **606** osób z powodu ciężkiego przebiegu choroby było hospitalizowanych (w roku 2020-237) , zmarło **214** osób (w roku 2020-74). Oprócz zachorowań na COVID-19 rejestrowano inne zachorowania na choroby zakaźne, między innymi takie jak: zatrucia pokarmowe o etiologii salmonellozowej, styczeńność i narażenie na wściekliznę z potrzebą szczepień p/wściekliznie, przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C, wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy i norowirusy, bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*, biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, choroby inwazyjne wywołane przez *Naisseria meningitis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Streptococcus pyogenes* oraz boreliozę, gruźlicę, grypę. Z chorób wieku dziecięcego odnotowano zachorowania na ospę wietrzną, świnkę i szkarlatynę. Nadal nadzorowany był jeden nosiciel pałeczek duru rzekomego Paratyphi B.

COVID-19

Czas globalizacji sprzyja migracji wirusów na nowe kontynenty, a tym samym sprzyja rozwojowi pandemii. W roku 2021 nadal bardzo ważnym zagadnieniem w ochronie zdrowia była walka z trwającą pandemią.

W dniu 11 marca 2020r. WHO ogłosiła pandemię nowego koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego COVID-19. Biorąc pod uwagę narastającą liczbą zakażeń w dniu 20.03.2020r. do odwołania został wprowadzony na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan epidemii. Nowy koronawirus SARS-CoV-2 pojawił się pod koniec 2019 roku w Wuhan w Chinach. Jest przenoszony głównie przez kropelki, które wydzielają się, gdy osoba zarażona kaszle, kicha i wydycha powietrze. Wirus ten wywołuje ostrą chorobę zakaźną układu oddechowego COVID-19. U większości chorych objawy są łagodne i takie osoby zdrowieją bez specjalnego leczenia, lecz w przebiegu choroby może dochodzić do powikłań, w tym do zapalenia płuc i zespołu ostrej niewydolności oddechowej. Na ciężki przebieg choroby szczególnie narażone są osoby starsze obciążone chorobami układu krążenia, chorobami płuc i cukrzycą.

Nie tylko w Polsce ale w skali międzynarodowej kontynuowane były działania w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się zakażeń. W związku z trzecią falą pandemii od 27.03.2021r. do 18.04.2021r. wprowadzone zostały nowe obostrzenia, znów zostały zamknięte galerie handlowe, przedszkola i żłobki, salony fryzjerskie i kosmetyczne, wprowadzono limit miejsc. W maju w związku ze spadkiem zachorowań zostały zniesione niektóre obostrzenia (otwarto miejsca kultury, stadiony).

Koronawirus może ewaluować i zmieniać swój kod genetyczny, a zmiany w tym kodzie sprawiają, że wirusy łatwiej przenoszą się między ludźmi unikając odpowiedzi układu odpornościowego. **Wariant Alfa** (oznaczony symbolem B.1.1.7) zwany brytyjskim w Polsce pojawił się w styczniu 2021r., wywołał trzecią falę pandemii, która trwała do maja 2021r.. **Wariant Delta** (B.1.617.2) w październiku 2020r. pojawił się w Indiach. Jest bardziej zakaźny i różniący się objawami. Charakterystyczne dla wariantu Alfa takie objawy jak kaszel, zaburzenia węchu i smaku w przypadku wariantu Delta występują rzadziej. Objawy Delta przypominają ciężką postać przeziębienia z bólem głowy, gardła, wysoką gorączką, katarem, bólami mięśniowymi i stawowymi oraz dolegliwościami ze strony układu pokarmowego (nudności, biegunki, wymiotów, utratą apetytu). Wariant Delta (B.1.617.2) jest o 40-60% bardziej zakaźny niż Alfa (B.1.1.7). W Polsce po raz pierwszy zidentyfikowany 26.04.2021r.. Wywołał czwartą falę pandemii

Pod koniec listopada pojawił się nowy **wariant Omikron** (B.1.1.529) przenoszący się jeszcze łatwiej od swojego poprzednika. Szczep pojawił się w południowej Afryce. Obecnie wypiera wariant Delta i stanowi większe zagrożenie dla dzieci. W naszym powiecie jego obecność została potwierdzona w grudniu, z badań wykonywanych od personelu medycznego w ognisku zakażenia szpitalnego.

Od grudnia 2020r. narzędziem walki z pandemią stały się szczepienia. W Polsce rozpoczęły się od 27.12.2020r.. W pierwszej kolejności szczepione były służby medyczne, pensjonariusze DPS i pacjenci ZOL, osoby starsze, służby mundurowe, następnie taką możliwość uzyskały inne grupy zawodowe. Od 7.06.2021r. ruszyły szczepienia dzieci od 12 r.ż., a od 16 grudnia szczepienia dzieci od 5-11 roku życia. Na terenie powiatu szczepienia realizowane były w:

- w Szpitalu Powiatowym, punkt szczepień personelu podmiotów leczniczych,
- w 8 placówkach opieki zdrowotnej (podmioty podstawowej opieki zdrowotnej przychodnie)
- w 2 nowoutworzonych punktach szczepień w Skarżysku-Kam. Plac Floriański 1 i przy ul. Konarskiego 34.

Szczepienia p/COVID-19 realizowane były następującymi szczepionkami:

- Comirnaty (Pfizer&BionTech),
- Vaxzevria (Astra Zenaca),
- Johnson&Johnson,
- COVID-19 Vaccine Moderna.

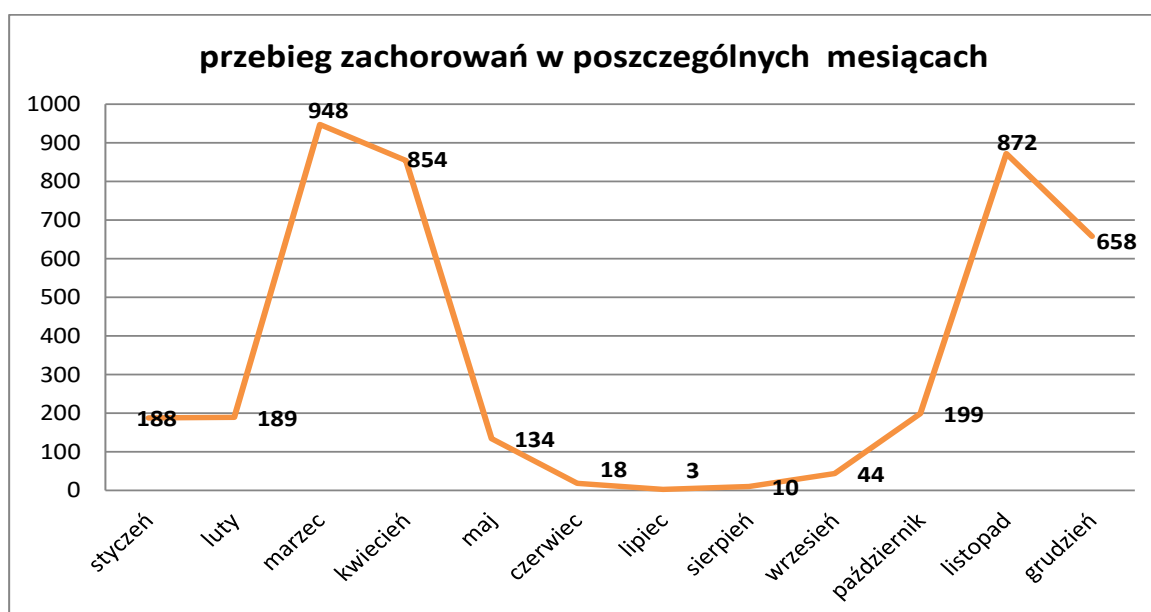
Centrum Kontroli i Prewencji Chorób (CDC) zapewnia, że zatwierdzone przez FDA szczepionki p/COVID-19 chronią zarówno przed najpoważniejszym wariantem Delta, jak i przed innymi mutacjami. W większości zapobiegają zachorowaniom na COVID-19, a w przypadku zakażenia chronią przed ciężkim przebiegiem choroby i śmiercią.

W 2021 roku zarejestrowano **4113** zachorowań na COVID-19, wszystkie zachorowania potwierdzone badaniami laboratoryjnymi. Odnotowano **209** podejrzeń COVID-19 (chorzy nie potwierdzeni badaniami laboratoryjnymi). Przez cały czas trwania epidemii oprócz pojedynczych zachorowań dochodziło do zakażeń rodzinnych, zakażeń w placówkach leczniczych, szkołach i zakładach pracy. Ogółem poza ogniskami rodzinnymi odnotowano 24 ogniska zakażeń spowodowanych koronawirusem w innych instytucjach:

- 7 ognisk w szpitalu powiatowym, największe ognisko wystąpiło w oddziale wewnętrznym szpitala, gdzie zakażeniu uległo 42 osoby, w tym odnotowano jeden zgon pacjenta,
- 14 ognisk w szkołach i przedszkolach,
- 1 ognisko w DPS ul. Ekonomii
- 1 ognisko w Zakładzie Opiekuńczo Leczniczym Anna,
- 1 ognisko w Dziennym Domu Pomocy Medycznej,
- 1 ognisko w zakładzie Kleen-Tex.

Ponadto opracowano 350 zgłoszeń kwarantanny instytucjonalnej, która dotyczyła przeważnie takich podmiotów jak żłobki, przedszkola i szkoły, gdzie obejmowano kwarantanną bądź nadzorem całe klasy i grupy przedszkolne.

Przebieg epidemii na terenie powiatu skarżyskiego w 2021r. przedstawia poniższy wykres.

Ryc.2 Przebieg zachorowań na COVID- 19 w powiecie skarżyskim w 2021r.

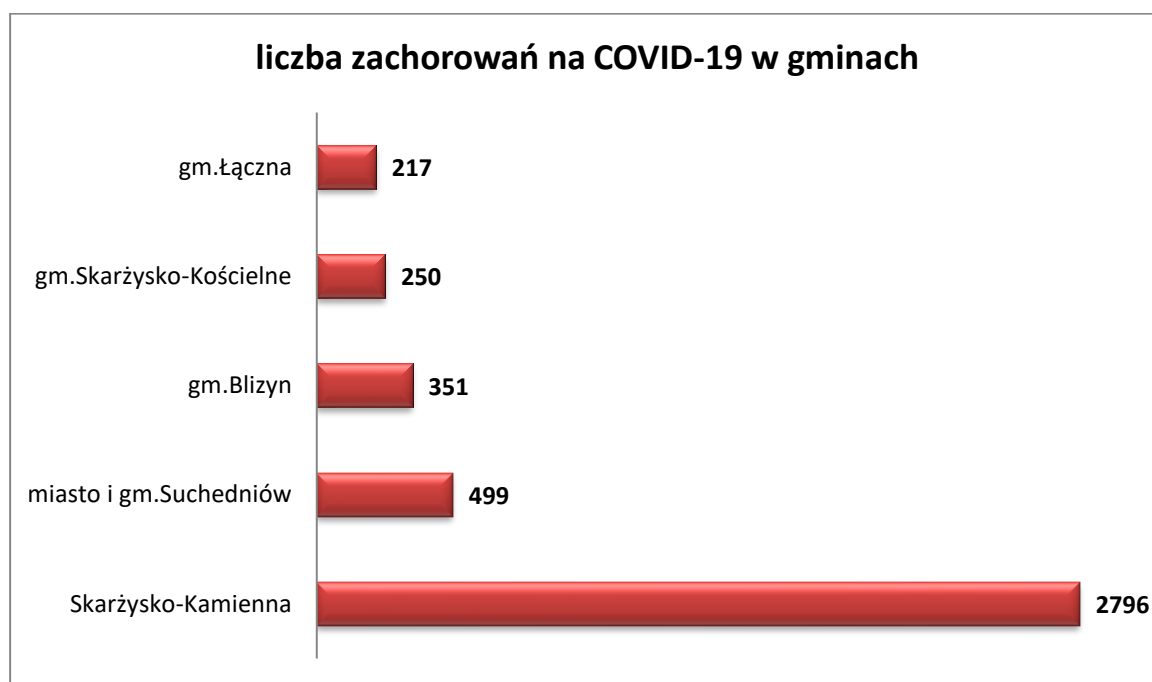
Najwięcej zakażeń wystąpiło w marcu, kwietniu – 43,81%, listopadzie i grudniu -37,19%. Wiosną i jesienią obserwujemy wzrost zachorowań, chłodniejsza i bardziej wilgotna aura sprzyja chorobom wirusowym. Od września, powrót do szkół dzieci i młodzieży był również czynnikiem wpływającym na wzrost zakażeń.

Latem warunki pogodowe, przebywanie na świeżym powietrzu były czynnikiem ograniczającym przenoszenia się wirusa, dlatego w miesiącach letnich nastąpiło wyciszenie epidemii.

Na terenie powiatu podobnie jak w kraju w 2021r. sprawcą zakażeń były trzy warianty wirusa: Alfa, Delta i pod koniec roku Omikron.

Wariantem dominującym był wysoce zaraźliwy wariant Delta, a już pod koniec listopada na terenie powiatu pojawił się nowy wariant Omikron przenoszący się jeszcze łatwiej od swojego poprzednika. Szczep został potwierdzony u personelu szpitala w ognisku zakażenia szpitalnego.

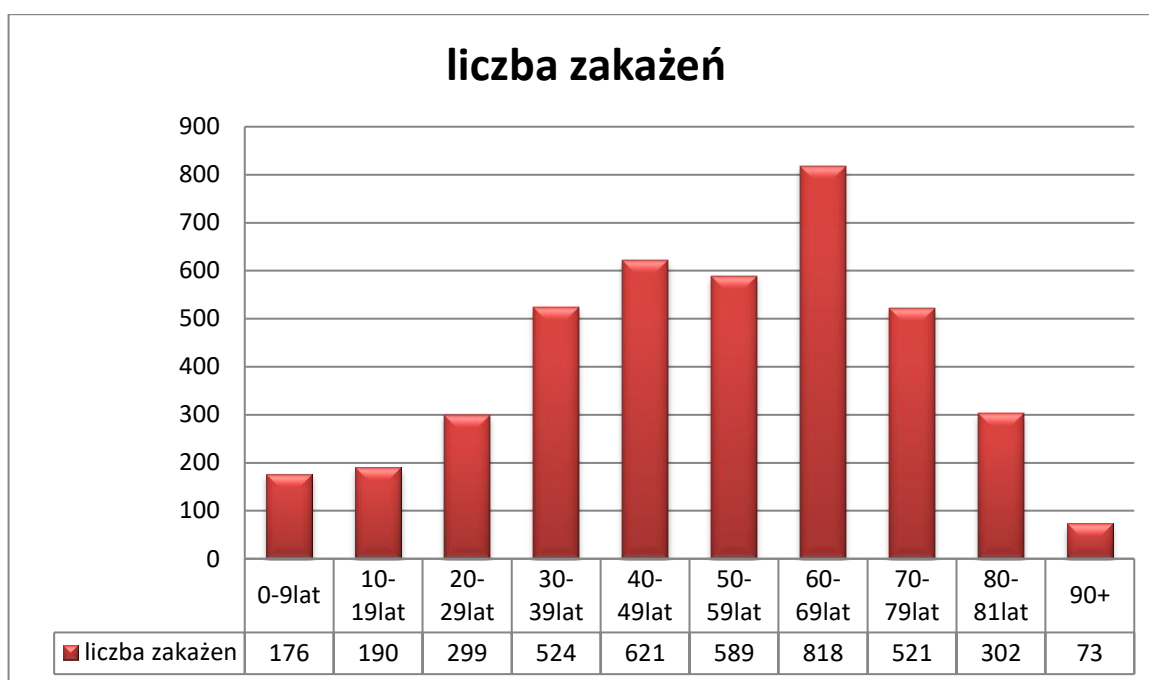
Poniżej zobrazowano jak przedstawiały się zachorowania na COVID-19 w poszczególnych gminach powiatu skarżyskiego.

Ryc. 3 Liczba przypadków zachorowań na COVID-19 w poszczególnych gminach w 2021r.

Zachorowania rejestrowano w każdej gminie powiatu skarżyskiego, niemniej jednak najwięcej ich zarejestrowano w Skarżysku -Kamiennej, najmniej w gminie Łączna.

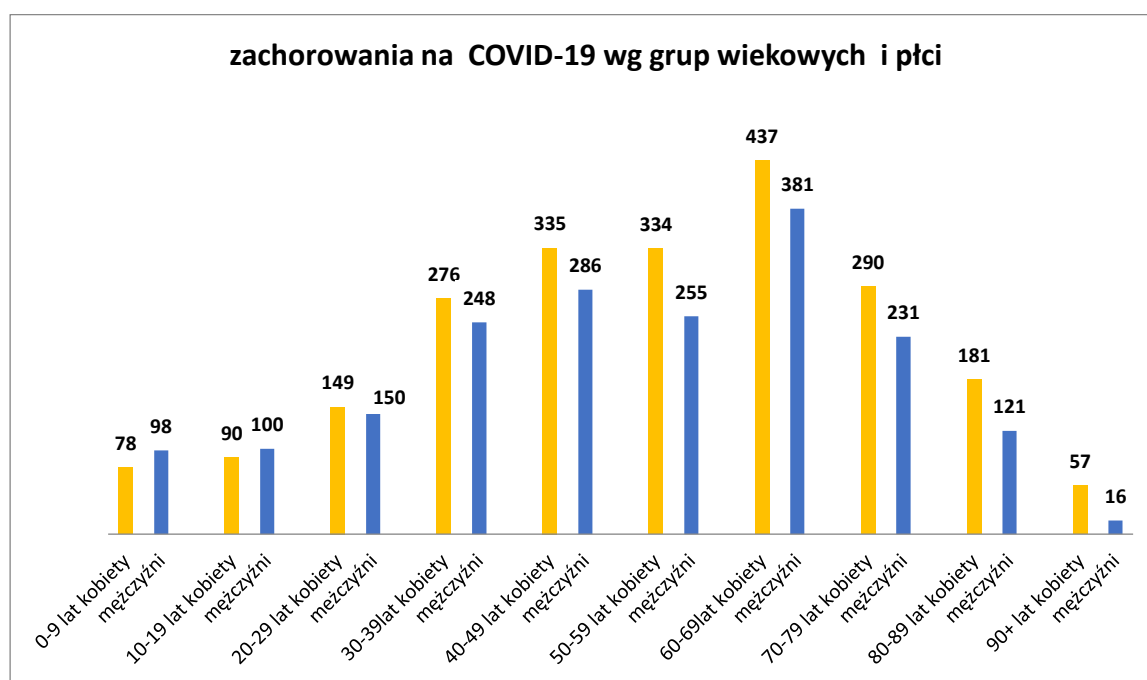
Poniżej zaprezentowano jak przedstawiały się zachorowania na COVID-19 w grupach wiekowych.

Ryc.4 Liczba zakażeń w poszczególnych grupach wiekowych w 2021r.

Zakażenia wystąpiły w każdej grupie wiekowej, najwięcej – 19,88% w grupie wiekowej 60-69 lat, zakażenia od 30r.ż. do 59 r.ż. utrzymywały się na podobnym poziomie, zakażenia u dzieci do 9r.ż. stanowiły 4,27%, podobnie przedstawiały się zakażenia u dzieci i młodzieży do 19 r.ż. – 4,62%. Zachorowania wśród ludzi starszych powyżej 70r.ż. stanowiły 21,78% wszystkich zakażeń.

Poniżej zaprezentowano jak przedstawiały się zachorowania na COVID-19 wśród kobiet i mężczyzn.

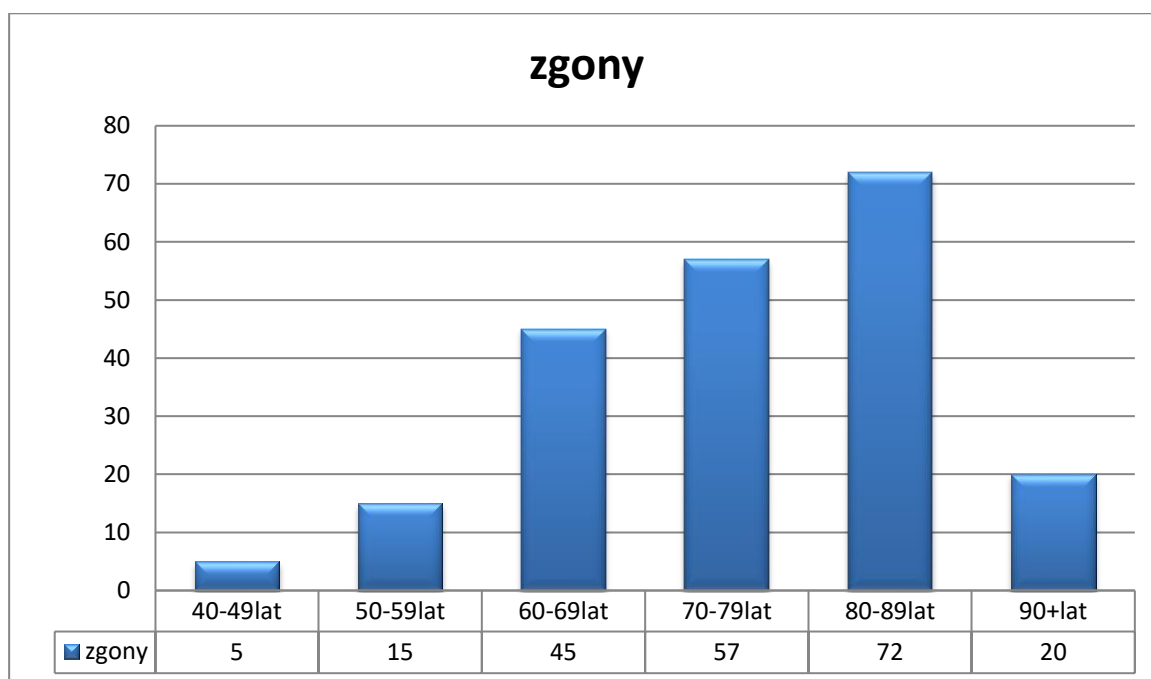
Ryc. 5 Liczba zachorowań na COVID-19 z podziałem na płeć i grupę wiekową w 2021r.

Przez cały omawiany okres epidemii więcej zakażało się kobiet jak mężczyzn. Tylko w jednej grupie wiekowej 10-19 lat odnotowano więcej zachorowań wśród mężczyzn. Najwięcej zachorowań odnotowano zarówno wśród mężczyzn jak i kobiet w grupie wiekowej 60-69 lat. Ogółem zachorowało **2227** kobiet i **1886** mężczyzn.

Zachorowania występowały w różnych grupach wiekowych. Najmłodszy zakażony noworodek miał **3 dni**, najstarszy zakażony pacjent liczył **100 lat**.

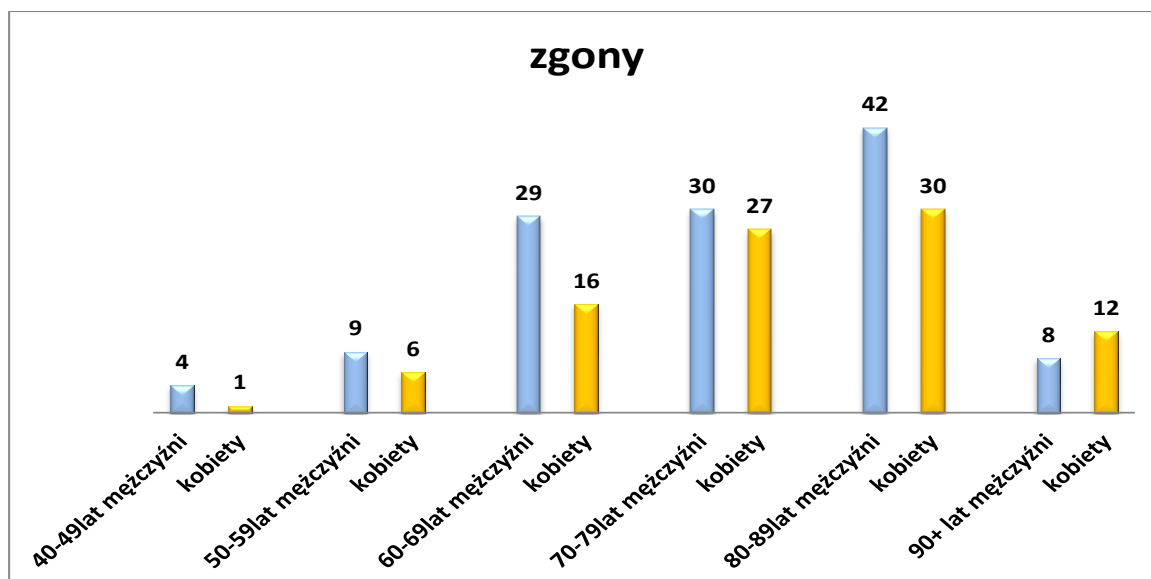
Z powodu ciężkiego przebiegu COVID-19 hospitalizowano 606 osób. **Zmarło 214 chorych w tym 5 osób zmarło w domu.**

Poniżej zobrazowano jak przedstawiały się zgony w poszczególnych grupach wiekowych.

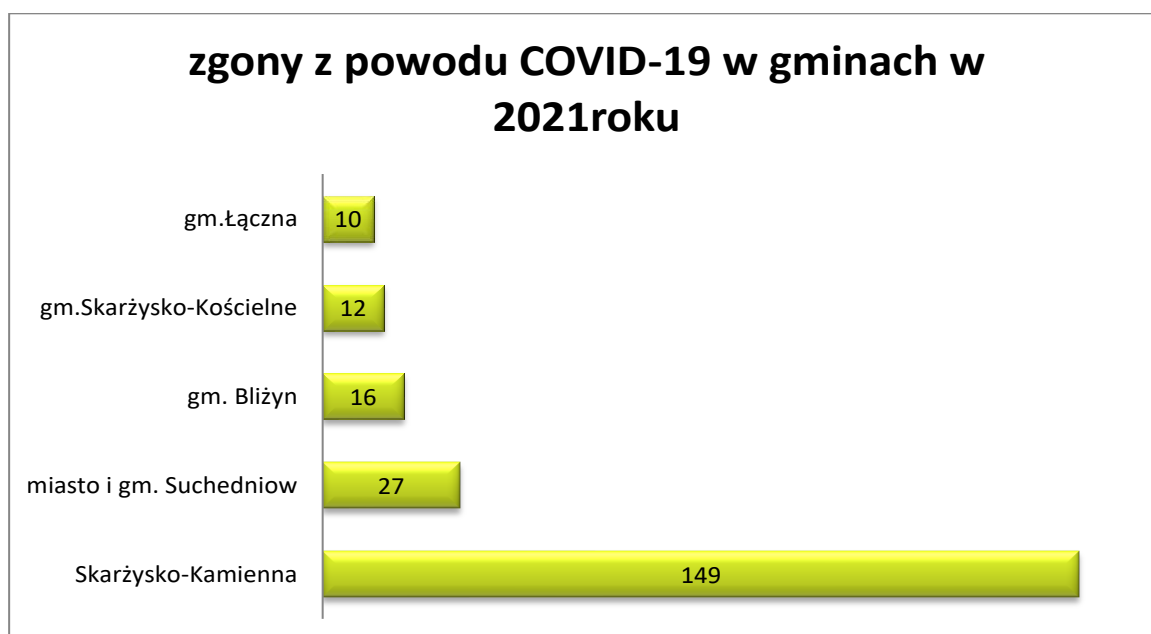
Ryc. 6. Liczba zgonów z powodu COVID-19 w 2021r.

Do 39 roku życia nie rejestrowano zgonów z powodu COVID-19. Grupa ludzi starszych była najbardziej narażona na zgony, mimo, że w tej grupie odsetek zachorowań był niski wynosił 7,34% to umieralność była wysoka i wynosiła 33,64%. Od 60 r.ż. wskaźnik zgonów systematycznie wzrastał. Najniższy był w grupie 40-49 lat- wynosił 2,33%.

Ryc. 7 Liczba zgonów z powodu COVID-19 z podziałem na płeć w 2021r..

W przedziale wiekowym od 0-39 r.ż. nie rejestrowano zgonów. Najmłodszy pacjent, który zmarł miał 46 lat, a najstarszy 98 lat. Pacjenci w grupie wiekowej od 70r.ż do 89rż. stanowili ponad 60% wszystkich zgonów, a najwięcej mężczyzn zmarło w grupie wiekowej 80-89 lat - 19,62% wszystkich zgonów. Mimo, że mężczyźni stanowili tylko 45,85% wszystkich zachorowań to odsetek zgonów w tej grupie wyniósł 57% . Współczynnik śmiertelności dla mężczyzn jest więc wysoki i wyniósł **6,46%**. Współczynnik śmiertelności dla kobiet wyniósł **4,13%**. Współczynnik umieralności na COVID-19 dla powiatu w roku 2021 wyniósł **5,20%**

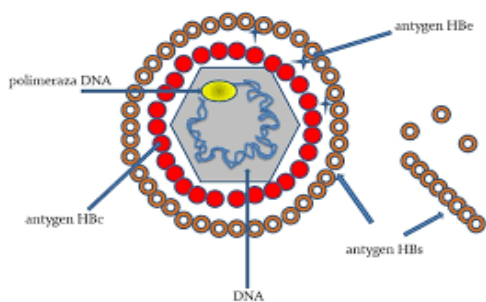

Ryc. 8 Zgony z powodu COVID-19 w gminach w 2021r.

Najwięcej zgonów odnotowano w gminie Skarżysko-Kamienna -69,62% wszystkich zgonów, ale w tej gminie odsetek zachorowań też był wysoki i wynosił 67,97 % ,najmniej chorych zmarło w gm.Łączna- 4,67%, w której też odnotowano najmniej zachorowań . Większość osób, które zmarły miały choroby współistniejące, czasem tylko nadciśnienie tętnicze, część z nich cukrzycę, przewlekłe choroby płuc czy też choroby nowotworowe.

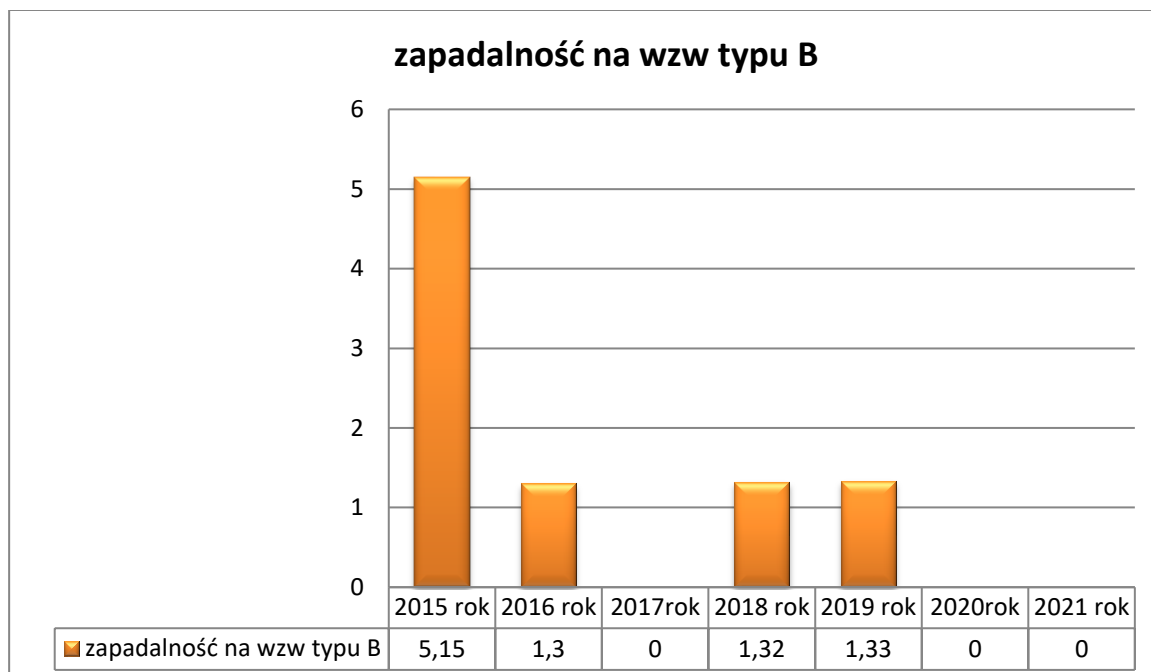
W 2021 roku oprócz zachorowań na COVID-19 rejestrowano zachorowania na inne choroby zakaźne. Poniżej zaprezentowano jak przedstawiały się w czasie trwającej pandemii zachorowania na inne choroby zakaźne.

Wirusowe zapalenie wątroby:

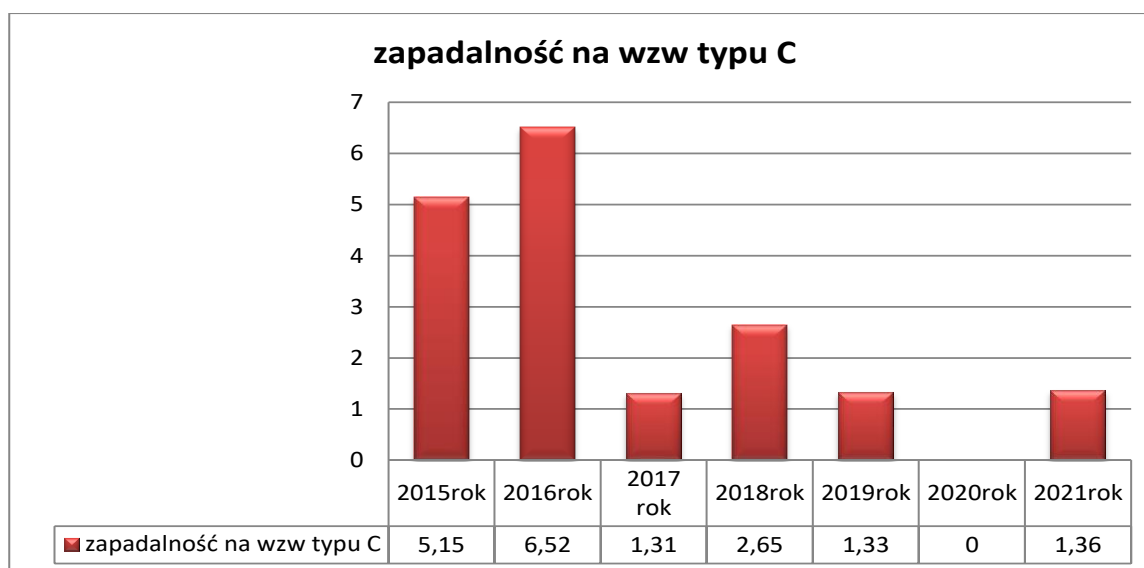
Nie rejestrowano zachorowań na wirusowe

zapalenie wątroby typu A, typu B ostre i przewlekłe.

Ryc. 9. Zapadalność na wzw typu B .

Nadal od 2016r. utrzymuje się dobra sytuacja epidemiologiczna wirusowego zapalenia wątroby typu B. Rejestrowane dotychczas przypadki zachorowań dotyczyły osób nie szczepionych p/wzw typu B. Tak dobra sytuacja świadczy o skuteczności szczepień p/wzw B.

Ryc.10. Zapadalność na wzw typu C.

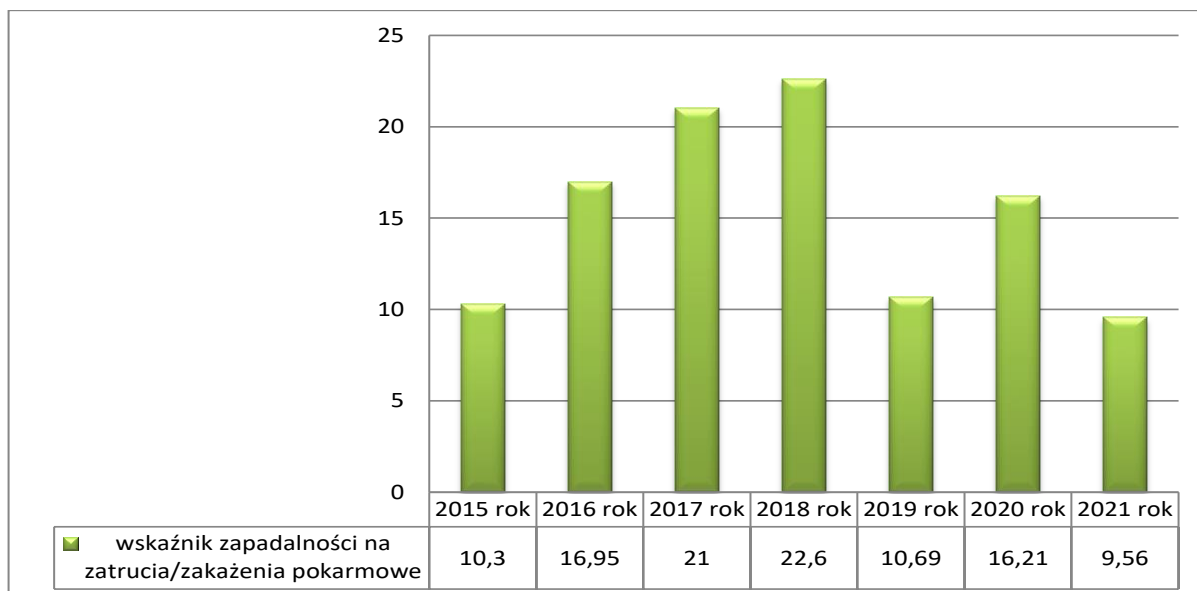
Od 2017 rok sytuacja epidemiologiczna wirusowego przewlekłego zapalenia wątroby typu C jest dobra, a rok 2020 był pierwszym od 13 lat, w którym nie odnotowano przewlekłego zapalenia wątroby typu C. W roku 2021 odnotowano jedno zachorowanie na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C mężczyzny w wieku 40 lat, który przebywając w areszcie poddał się zabiegowi tatuażu

Zatrucia/zakażenia pokarmowe:

W roku 2020 odnotowano minimalny spadek zachorowań na zatrucia/zakażenia pokarmowe wywołane przez pałeczki z grupy Salmonella. Ogółem zarejestrowano 7 zachorowań w tym 6 chorych było hospitalizowanych. Zachorowania wystąpiły tylko u dzieci od 7 miesiąca życia do 11 roku życia. 57,15% zachorowań wystąpiło na terenie miasta Skarżyka-Kam. i 42,85% na terenie gm. Skarżysko-Kościelne. W pozostałych gminach nie rejestrowano zachorowań. Salmonella Enteritidis odpowiedzialna była za wszystkie zachorowania. Wskaźnik zapadalności dla tej jednostki chorobowej wynosi 9,56/100tys. mieszk.

W omawianym roku nie rejestrowano ognisk zbiorowych zatruc/zakażeń pokarmowych wywołanych przez pałeczki z grupy Salmonella.

Ryc.11. Wskaźnik zapadalności na zatrucia/zakażenia pokarmowe spowodowane pałeczkami Salmonella.

Wirusowe zakażenia jelitowe

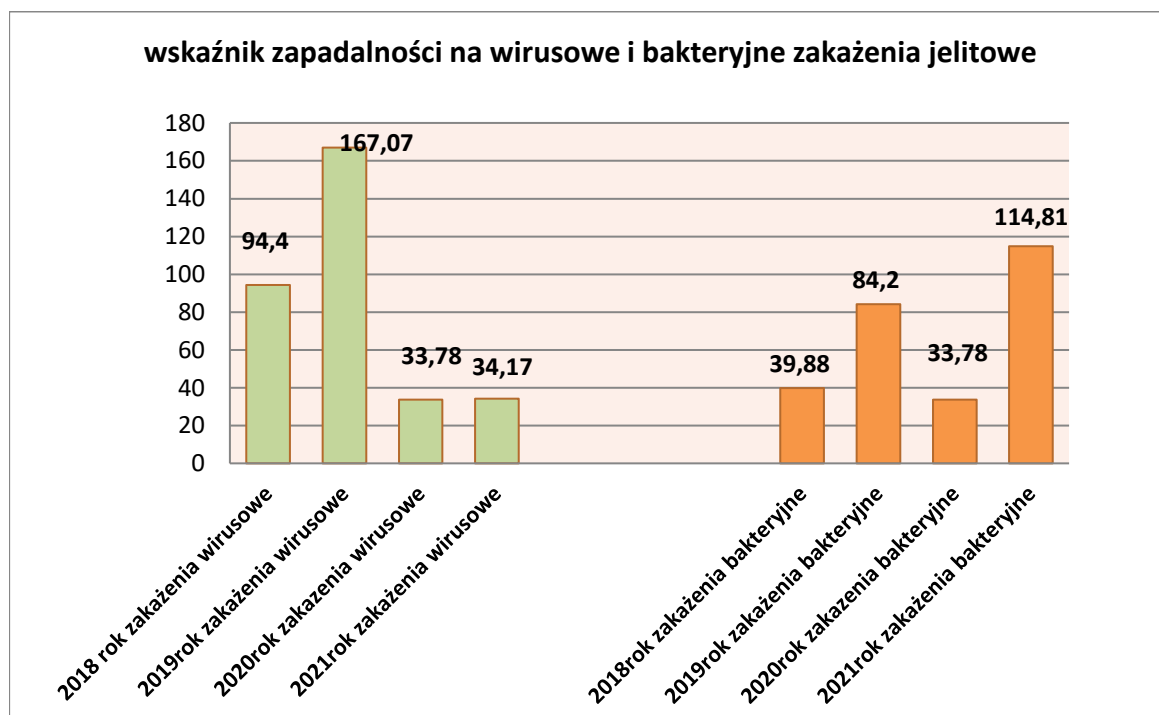

W omawianym roku obserwowano minimalny wzrost wirusowych zakażeń jelitowych. 48% wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych było przez norowirusy, 28% przez rotawirusy, pozostały odsetek to inne wirusowe i nieokreślone wirusowe zakażenia jelitowe. Hospitalizowanych było hospitalizowanych 96% chorych. Zachorowania wystąpiły w przedziale wiekowym od 1 miesiąca życia do 15 roku życia. Tylko 16% zachorowań dotyczyło dzieci do 2 r.ż. Zachorowania rejestrowano w każdej gminie, nie mniej jednak najczęściej wystąpiło ich na terenie miasta Skarżyska-Kam. - 52% i terenie miasta i gminy Suchedniów- 32% . Najwięcej zakażeń zarejestrowano w IV kwartale. Nie notowano zakażeń w miesiącu czerwcu i grudniu.

Dzieciom od 6 tygodnia życia do ukończenia 36 tygodnia życia od 01.01.2021r. wprowadzone zostały do PSO obowiązkowe szczepienia ochronne p/rotawirusom. W omawianym roku zaszczepiono 308 dzieci.

Bakteryjne zakażenia jelitowe

Bakteryjne zakażenia jelitowe w porównaniu do ubiegłego roku uległy wzrostowi . Wszystkie bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane były przez *Clostridium difficile*. Najważniejszym czynnikiem ryzyka rozwoju zakażenia *Clostridium difficile* czyli Gram (+) laseczek beztlenowych jest przyjmowanie antybiotyku, który znacząco niszczy mikroflorę jelitową i na które *C.difficile* wykazuje oporność, wiek pacjenta ma również znaczenie, szczególnie predysponowane są osoby powyżej 65 roku życia, hospitalizacja stanowi również wysoki czynnik ryzyka kolonizacji szczepami *C.difficile*. Zachorowania wystąpiły w przedziale wiekowym od 10 r.ż. do 92 r.ż.. Hospitalizowanych było 95% chorych. Zachorowania dotyczyły mieszkańców wszystkich gmin. Odnotowano dwa zgony w wieku 91 lat i 95 lat osób zakażonych *Clostridium difficile*.

Ryc.12. Wskaźnik zapadalności na wirusowe i bakteryjne zakażenia jelitowe.

Ponadto w omawianym roku odnotowano znaczący wzrost biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu. Zachorowania rejestrowano w każdej gminie. 47% dotyczyło dzieci do 2 roku życia, 45% osób było hospitalizowanych. Przedział wiekowy chorych od 1 roku życia do 90 roku życia. Hospitalizowanych było 90% chorych.

Choroby inwazyjne

Choroby wywołane przez **Streptococcus pyogenes** – paciorkowiec wywołujący zakażenia o różnym stopniu ciężkości. Odnotowano i zgłoszono jako możliwy 1 przypadek róży. Drugie zachorowanie rozpoznane jako posocznica wywołana przez *Streptococcus pyogenes* u mężczyzny w wieku 59 lat. Pacjent zmarł.

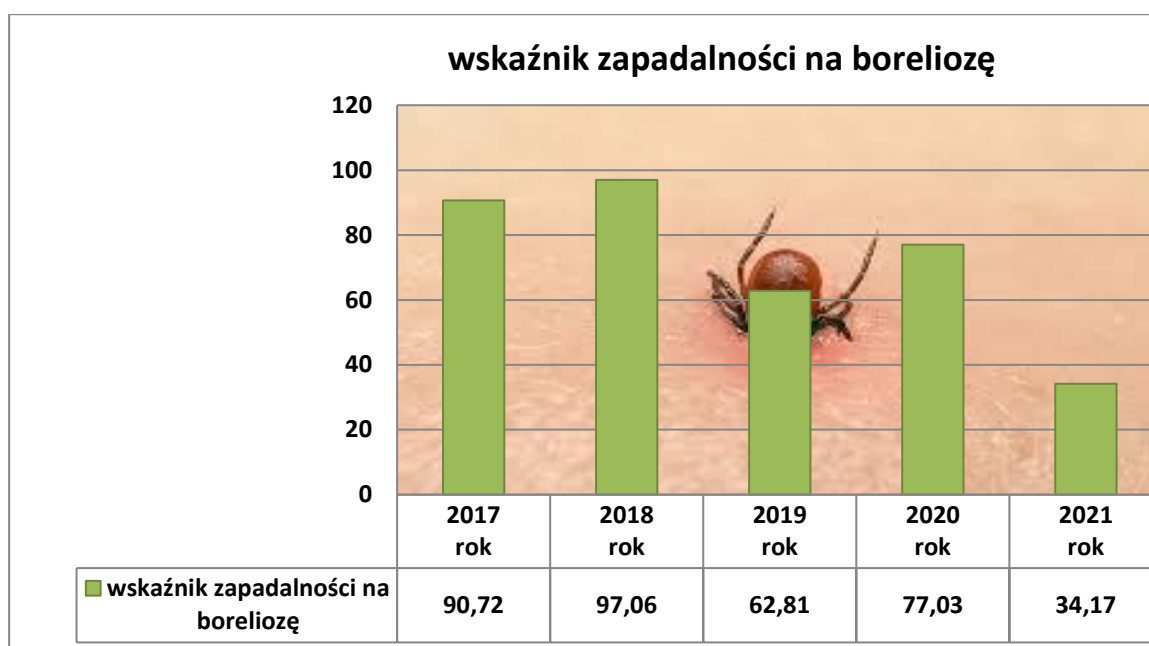
Choroby wywołane przez **Streptococcus pneumoniae** – pneumokok, dwoinka zapalenia płuc najczęściej jest przyczyną chorób inwazyjnych takich jak sepsa, zapalenie płuc, ZOMR (zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych). Odnotowano 1 zachorowanie na posocznicę pacjentki w wieku 80 lat. Zachorowanie zakończone zgonem pacjentki.

Odnotowano jeden przypadek **inwazyjnej choroby meningokokowej** przebiegającej pod postacią zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych. Zachorowało dziecko w wieku 1 rok, było hospitalizowane, wyzdrowiało. W tym ognisku objęto chemioprophylaktyką 9 osób.

Borelioza (choroba z Lyme)

Sytuacja epidemiologiczna boreliozy w omawianym roku przedstawiała się korzystnie. Nastąpił wyraźny spadek zachorowań na boreliozę (bakteryjną chorobę wywołaną przez krętki *Borrelia burgdorferi*, przenoszona przez kleszcze). Wszystkie zachorowania wystąpiły w fazie wczesnej boreliozy, która charakteryzuje się między innymi wystąpieniem rumienia wędrującego, pojawiającego się od kilku dni do miesiąca po ugryzieniu przez zainfekowanego kleszcza. Rumień utrzymuje się przez ok. 3-4 tygodnie i zanika bez leczenia. Rumień wędrujący obserwuje się u 50-70% chorych. W przypadku tej choroby ważne jest wczesne jej rozpoznanie i wdrożenie właściwego leczenia. U pacjentów nieleczonych antybiotykami dochodzi do stadium rozsianego, które najczęściej daje objawy reumatologiczne, neurologiczne i kardiologiczne. W omawianym roku odnotowano 25 zachorowań na boreliozę. Wszyscy chorzy byli leczeni ambulatoryjnie. Zachorowania wystąpiły w grupie wiekowej od 12 r.ż. do 68 r.ż. Zachorowania odnotowano w każdej gminie. Do zakażenia dochodziło w trakcie grzybobrania, pobytu na działkach rekreacyjnych i spacerów w pobliżu terenów zalesionych, a także na działkach przydomowych. Do narażenia dochodziło w miesiącach od kwietnia do października. Brak możliwości czynnego uodpornienia przeciw boreliozie powoduje konieczność podnoszenia świadomości w społeczeństwie w zakresie stosowania odpowiednich zabezpieczeń chroniących przed kleszczami.

Ryc.13 . Wskaźnik zapadalności na boreliozę.

Styczność i narażenie na wściekliznę

Tabela 1.Liczba osób zaszczepionych p/wściekliznie po narażeniu

Liczba osób zaszczepionych p/wściekliznie po narażeniu w latach				
2017-2021				
2017	2018	2019	2020	2021
28	15	15	6	10

Wścieklizna jest odzwierzęcą neuroinfekcją, która spośród znanych chorób zakaźnych wyróżnia się najwyższym współczynnikiem śmiertelności. Czynnikiem etiologicznym choroby jest wirus wścieklizny. Wściekliznie zapobiega się przez szczepienia ochronne.

W omawianym roku liczba osób zakwalifikowanych do szczepień p/wściekliznie wzrosła. Ogółem poddanych profilaktyce przeciw wściekliznie było 10 osób, z których 9 zostało pokąsanych przez nieznaną psy natomiast jedna osoba została pogryziona przez kota. Do narażenia doszło na terenie miasta Skarżyska-Kam. i w gm. Skarżysko-Kościełne, gm. Łączna i gm. Bliżyn. Pacjenci byli poddani szczepieniom p/wściekliznie w Konsultacyjnych Punktach Szczepień p/Wściekliznie w Kielcach i Starachowicach.

W zakresie chorób odzwierzęcych Inspekcja Sanitarna utrzymuje ścisłą i dobrze układającą się współpracę z Inspekcją Weterynaryjną.

Grypa

Wirusy grypy występują na całym świecie. Nadzór nad grypą prowadzony jest przez cały rok. Szczyt zachorowań występuje w sezonie epidemicznym grypy między styczniem a marcem. W porównaniu do ubiegłego roku wystąpił spadek podejrzeń i zachorowań na grypę. Praktycznie lekarze nie zgłaszali zachorowań na grypę. Ogółem wpłynęło tylko 10 przypadków podejrzeń grypy. Prawdopodobnie ze względu na podobieństwo objawów chorobowych do zakażeń koronawirusem zachorowania na grypę zgłaszane były jako podejrzenia COVID-19. W roku 2021 zgłoszono 209 podejrzeń COVID-19, które nie potwierdziły się w badaniach laboratoryjnych.

Skuteczną metodą profilaktyki czynnej p/grypie są szczepienia przeciwko tej chorobie. Bardzo ważną rolę w profilaktyce odgrywa również coraz większa świadomość społeczeństwa w zakresie higieny kaszlu i kichania, częstego i dokładnego mycia rąk, unikania przebywania w dużych skupiskach ludzkich oraz izolacji chorych.

W omawianym roku w porównaniu do lat ubiegłych ilość osób zaszczepionych p/grypie wzrosła. W 2021 roku zaszczepiono p/grypie 1849 osób. Szczepienia przeciwko grypie są w grupie szczepień zalecanych i są płatne.

Gruźlica

Gruźlica jest zaliczana do bakteryjnych chorób zakaźnych w wyniku zakażenia prątkami gruźlicy. Prątki należą do bakterii wyjątkowo opornych na wysuszenie i w cząsteczkach kurzu mogą przeżywać długie miesiące, są natomiast wrażliwe na działanie promieniowania ultrafioletowego. Gruźlica jest nadal uznawana za chorobę społeczną, bowiem jej występowanie w głównej mierze jest powiązane z trudnymi warunkami życia ludności. Nieleczona gruźlica prowadzi do stopniowego wyniszczenia organizmu i w efekcie końcowym do niewydolności narządu, w którym toczy się proces chorobowy. Główną przyczyną śmierci w przebiegu gruźlicy jest niewydolność oddechowa.

W roku 2021 odnotowano spadek zachorowań na gruźlicę. Ogółem odnotowano 7 zachorowań (w roku 2020 -11). Zachorowania wystąpiły w grupie wiekowej od 35 do 82 roku życia. Chorowali zarówno mężczyźni jak i kobiety. Zachorowań na gruźlicę nie notowano w gm. Bliżyn i gm. Skarżysko-Kościelne. Wszystkie zachorowania były hospitalizowane, a po okresie hospitalizacji leczenie kontynuowano w poradniach p/gruźliczych. Bardzo ważną rolę w zapobieganiu szerzenia się gruźlicy odgrywa odpowiednio wczesne jej wykrycie, zdiagnozowanie i natychmiastowe leczenie, objęcie nadzorem osób z kontaktu z chorym na gruźlicę (poddanie badaniom wykluczającym gruźlicę). Działania profilaktyczne obejmują również szczepienia przeciw gruźlicy, którymi zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych

objęte są noworodki w ciągu 24 godz. po urodzeniu. W roku 2021 zaszczepiono BCG 375 noworodków. W zakresie nadzoru prowadzonego nad gruźlicą PPIS prowadzi stałą i dobrze układającą się współpracę z Poradnią P/Gruźliczą, lekarzami POZ, MOPS i w sytuacjach trudnych z Policją.

Choroby przenoszone drogą płciową

W roku 2021 zarejestrowano jedno zachorowanie na kiłę. Nie notowano zachorowań na rzeżączkę i choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie.

zakażenia HIV

W omawianym roku zarejestrowano jedno nowo wykryte zakażenia HIV. Nie rejestrowano zespołu nabytego upośledzenia odporności (AIDS).

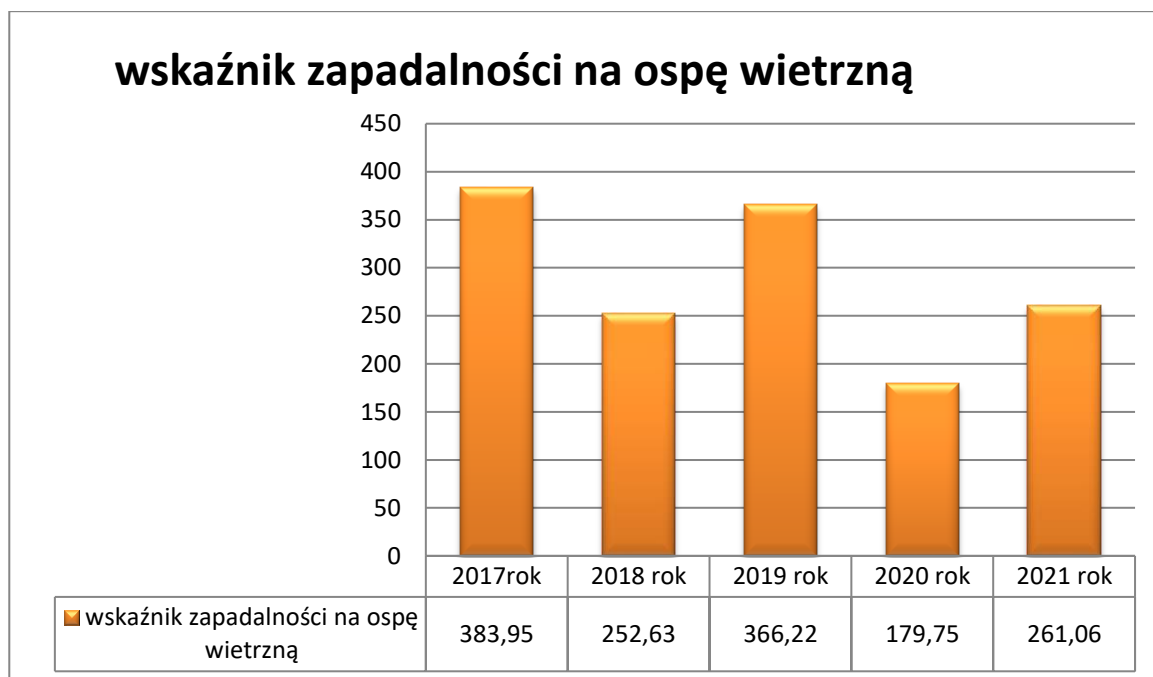
Choroby zakaźne wieku dziecięcego

Ospa wietrzna

W roku 2020 w porównaniu do ubiegłego roku nastąpił wzrost zachorowań na ospę wietrzną. Zachorowalność na ospę wietrzną wzrasta raz na kilka lat ze względu na tzw. epidemie wyrównawcze. Zjawisko takie ma miejsce wówczas gdy znaczna część populacji nie jest odporna na zakażenie. Odnotowane zachorowania występowały zarówno wśród dzieci, młodzieży jak też u osób dorosłych. Wystąpiły w przedziale wiekowym od 5 miesiąca życia do 44 roku życia. Zachorowania występowały we wszystkich gminach, jednak najczęściej w gm. Skarżysko-Kamienna- W miesiącach letnich lipcu i wrześniu nie rejestrowano zachorowań. Szczyt zachorowań odnotowano w miesiącu wrześniu i październiku.

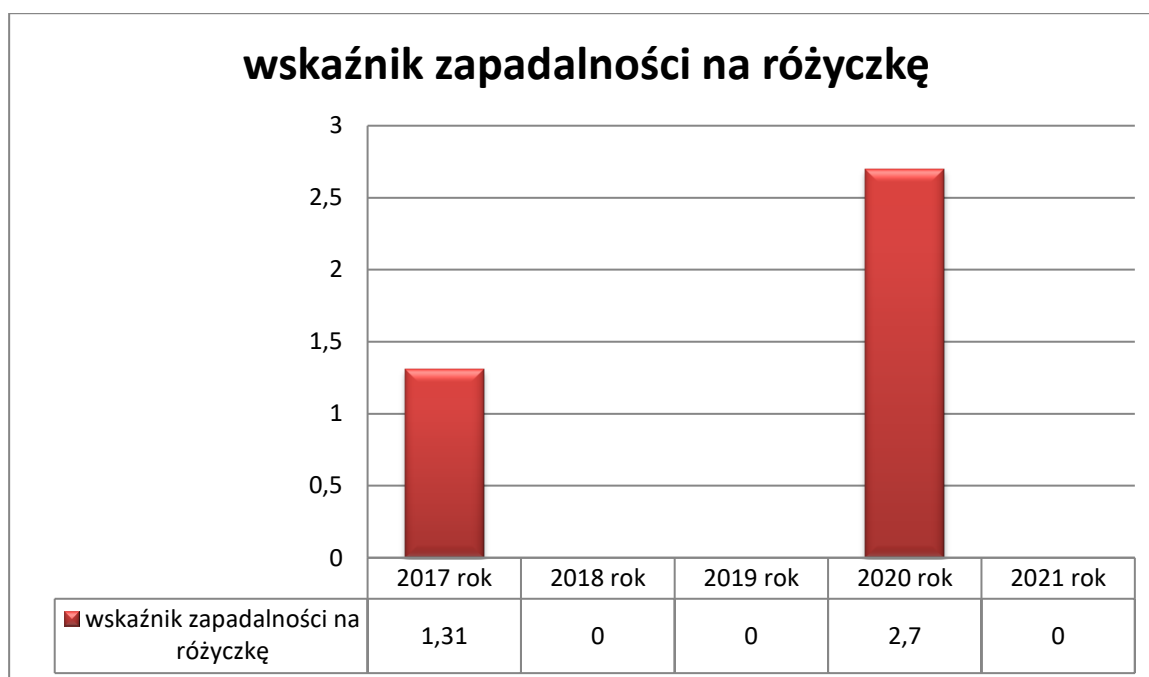
W roku 2021 uodporniono p/ospie wietrznej 51 dzieci w tym 21 w ramach szczepień obowiązkowych i 30 w ramach szczepień zalecanych.

Ryc.14. Wskaźnik zapadalności na ospę wietrzną.

Różyczka

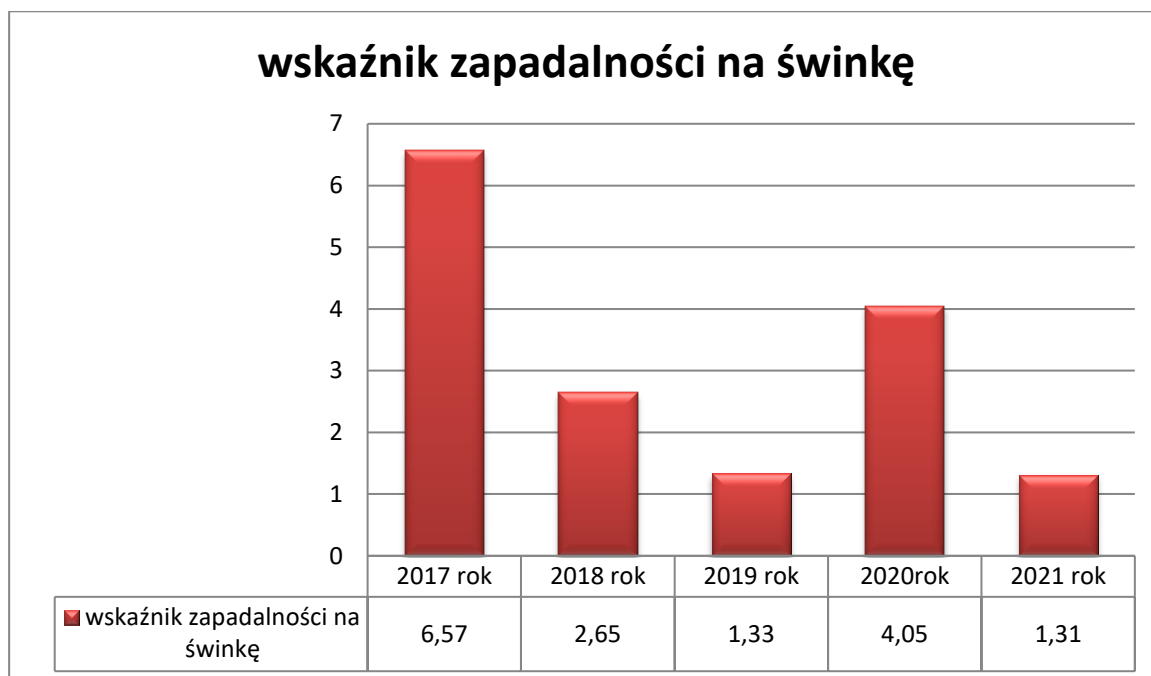
Od 2014 roku sytuacja epidemiologiczna zachorowań na różyczkę utrzymuje się na bardzo dobrym poziomie. W omawianym roku nie rejestrowano zachorowań na różyczkę.

Ryc.15. Wskaźnik zapadalności na różyczkę..

Świnka

Sytuacja epidemiologiczna świnki podobnie jak różyczki przedstawia się nadal korzystnie. W roku 2021 zarejestrowano jedno zachorowanie na świnkę dziewczynki w wieku 10 lat zaszczepionej jedną dawką szczepionki. Leczona ambulatoryjnie. Przypadek zgłoszony jako możliwy.

Ryc.16. Wskaźnik zapadalności na świnkę.

Płonica

Szkarlatyna, tak potocznie nazywa się płonicę, jest zakaźną chorobą bakteryjną, głównie wieku dziecięcego, wywoływaną przez paciorkowce z grupy A. W 2021 roku nastąpił wzrost zachorowań na płonicę. Zarejestrowano 15 przypadków (w roku 2020-11). Zachorowania wystąpiły w przedziale wiekowym od 2 r.ż. do 11 roku życia. Wszystkie zachorowania wystąpiły na terenie miasta Skarżyska -Kamiennej, a 93% na terenie osiedla Dolna Kamienna. 60% zachorowań wystąpiło w miesiącu wrześniu u dzieci od 3 do 11 roku życia. Wszystkie przypadki leczone były ambulatoryjnie. Zostały zgłoszone jako możliwe, w których rozpoznanie oparto na podstawie obrazu klinicznego zachorowań.

Ryc.17. Wskaźnik zapadalności na płonicę

2. Realizacja Programu Szczepień Ochronnych (PSO) w 2021 roku.

W 2021 roku Programem Szczepień Ochronnych na terenie powiatu skarżyskiego było objętych 10184 dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 19 roku życia. Ilość punktów szczepień w stosunku do ubiegłego roku nie uległa zmianie. Szczepienia ochronne nadal wykonywane były w 13 placówkach ochrony zdrowia na terenie powiatu. Ponadto szczepienia p/COVID-19 wykonywane były też w Poradni Der-Med i w 2 nowoutworzonych punktach szczepień na terenie miasta Skarżyska-Kamiennej. Wszystkie Punkty Szczepień świadczą usługi w zakresie szczepień obowiązkowych i zalecanych w ramach kontraktu z NFZ.

W ramach nadzoru nad realizacją szczepień w 2021 roku zaplanowano działalność kontrolną obejmującą wszystkie punkty szczepień, z uwzględnieniem oddziału noworodkowego funkcjonujących wyłącznie w placówce opieki zdrowotnej.

W związku z ogłoszonym stanem epidemii wirusem SARS-CoV-2 na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej kontrole nie odbyły się zgodnie z planem.

W roku 2021 skontrolowano 9 Punktów Szczepień, które spełniały wymagania, jakim powinny odpowiadać gabinety o charakterze zabiegowym oraz zapewniały warunki zasad łańcucha chłodniczego wymaganego podczas transportu i przechowywania szczepionek.

Nie kwestionowano stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń, postępowania z odpadami medycznymi, kwalifikacje personelu medycznego zajmującego się szczepieniami p/covid-19 oraz prowadzonej dokumentacji medycznej. Pracownicy medyczni punktów szczepień mają odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w wykonywaniu szczepień ochronnych. Posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania w celu minimalizowania zakażeń. W 2021 roku wszystkie Punkty Szczepień posiadają opracowane procedury postępowania na wypadek awarii urządzeń chłodniczych bądź przerw w dopływie energii elektrycznej. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowanych preparatów dezynfekcyjnych przeznaczonych do aseptyki i antyseptyki, postępowania z odpadami medycznymi w miejscu ich wytworzenia, oraz wymaganej dokumentacji medycznej w zakresie szczepień.

W zakresie obowiązkowego uodpornienia dzieci i młodzieży przeciwko chorobom zakaźnym ujętym w Programie Szczepień Ochronnych w 2021 roku wprowadzono zmianę. Dotyczyła ona wprowadzenia obowiązkowych bezpłatnych szczepień przeciwko Rotawirusom. Dzieci po ukończeniu 6 tygodnia życia do ukończenia 32 tygodnia życia urodzone po 31 grudnia 2020 roku były objęte obowiązkiem szczepienia przeciwko rotawirusom. Szczepionkę tą podaje się niemowlakom w systemie 3-dawkowym. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku. W omawianym roku zaszczepionych p/ rotawirusom zostało 308 dzieci.

Wprowadzono także kilka zmian dotyczących szczepień zalecanych (część II PSO), m.in. wśród osób, którym szczególnie zaleca się szczepienie przeciwko ospie wietrznej wymieniono dodatkowo: uczniów i studentów szkół i uczelni medycznych lub innych szkół i uczelni prowadzących kształcenie na kierunkach medycznych oraz pracowników ochrony zdrowia. Spośród grup, którym szczególnie zaleca się szczepienie przeciwko pneumokokom usunięto dorosłych powyżej 50. roku życia. Z kolei wśród osób, które powinny zaszczepić się przeciwko odkleszczowemu zapaleniu mózgu wymieniono dodatkowo: osoby, które szczególnie często podejmują aktywność fizyczną poza pomieszczeniami (np. biegacze, spacerowicze, grzybiarze, właściciele psów, myśliwi, rodziny z małymi dziećmi) i inne osoby podejmujące aktywność na świeżym powietrzu, w szczególności turystom.

Rozdział dotyczący ogólnych zasad przeprowadzania i organizacji szczepień (część IV PSO) uzupełniono o zasady przeprowadzania i organizacji szczepień w czasie stanu epidemii w związku z zakażeniami SARS-CoV-2. Ewentualne trudności organizacyjne nie powinny być przyczyną odraczenia szczepień podstawowych dzieci, a jeżeli to możliwe odstępy czasu pomiędzy kolejnymi dawkami można skrócić do minimalnych zalecanych przez producenta danego preparatu szczepionkowego. W wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się odroczenie terminów szczepień uzupełniających (kończących schematy podstawowe) oraz

przypominających. U dzieci z opóźnieniami w realizacji PSO lekarz proponuje Indywidualny Kalendarz Szczepień w celu nadrobienia zaległości.

W zakresie innych chorób zakaźnych ujętych w Programie Szczepień Ochronnych nie wprowadzono zmian.

Nadal istnieje problem rodziców i prawnych opiekunów, którzy uchylają się od poddania swoich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym. Pandemia wzbudziła niepokój i wiele wątpliwości u rodziców dotyczących szczepienia swoich dzieci.

Prawdopodobnie z tego powodu sytuacja w omawianej kwestii zaczyna zmieniać się na niekorzyść ponieważ w stosunku do lat ubiegłych wzrasta liczba dzieci nie zaszczepionych.

W 2021 roku na terenie działalności PPIS w Skarżysku - Kam. zarejestrowano 110 rodziców, którzy uchylali się od obowiązku poddania szczepieniom ochronnym swoich dzieci, w sumie 56 dzieci. Należy dodać, że w analizowanym roku 10 dzieci dotychczas mających statut „uchylających się” uzupełniło lub rozpoczęło uzupełnianie brakujących szczepień.

Ponad 84,5 % rodziców nie podaje powodów, dla których podejmują decyzję o nie szczepieniu swoich dzieci, zaś 5,5 % uzasadnia to wpływem ruchów antyszczepionkowych. Trzy rodziny uchylają się z powodu odrębności kulturowej, etnicznej lub religijnej. Natomiast w czterech przypadkach dzieci nie są szczepione z powodu uprzednio stwierdzonego niepożądanego odczynu poszczepiennego.

W omawianym roku o 50% w stosunku do roku 2020 zmniejszyła się zgłaszalność Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych wśród dzieci i młodzieży od 0-19 r.ż i dotyczyła 5 przypadków. Ogółem zgłoszono 8 Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych (NOP). Sześć z nich miały charakter łagodny, jeden poważny i 1 NOP ciężki. NOP poważny i ciężki wystąpił po szczepieniu p/covid-19 u młodzieży w wieku 15 i 16 lat. Zostały one opracowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.

Wyszczepialność w roku 2021 szacuje się na poziomie 71,2 % i jest nieznacznie wyższa w stosunku do roku ubiegłego o 1%. Wynika to ze zmiany zasad szczepienia, ponieważ obecnie datę szczepienia wyznacza się przy uwzględnieniu miesiąca i roku urodzenia dziecka, a w uprzednich latach brano pod uwagę tylko rocznik, w którym urodziło się dziecko.

Poniższa tabela obrazuje poziom wszczepienia dzieci i młodzieży w powiecie skarżyskim przeciwko chorobom zakaźnym ujętym w kalendarzu PSO.

Tabela 2. Wykonawstwo szczepień obowiązkowych w powiecie skarżyskim w 2021 roku.

Rodzaj szczepienia	Rocznik	Rodzaj uodpornienia	Wykonawstwo %
BCG	2021	Szczepienie noworodkowe	99,8%
Szczepienie p/wzw typu B	2021	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	92,5%
	2020	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	98,8%
	2019	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	99,4 %
DTP (p/ błonica, tężec i krztusiec)	2021	Szczepienie pierwotne	44,3%
	2020	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	98,6%
P/odrze, śwince i różyczce	2020	Szczepienie podstawowe	62%
	2016	Szczepienie przypominające (6 rok życia)	24,3 %
	2012	Szczepienie przypominające (10 rok życia)	45,3%
P/Haemophilus influenzae b	2021	Szczepienie pierwotne	44,3%
	2020	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	100%
	2019	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	99,4%
P/Poliomyelitis	2021	Szczepienie pierwotne	44,3%
	2020	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	99,4 %
DTaP + poliomyelitis	2016	Szczepienie I przypominające	48,5%
dTpa (p/ błonica, tężec, krztusiec)	2008	Szczepienie II przypominające	59%
Td (p/ błonica, tężec)	2003	Szczepienie III przypominające	50,4%

U dzieci do 2 roku życia do szczepień były wykorzystywane szczepionki skojarzone, obowiązkowe i zalecane.

Ze względu na ogłoszony w Polsce w dniu 20 marca 2020 r. stan epidemii i utrudniony dostęp do podmiotów leczniczych oraz zgodnie z procedurami każdy punkt szczepień w powiecie skarżyskim zapewniał warunki do odizolowania dzieci zdrowych od innych pacjentów. Szczepienia były zorganizowane i realizowane w każdej placówce. Przed terminem wizyty, do rodzica dziecka, dzwoniła pielęgniarka pediatryczna i przeprowadzała wstępny wywiad epidemiologiczny. Oprócz tego między kolejnymi wizytami dzieci zdrowych były zapewnione dłuższe odstępy czasu – około 30 minut. Z dzieckiem do placówki medycznej mógł wejść tylko jeden, zdrowy opiekun (zabezpieczony w maseczkę). Dokonywano również pomiaru temperatury u dziecka i opiekuna. O kwalifikacji dziecka do szczepienia zawsze decyduje lekarz na podstawie oceny jego stanu zdrowia. Jeśli dziecko odbyło 10 –14-dniową izolację z powodu zakażenia SARS-CoV-2, nie ma ostrych objawów jakiegokolwiek infekcji i jego samopoczucie jest dobre, może zostać zaszczepione. Zgodnie ze stanowiskiem Światowej Organizacji Zdrowia, bezobjawowe zakażenie SARS-CoV-2 nie jest medycznym przeciwwskazaniem do szczepień.

W wyniku zranienia naraziły się na zakażenie tężcem 1278 osoby i tyleż samo osób zostało zaszczepionych p/tężcowi w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym w Skarżysku -Kam. oraz w zadeklarowanych przychodniach POZ.

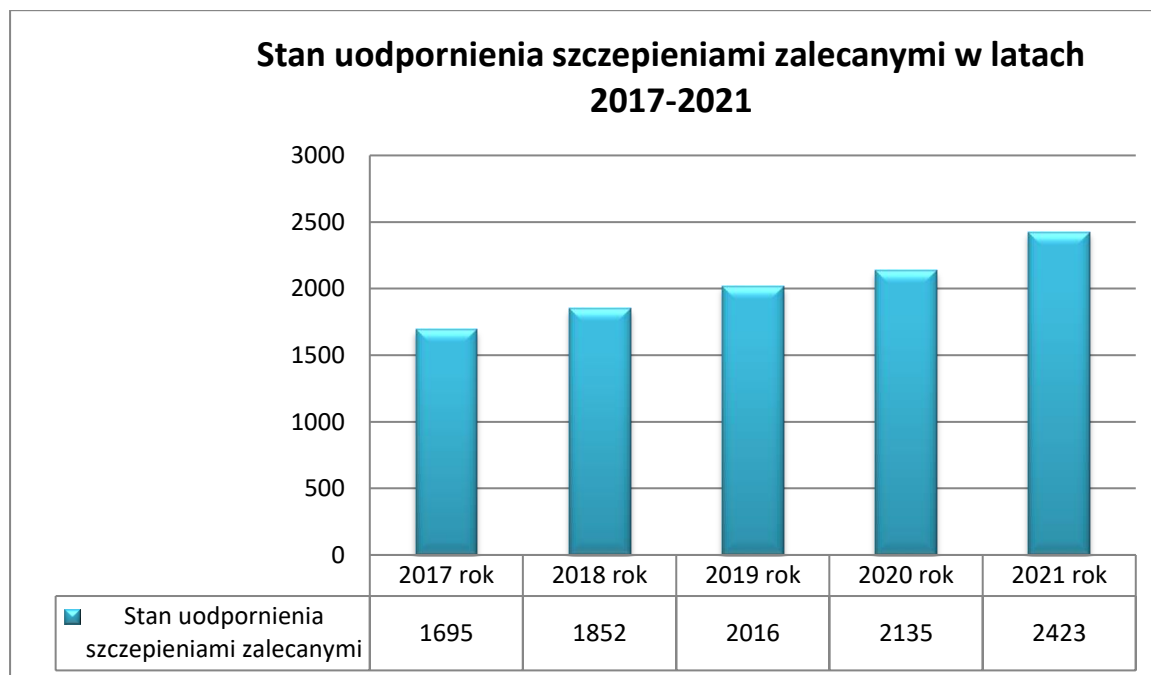
W przypadku dzieci do 12 roku życia przebywających w zakładach opiekuńczych, wychowawczych, pielęgnacyjnych, leczniczych, oraz uczęszczających do żłobków lub klubów dziecięcych przewidziane są obowiązkowe szczepienia ochronne przeciwko ospie wietrznej. W 2021 roku uodporniło się 30 dzieci, natomiast w ramach szczepień zalecanych 21 dzieci.

Poza obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi istotną rolę odgrywają szczepienia zalecane, które podlegają pełnej odpłatności lub są finansowane przez pracodawców. Poniżej, w tabeli przedstawiono stan zaszczepienia ludności powiatu skarżyskiego szczepieniami zalecanymi.

Tabela 3. Analiza szczepień zalecanych w latach 2011 - 2021.

<i>Choroba, przeciw której wykonano szczepienie</i>	<i>Rok wykonania szczepień</i>				
	<i>2017 rok</i>	<i>2018 rok</i>	<i>2019 rok</i>	<i>2020 rok</i>	<i>2021 rok</i>
p/zakażeniom <i>Neisseria meningitidis</i>	32	170	230	181	128
p/WZW typu A	18	6	5	56	4
p/zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego	6	4	16	12	14
p/grypie	1345	1444	1462	1393	1849
p/zakażeniom <i>Streptococcus pneumoniae</i>	206	487	50	124	90
p/biegunce wywołanej przez rotawirusy	145	133	64	164	232
p/kleszczowem u zapaleniu mózgu	29	95	185	199	101
p/durowi brzusznemu	14	0	4	6	4
Razem	1695	1852	2016	2135	2422

Graficzny obraz stanu uodpornienia szczepieniami zalecanymi prezentuje poniższy diagram.

Ryc. 18. Stan uodpornienia szczepieniami zalecanymi.

W analizowanym roku mimo pandemii nieznacznie zwiększyła się liczba osób stosujących szczepienia ochronne zalecane, które nie są finansowane ze środków znajdujących się w budżecie ministra właściwego do spraw zdrowia.

Podsumowanie:

W roku 2021 w związku z trwającą epidemią większość działań skupiała się na jej zapobieganiu i zwalczaniu. Analiza sytuacji epidemiologicznej w zakresie COVID-19 wykazała że w porównaniu do roku 2020 :

- odnotowano **48,70%** wzrost zachorowań na COVID-19,
- odnotowano **289 %** wzrost zgonów osób zakażonych COVID-19,
- szczyt zachorowań w trakcie trzeciej fali odnotowano w marcu i kwietniu - **43,81%** zachorowań, w czwartej fali listopadzie i grudniu – **37,19%** zachorowań,
- najmłodszy zakażony pacjent to **3** dniowy noworodek, najstarszy liczył **100** lat,
- odnotowano wzrost zachorowań wśród dzieci do 9r.życia -odsetek zachorowań wyniósł **4,27%** (w roku poprzednim wynosił **0,64%**),
- odnotowano wzrost zachorowań u dzieci i młodzieży w grupie wiekowej od 10-19 lat – odsetek zachorowań wyniósł **4,62%** (w roku poprzednim wynosił **1,89%**).
- największy odsetek chorych **49,30 %** stanowiły osoby w wieku średnim od 40 do 69 rż.,
- najwięcej zakażeń zarówno wśród mężczyzn jak i kobiet wystąpiło w grupie wiekowej 60-69 lat -**19,88%**,

- podobnie jak w roku ubiegłym chorowało więcej kobiet-54% zachorowań, a umierało więcej mężczyzn,

- 1,77% zachorowań stanowili ludzie starsi powyżej 90 roku życia, współczynnik umieralności dla tej grupy był wysoki i wyniósł **9,34%**,

- najwięcej zgonów zarówno wśród mężczyzn jak i kobiet mimo niskiego odsetka zachorowań -7,34% wystąpiło w grupie wiekowej 80-89lat - **36,64%** wszystkich zgonów, (podobnie jak w ubiegłym roku-36,48%). Wskaźnik umieralności dla tej grupy wiekowej był najwyższy i wyniósł **23,84%**,

- współczynnik umieralności dla mężczyzn wyniósł **6,46%** (w 2020r wynosił - **5,88%**)

- współczynnik umieralności dla kobiet wyniósł **4,13%** (w roku ubiegłym -**2,13%**),

- współczynnik umieralności dla powiatu skarżyskiego z powodu COVID-19 wyniósł – **5,20%**, (w roku ubiegłym -**3,69%**).

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie pozostałych chorób:

- z chorób inwazyjnych odnotowano zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych wywołane przez meningokoki zakończone wyzdrowieniem pacjenta, posocznicę wywołaną przez pneumokoki zakończoną zgonem oraz posocznicę wywołaną przez Streptococcus pyogenes zakończoną zgonem pacjenta,

- 29,76% wzrost bakteryjnych zakażeń jelitowych spowodowanych Clostridium difficile w tym dwie osoby zmarły,

- zarejestrowano jeden nowo wykryty przypadek zakażenia HIV,

- z chorób przenoszonych drogą płciową zarejestrowano jedno zachorowanie na kiłę,

- z zakażeń wirusami hepatotropowymi zarejestrowano przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C,

- nastąpił spadek zachorowań na boreliozę,

- sytuacja epidemiologiczna chorób wieku dziecięcego jest na dobrym poziomie,

- z powodu chorób zakaźnych zmarło ogółem **218** osób,

- wyszczepialność w 2021 roku minimalnie wzrosła do **71,2%**, w 2020 wynosiła -**70,2%**,

- niepokojący ponad 30% wzrost liczby osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych,

- w porównaniu do 2020 roku odnotowano 50% spadek Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych, ogółem zarejestrowano **5** NOP w tym 3 łagodne, jeden poważny i jeden ciężki.

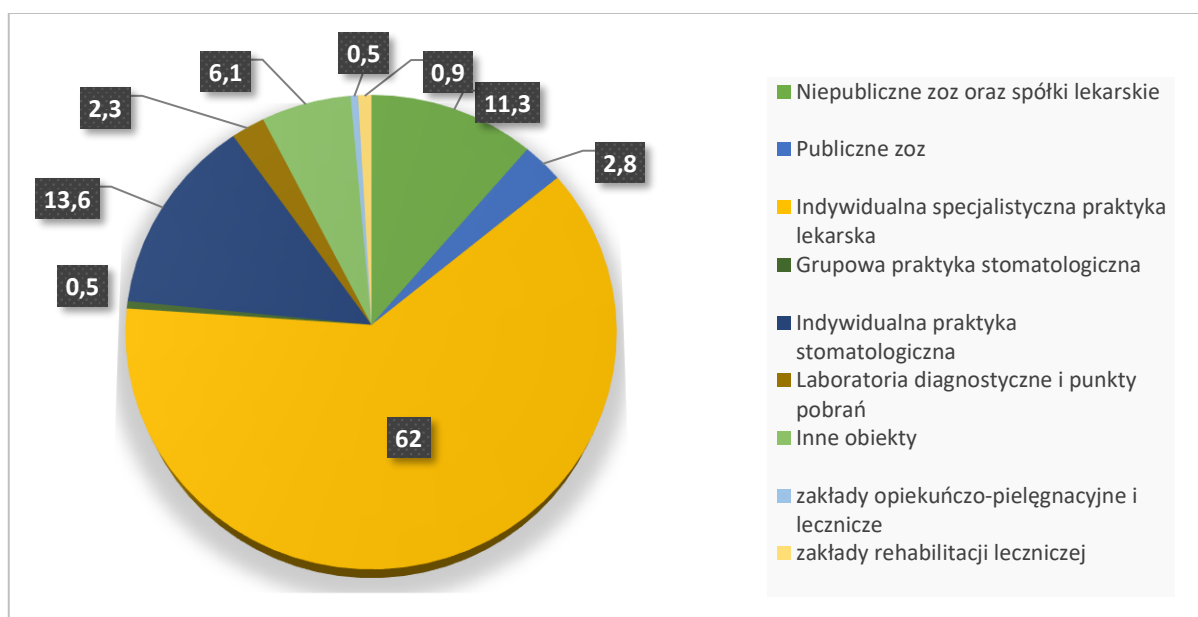
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Skarżysku - Kamiennej dziękuje Policji, władzom powiatu i miasta, podmiotom leczniczym za współpracę podczas zwalczania epidemii.

II. Stan sanitarny podmiotów prowadzących działalność leczniczą.

1. Wprowadzenie.

W roku 2021 nadzorem objęto 213 podmiotów prowadzących działalność leczniczą na terenie powiatu, w tym:

- 1 szpital
- 1 zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy,
- 27 przychodni, poradni, ośrodków zdrowia,
- 1 medyczne laboratorium diagnostyczne,
- 2 zakłady rehabilitacji leczniczej,
- 1 stację krwiodawstwa,
- 1 pogotowie ratunkowe,
- 4 punkty pobrań materiału biologicznego do badań,
- 1 zakład pielęgniarstwa, długoterminowej opieki domowej,
- 1 Dzienny Ośrodek Pomocy Medycznej
- 132 indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie, w tym 5 w zakresie stomatologii,
- 29 indywidualnych praktyk lekarskich stomatologicznych,
- 1 grupową praktykę lekarską w zakresie stomatologii,
- 1 gabinet medyczny w TOM-MARG ZPCh sp. z o.o.
- 4 gabinety rehabilitacji,
- 1 gabinet medycyny estetycznej
- 5 pracowni protetycznych.

Ryc. 19. Podmioty świadczące usługi w zakresie ochrony zdrowia.

Skontrolowano 9 placówek ochrony zdrowia i przeprowadzono w nich 10 kontrole. W trakcie czynności kontrolnych oceniano: stan higieniczno-techniczny pomieszczeń i urządzeń, rodzaj wykonywanych zabiegów, wyposażenie stanowisk do mycia i dezynfekcji rąk, stosowane wyroby medyczne, wyposażenie w preparaty do aseptyki i antyseptyki, postępowanie ze sprzętem wielorazowego użytku podlegającym sterylizacji, metody sterylizacji, sposób przechowywania narzędzi sterylnych. Ponadto zwracano uwagę na postępowanie z czystą i brudną bielizną, sposób jej składowania, transportu i prania. Oceniano sposób sprzątania pomieszczeń, rodzaj sprzętu przeznaczonego do tego celu, rodzaj preparatów dezynfekcyjnych. Kontrole uwzględniały również zgłaszalność chorób zakaźnych, zakażeń, a także zaopatrzenie w ciepłą i zimną wodę, postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi, sposób ich usuwania i transportu do miejsca składowania, warunków i czasu przechowywania ich w placówce do momentu odebrania przez odpowiednią firmę.

W placówkach wykonujących szczepienia ochronne przeciwko COVID-19 szczególną uwagę zwracano na przechowywanie preparatów szczepionkowych, sposób zapewnienia łańcucha chłodniczego, prowadzoną gospodarkę preparatami szczepionkowymi, jak też kwalifikacje personelu odpowiedzialnego za wykonawstwo szczepień ochronnych oraz logistykę. W nowo powołanych punktach szczepień oprócz powyższego zakresu oceniano sposób postępowania z odpadami medycznymi, zapewnienie środków ochrony indywidualnej, jak również wyposażanie w środki dezynfekcyjne.

Kontrolą objęte były też opracowane i wdrożone procedury postępowania w celu zapobieżenia szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, sposób prowadzenia i przechowywania tej dokumentacji.

23% placówek wyposażonych jest w odpowiednie urządzenia do sterylizacji narzędzi medycznych wielorazowego użycia, 3% podmiotów zleca usługi w zakresie sterylizacji innym podmiotom, pozostałe placówki korzystają ze sprzętu medycznego jednorazowego użycia.

2. Stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

2.1. Szpitale.

Na terenie powiatu skarżyskiego znajduje się 1 Szpital Powiatowy podlegający Zespołowi Opieki Zdrowotnej w Skarżysku - Kamiennej. Od 2020 r. podmiot przekazany przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego pod nadzór Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Skarżysku-Kamiennej.

W analizowanym okresie przeprowadzono w obiekcie 2 kontrole, w trakcie których nie stwierdzono naruszeń wymagań higieniczno-sanitarnych.

Szpital posiada własną Centralną Sterylizatornię. Na jej wyposażeniu jest jeden aparat na tlenek etylenu i dwa autoklawy. Procesy sterylizacji są walidowane, kontrole skuteczności procesów sterylizacji prowadzone zgodnie z opracowanymi i aktualizowanymi procedurami.

Preparaty dezynfekcyjne o szerokim spektrum działania, dostępne w ilościach wystarczających.

Podczas przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono także nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Placówki zaopatrzone są w wodę do spożycia pochodzącą z wodociągu sieciowego Skarżysko. Ponadto obiekt ma zapewnione rezerwowe źródła wody: dla budynku przy ul. Szpitalnej – zbiornik, dla budynku przy ul. Ekonomii – wodociąg Mesko. Nieczystości płynne odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej.

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prowadzone było w sposób prawidłowy. Niebezpieczne odpady medyczne zbierano do worków jednorazowego użytku umieszczonych w sztywnych pojemnikach lub jednorazowych, sztywnych, odpornych na przekłucie, oznakowanych pojemnikach. Transport wewnętrzny odpadów na terenie szpitala odbywał się wózkami o zamkniętej przestrzeni ładunkowej, przeznaczonymi wyłącznie do tego celu, wykonanymi z materiałów łatwozmywalnych. Właściwie zabezpieczone, do czasu odbioru, przechowywane były w szczelnie zamkniętych kontenerach w wydzielonym magazynie odpadów. Odpady o charakterze komunalnym gromadzono w workach foliowych, a następnie usuwano do kontenerów, skąd obierane były przez wyspecjalizowane podmioty.

Postępowanie z bielizną brudną i czystą nie budzi zastrzeżeń. Bielizna czysta i brudna przechowywana była w wydzielonych magazynach. Pranie bielizny zlecane było firmie zewnętrznej.

Nadal obowiązywała procedura postępowania pandemicznego – zakaz odwiedzin otwartych, w sytuacjach wyjątkowych rodzina otrzymywała zgodę na odwiedzin chorego (zgodnie z opracowaną procedurą postępowania).

2.2. Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze.

W ewidencji znajduje się 1 placówka świadcząca całodobowe usługi opiekuńczo-pielęgnacyjne. W analizowanym okresie obiekt nie został skontrolowany.

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie).

W ewidencji znajdowało się 27 obiektów tego typu. Skontrolowano 8 placówek. Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych stwierdzono, że placówki spełniają wymagania sanitarne stawiane tego typu obiektom. W związku z trwającą pandemią i zaostrzonym reżimem sanitarnym

w jednej z placówek omówiono z właścicielem podmiotu leczniczego problem osób przebywających na poczekalni. Zwrócono uwagę, aby nie dopuszczać do gromadzenia się ich pod drzwiami do poszczególnych specjalistów, informować pacjentów o konieczności przychodzenia na wyznaczoną godzinę wizyty lekarskiej.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę do spożycia obiektów lecznictwa otwartego były wodociągi sieciowe. Jakość dostarczanej wody pod względem bakteriologicznym i fizykochemicznym nie budziła zastrzeżeń. Wszystkie nadzorowane placówki zaopatrzone były w wodę bieżącą zimną i ciepłą. Nieczystości płynne z tych obiektów odprowadzane były do sieci kanalizacyjnej lub gromadzone w lokalnych zbiornikach bezodpływowych, opróżnianych systematycznie przez firmy asenizacyjne. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

W placówkach tych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami. Zabezpieczone odpady medyczne gromadzone były w wydzielonych pomieszczeniach lub w urządzeniach chłodniczych specjalnie do tego celu przeznaczonych, w szczelnie zamkniętych pojemnikach. Skontrolowane placówki miały zawarte umowy ze specjalistycznymi firmami uprawnionymi do odbioru i utylizacji odpadów medycznych, jak również karty przekazania odpadów. Natomiast odbiór odpadów komunalnych odbywał się w ramach umów zawartych z wyspecjalizowanymi podmiotami

W obiektach lecznictwa otwartego postępowanie z bielizną czystą i brudną nie budziło zastrzeżeń. Coraz więcej placówek stosuje bieliznę jednorazowego użytku. Bielizna czysta i brudna przechowywana była oddzielnie w specjalnie wydzielonych szafach lub wyznaczonych magazynach. Pranie bielizny zlecane jest firmom pralniczym, co jest udokumentowane dowodami zapłaty.

Na wyposażeniu placówek lecznictwa otwartego znajduje się 16 autoklawów, pozostałe placówki korzystają wyłącznie ze sprzętu jednorazowego użytku. Kontrole skuteczności procesów sterylizacji wskaźnikami chemicznymi i biologicznymi prowadzone były prawidłowo, a dokumentacja z tego zakresu archiwizowana. Sterylny sprzęt i narzędzia medyczne przechowywane były w odpowiednich warunkach z przestrzeganiem dat ważności.

Preparaty dezynfekcyjne stosowane są zgodnie z ustawą o wyrobach medycznych i produktach biobójczych. Preparaty dezynfekcyjne dobierane są właściwie, co do spektrum działania, czasu i zastosowania, przechowywane prawidłowo. Stanowiska do mycia i dezynfekcji rąk wyposażone są odpowiednio.

W skontrolowanych placówkach nie stwierdzono braków w zaopatrzeniu w preparaty dezynfekcyjne stosowane do aseptyki i antyseptyki, bądź preparatów po zakończonym terminie ważności. Sprzątanie pomieszczeń prowadzone jest przez zatrudniony personel lub przez zewnętrzną firmę sprzątającą.

4. Praktyki zawodowe.

Na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Skarżysku-Kamiennej w roku 2021 było zarejestrowanych 29 indywidualnych praktyk lekarzy dentyków, 132 indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie (w tym specjalistyczna praktyka lekarzy stomatologów, ginekologów, chirurgów, okulistów, laryngologów, kardiologów itp.) oraz 1 grupowa praktyka lekarska stomatologiczna. W analizowanym okresie obiekty te nie zostały skontrolowane.

5. Podsumowanie.

Z uwagi na wystąpienie sytuacji epidemicznej i obciążeniem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej dodatkowymi obowiązkami wynikającymi z działań mających na celu przeciwdziałanie i zwalczanie epidemii nie zrealizowano planu kontroli na rok 2021.

W dobie pandemii uległy zmianie zasady funkcjonowania placówek ochrony zdrowia i nie było możliwości przeprowadzania planowanych kontroli. W związku z wystąpieniem epidemii COVID-19 został ograniczony dostęp do placówek leczniczych, które świadczyły przede wszystkim teleporady. Podmioty prywatne ze względu na bezpieczeństwo własne, izolację lub kwarantannę personelu zawieszały działalność.

III. Jakość wody do spożycia.

1. Wprowadzenie.

Zgodnie z definicją WHO *bezpieczna woda to woda, w której liczba mikroorganizmów chorobotwórczych i stężenie substancji chemicznych nie stanowią istotnego ryzyka dla zdrowia publicznego. Woda powinna być również akceptowana przez konsumentów pod względem wyglądu, smaku i zapachu.*

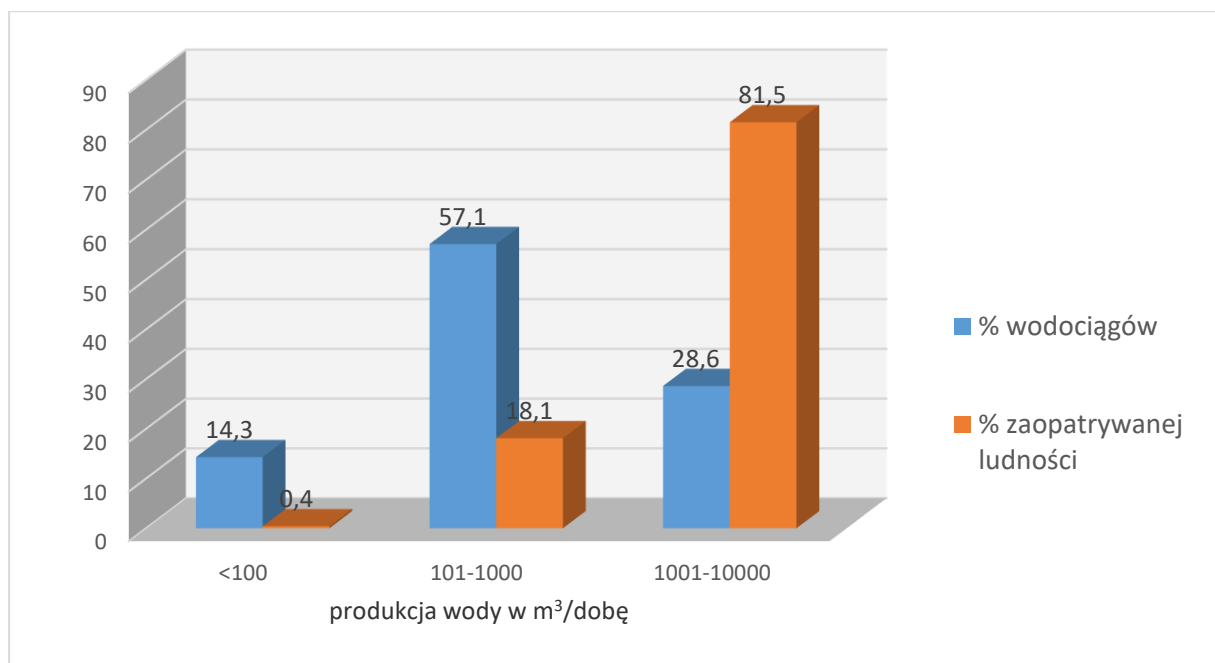
Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawują nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (tekst jednolity Dz.U. z 2020 poz. 2028) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294).

W 2021 roku nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Skarżysku - Kamiennej objętych było 10 urządzeń wodnych tj. 9 wodociągów oraz 1 źródło naturalne. W analizowanym okresie skontrolowano wszystkie nadzorowane urządzenia wodne, przeprowadzając 59 kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia. W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody pobrano 78 próbek wody do badań.

Do oceny jakości wody korzystano z wyników badań próbek wody pobranych w ramach kontroli urzędowej, jak również z wyników badań realizowanych przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej. Próbki wody przeznaczonej do spożycia pobierane były systematycznie, na ogół zgodnie z ustalonymi i zatwierdzonymi harmonogramami na dany rok. Sprawozdania z badań były terminowo przekazywane Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Skarżysku - Kamiennej. Badania wody w ramach kontroli urzędowej oraz w ramach kontroli wewnętrznej zostały wykonane w akredytowanych laboratoriach: Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Skarżysku - Kamiennej i Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach oraz w laboratoriach o udokumentowanym systemie jakości, zatwierdzonym przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

W ewidencji w 2021 r. znajdowało się 9 wodociągów, w tym 7 zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę oraz 2 inne podmioty zaopatrujące w wodę. Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności z terenu powiatu skarżyskiego ujmowana była z ujęć podziemnych.

Na rycinie poniżej przedstawiono zaopatrzenie ludności w wodę przez wodociągi zbiorowego zaopatrzenia wg wielkości produkcji w 2021 r.

Ryc. 20 Zaopatrzenie ludności w wodę przez wodociągi wg wielkości produkcji w 2021r.

Z wody wodociągowej o kontrolowanej jakości korzystało około 71 tys. osób, co stanowi 97% ludności powiatu. W tabeli poniżej przedstawiono stan zwodociągowania powiatu skarżyskiego.

Tabela 4. Stan zwodociągowania powiatu skarżyskiego w 2021 r.

Nazwa wodociągu sieciowego	Właściciel/ Administrator wodociągu	Produkcja wody (m ³ /24h)	Sposób uzdatniania i dezynfekcji	Wykaz zaopatrywanych miejscowości	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę do spożycia (tys.)	Ocena przydatności wody do spożycia przez ludzi
Skarżysko	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Skarżysko-Kamienna ul. Cicha 8	6375,00	Ujęcie Bzin - odżelazianie, odmanganianie napowietrzanie dezynfekcja (promieniowanie UV, podchloryn sodu) ujęcie Grzybowa Góra - odżelazianie, odmanganianie napowietrzanie, korekta pH, okresowa dezynfekcja (podchloryn sodu) ujęcie Milica, Bugaj, Bór – woda nie wymaga uzdatniania	m. Skarżysko-Kamienna, gmina Skarżysko Kościelne: Grzybowa Góra, Kierz Niedźwiedzi, Lipowe Pole Plebańskie, Lipowe Pole Skarbowe, Majków, Michałów, Skarżysko Kościelne, Świerczek gmina Bliżyn: Bugaj, Brzeście, Wołów, Zagórze, gmina Wąchock: Parszów	49.717	Przydatna
Suchedniów		1060,00	Ujęcie Józefów – korekta ph	gmina Suchedniów: Suchedniów, Mostki	8.379	Przydatna
Krzyżka	Zakład Gospodarki Komunalnej w Suchedniowie ul. Kościelna 21	219,00	Ujęcie Krzyżka – korekta ph i twardości	gmina Suchedniów: Krzyżka, Michniów, Ostojów, Suchedniów ul. Świerkowa gmina Łączna: Podłazie	1.741	Przydatna

Gostków	Gmina Bliżyn z siedzibą Bliżyn ul. Kościuszki 79A	791,60	ujęcie Gostków – woda nie wymaga uzdatniania	gmina Bliżyn: Bliżyn, Drożdżów, Gilów, Gostków, Górki, Jastrzębia, Kopcie, Kucębów, Mroczków, Mroczków-Kamionki, Mroczków-Kapturów, Nowki, Nowy Odrawążek, Odrawążek, Pięty, Płaczków, Rędocin, Sobótka, Sołtyków, Sorbin, Ubyszów, Wojtyniów, Zbrojów	6.944	Przydatna
Łączna	Zakład Gospodarki Komunalnej w Łącznej; Łączna 115	581,20	ujęcie Czerwona Górka – woda nie wymaga uzdatniania (w razie potrzeby prowadzona dezynfekcja wody)	gmina Łączna: Czerwona Górka, Gózd, Jęgrzna, Kamionki, Łączna, Oselków, Podzagnańszcze, Stawik, Zagórze, Zaskale	3.384	Przydatna
Zalezianka		118,90	ujęcie Zalezianka – stała dezynfekcja wody (podchloryn sodu)	gmina Łączna: Zalezianka, Występa, Jaśle	0.824	Przydatna
Klonów		35,90	Ujęcie Klonów - odżelazianie, odmanganianie napowietrzanie korekta pH, stała dezynfekcja wody (podchloryn sodu)	gmina Łączna: Klonów	0.286	Przydatna

W 2021 r. nie odnotowano zgłoszeń mieszkańców powiatu dotyczących reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody.

2. Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę.

2.1. Wodociągi o produkcji <100 m³/d.

W 2021 r. w ewidencji znajdował jeden wodociąg Klonów, zaopatrujący około 0,4% ludności powiatu. W analizowanym okresie jakość wody podawanej z tego wodociągu nie była kwestionowana.

2.2. Wodociągi o produkcji 100-1000 m³/d.

W 2021 r. do grupy wodociągów o wyżej wymienionej produkcji zakwalifikowano: wodociąg Gostków, wodociąg Krzyżka, wodociąg Łączna oraz wodociąg Zalezianka, zaopatrujące około 13 tys. osób.

Jakość wody podawanej z wyżej wymienionych wodociągów, zarówno pod względem bakteriologicznym jak i fizykochemicznym, spełniała wymagania sanitarne.

2.3. Wodociągi o produkcji 1000-10000 m³/d.

W analizowanym okresie w ewidencji znajdowały następujące wodociągi tj. wodociąg Skarżysko oraz wodociąg Suchedniów, zaopatrujące około 81,5 % ludności powiatu.

Na podstawie otrzymanych sprawozdań z badań próbek wody pobranych z tych urządzeń stwierdzono, że jakość wody na ogół była zgodna z normatywami.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w wodzie podawanej do sieci z wodociągu Skarżysko systematycznie monitorowano zawartość trichloroetenu i tetrachloroetenu. Zawartość tego parametru utrzymywała się w dopuszczalnych granicach.

2.4. Inne podmioty zaopatrujące w wodę.

W analizowanym okresie grupę wodociągów o wyżej wymienionej wydajności 2 wodociągi tj: wodociąg Teco–Park i wodociąg Mesko, z których woda jest wykorzystywana na potrzeby zakładów, jak również do celów komercyjnych. Żaden z wyżej wymienionych wodociągów nie służy do stałego zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Jakość wody podawanej z tych wodociągów spełniała wymagania określone w obowiązujących przepisach.

W przypadku wodociągu Mesko, podobnie jak w wodociągu Skarżysko, kontrolowano systematycznie zawartość trichloroetenu i tetrachloroetenu w wodzie podawanej do sieci. Przeprowadzone badania nie wykazały przekroczeń dopuszczalnego stężenia tych parametrów.

Tabela.. 5 Liczba ludności powiatu skarżyskiego korzystającej z wody wyprodukowanej w latach 2019-2021.

Rodzaj urządzenia		Rok	Liczba ludności zaopatrywanej w tys.	%
Wodociągi o produkcji (m ³ /d)	<100	2019	0,3	0,4
		2020	0,3	0,4
		2021	0,3	0,4
	100-1000	2019	13,2	18,3
		2020	13,0	18,2
		2021	12,9	18,1
	1000-10000	2019	59,0	81,3
		2020	58,0	81,4
		2021	58,1	81,5
Razem wodociągi		2019	72,5	100
		2020	71,3	100
		2021	71,3	100

2.5. Inne urządzenia wodne.

W analizowanym okresie nadzorem objęto również źródło naturalne zlokalizowane w Skarżysku - Kamiennej przy ul. Gajowej, ze względu na dużą ilość osób korzystających z niego.

Jakość wody z tego źródła nie spełniała wymagań z uwagi na stwierdzone zanieczyszczenia bakteriologiczne - obecność bakterii grupy coli oraz niskie pH. W przypadku pozostałych badanych parametrów jakość wody nie była kwestionowana.

3. Badania ciepłej wody w szpitalach i budynkach zamieszkania zbiorowego na obecność pałeczek *Legionella sp.*

Ze względu na powszechne zasiedlanie instalacji wodnych pałeczkami *Legionella* i realne zagrożenie zakażenia ludzi wprowadzono obowiązek badania w tym kierunku wody ciepłej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, w budynkach zamieszkania zbiorowego oraz w budynkach użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny.

W 2021 r. przeprowadzono 12 kontroli jakości wody ciepłej, łącznie pobrano 26 próbek z 8 obiektów.

3.1. Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

W analizowanym okresie pobrano 12 próbek ciepłej wody na obecność pałeczek *Legionella* z 2 podmiotów leczniczych tj. ze Szpitala Powiatowego w Skarżysku-Kamiennej oraz Zakładu Opiekuńczo-Pielęgnacyjnego „Anna” w Skarżysku Kościelnym.

Przeprowadzone badanie próbek wody pobranych na Oddziale Noworodkowym, Oddziale Chirurgicznym oraz Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii Medycznej w Zespole Opieki Zdrowotnej w Skarżysku-Kamiennej wykazało średnie skażenie instalacji wody ciepłej. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Skarżysku-Kamiennej wydał decyzję nakazującą podjęcie stosownych działań zmierzających do redukcji liczby bakterii. Jakość wody ciepłej została doprowadzona do obowiązujących wymagań, co zostało potwierdzone badaniami kontrolnymi.

W przypadku Zakładu Opiekuńczo-Pielęgnacyjnego „Anna” w pobranych próbkach wody nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych norm.

3.2. Badania ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego.

W celu oceny stopnia skolonizowania instalacji wody ciepłej pałeczkami *Legionella* w 2021 r. zostało pobranych do badania 14 próbek z 6 obiektów tj. z 2 obiektów świadczących usługi noclegowe, z 2 domów pomocy społecznej, z Dom Opieki „Liliowy Dworek” w Łącznej oraz z placówki edukacyjno-wychowawczej. W większości obiektów jakość wody ciepłej nie była kwestionowana. Jedynie w próbkach wody pobranych Centrum Obsługi Ruchu Turystycznego „Ostra Brama” przy Sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej w Skarżysku-Kamiennej stwierdzono ponadnormatywną liczbę bakterii rodzaju *Legionella* i stopień skażenia oceniono jako średni. W związku z powyższym zobligowano właściciela obiektu do podjęcia działań naprawczych mających na celu doprowadzenie jakości wody ciepłej do wymagań określonych w obowiązujących przepisach. Kontrolne badanie nie wykazało już przekroczeń badanego parametru.

4. Podsumowanie.

Na podstawie wyników badań próbek wody, pobieranych zarówno przez Państwową Inspekcję Sanitarną, jak i producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej, można stwierdzić, że mieszkańcy powiatu skarżyskiego korzystają z wody bezpiecznej dla zdrowia, odpowiadającej wymaganym normom.

IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk.

1. Wprowadzenie.

W 2021 roku na terenie powiatu skarżyskiego bieżącym nadzorem sanitarnym objętych było 264 obiektów użyteczności publicznej. Skontrolowano 101 obiektów, co stanowi 38% wszystkich ujętych w ewidencji i przeprowadzono w nich łącznie 111 kontroli. Powyższa liczba obejmuje również miejsca wyznaczone do kąpeli.

Tabela. 6 Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej, kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpeli w 2021 r.

Lp.	Rodzaj obiektu/ urządzenia	Liczba obiektów / urządzeń		Liczba złych obiektów pod względem		Działalność kontrolno - represyjna					
		Wg ewidencji	Skontrolowanych	Technicznym	Sanitarno porządkowym	Decyzje admi nistracyjne	Decyzje prolon gujące	Zalecenia pokontrolne	Ilość mandatów	Kwoty mandatów zł	Inne
1.	Ustępy publiczne	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Pływalnie kryte	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pływalnia odkryta	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Placówki zapewniające całodobową opiekę	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Dom pomocy społecznej	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Noclegowanie	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.	Hotele	7	7	0	0	0	0	0	0	0	0
8.	Kempingi	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
9.	Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	9	4	0	0	0	0	0	0	0	0
10.	Zakłady fryzjerskie	70	19	0	0	0	0	0	0	0	0
11.	Zakłady kosmetyczne	49	22	0	0	0	0	0	0	0	0
12.	Zakład tatuażu	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
13.	Zakłady odnowy biologicznej	7	2	0	0	0	0	0	0	0	0
14.	Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0
15.	Dworce i stacje kolejowe	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
16.	Tereny rekreacyjne	32	8	0	0	0	0	0	0	0	0
17.	Cmentarze	13	9	0	0	0	0	0	0	0	0
18.	Domy przedpogrzebowe	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0
19.	Inne obiekty użyteczności publicznej	47	14	0	0	0	0	0	0	0	0
20.	Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM		264	101	0	0	0	0	0	0	0	0

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń.

2.1. Ustępy publiczne.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Skarżysku - Kamiennej znajduje się 1 toaleta wolnostojąca zlokalizowana przy ul. Słowackiego w Skarżysku - Kamiennej. W analizowanym okresie nie została skontrolowana.

Podobnie jak w latach poprzednich sygnalizujemy, że ilość ustępów na nadzorowanym terenie jest niewystarczająca, szczególnie przejawia się to w sezonie letnim, w miejscach dużych skupisk ludności.

Ponadto w czasie trwania sezonu kąpielowego przy kąpieliskach i miejscu wykorzystywanym do kąpieli znajdowały się też toalety ogólnodostępne. Ustępy te zorganizowane były w pawilonach sanitarnych przy kąpieliskach „Rejów” w Skarżysku - Kamiennej oraz w Suchedniowie. Przy kąpielisku w Bliżynie oraz miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli w Mostkach gm. Suchedniów ustawione były kabiny sanitarne typu TOI TOI.

Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na stan sanitarno-higieniczny tych toalet. Nie stwierdzono zaniedbań w zakresie utrzymania bieżącej czystości. Ustępy te zaopatrzone były w podstawowe środki higieny: mydło w płynie i papier toaletowy. Urządzenia sanitarne były sprawne i dezynfekowane na bieżąco. Toalety przy miejscach wyznaczonych do kąpieli czynne były tylko w ustalonym przez organizatora sezonie kąpielowym.

2.2. Obiekty pomocy społecznej.

W 2021 r. w ewidencji znajdowało się 6 obiektów pomocy społecznej:

- Dom Pomocy Społecznej w Skarżysku - Kamiennej ul. Sporna 6
- Dom Pomocy Społecznej „Centrum Seniora” w Skarżysku - Kamiennej ul. Ekonomii 7
- Dom Opieki „Liliowy Dworek” w Łącznej,
- Dzienny Środowiskowy Dom Samopomocy w Skarżysku - Kamiennej przy ul. Zielnej 12
- Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Skarżysku - Kamiennej ul. Tysiąclecia 22
- Noclegownia dla bezdomnych w Skarżysku - Kamiennej ul. Wileńska 34.

W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba nadzorowanych obiektów pozostała na tym samym poziomie.

W analizowanym okresie skontrolowano Dom Opieki „Liliowy Dworek” w Łącznej, w którym przeprowadzono 2 kontrole sprawdzające. Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że zarządzenia decyzji dotyczące doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-higienicznego

ścian i sufitów w 9 pokojach oraz dostosowania prysznic w 7 łazienkach do potrzeb osób w podeszłym wieku i mniej sprawnych nie zostały wykonane. W związku z powyższym wystosowano upomnienie. Ostatecznie powyższe obowiązki zostały zrealizowane.

W 2021 r. kontrolą objęto Dom Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej przy ul. Spornej. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Stwierdzono, że obiekt jest po generalnym remoncie zarówno z zewnątrz jak i wewnątrz. W ramach inwestycji m.in. został wymieniony dach, zainstalowana została fotowoltaika, zamontowano nowe instalacje elektryczne, wymieniono instalacje centralnego ogrzewania wraz z grzejnikami i zaworami termostatycznymi, wymieniono instalacje CWU oraz wody zimnej, przebudowano system wentylacji mechanicznej. Wymieniona została także zewnętrzna stolarka okienna i drzwiowa. Zostały umalowane wszystkie pomieszczenia tj. pokoje i łazienki mieszkańców, pomieszczenia biurowe i pomocnicze, korytarze, pomieszczenia kuchni centralnej i magazyny, pomieszczenia pralni.

Pozostałe obiekty z tej grupy nie zostały skontrolowane.

2.3. Obiekty hotelarskie.

Do tej grupy obiektów zakwalifikowano 7 hoteli, 2 obiekty wczasowo turystyczne i 9 obiektów, w których świadczone są usługi noclegowe. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba obiektów hotelowych uległa zmianie – nadzorem objęto 2 obiekty, w których świadczone są usługi noclegowe tj. Usługi Noclegowe „Pod Kominem” przy ul. Mościckiego w Skarżysku-Kamiennej i Hostel „Marathon Noclegi” przy ul. Zielna w Skarżysku-Kamiennej. W analizowanym okresie skontrolowano 12 obiektów tego typu.

Wszystkie hotele znajdujące się w ewidencji są skategoryzowane, z czego 6 zlokalizowanych jest w mieście i 1 na terenie wiejskim :

- Hotel „Promień”, w Skarżysku-Kamiennej,
- Hotel „Komes” w Skarżysku-Kamiennej,
- Hotel „Aramis” w Skarżysku-Kamiennej
- Hotel „Paradiso” w Suchedniowie,
- Hotel „Świętokrzyski” w Suchedniowie,
- Hotel „Stary Młyn” w Suchedniowie,
- Hotel „Magnat” w Mostkach.

W ciągu 2021 roku wszystkie hotele zostały skontrolowane. Stan sanitarny i techniczny hoteli nie budził zastrzeżeń. Należy podkreślić, że właściciele starają się podnosić standard świadczonych usług – przeprowadzają remonty i modernizują oraz wymieniają wyposażenie

pokojów. Wzrasta poziom świadczonych usług, higieny oraz dbałość o teren wokół budynków hoteli i jego zagospodarowanie.

Kontrolą objęto 1 ośrodek wypoczynkowy tj. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suchedniowie. Stan sanitarno-higieniczny nie był kwestionowany.

W analizowanym okresie skontrolowano 4 inne obiekty świadczące usługi noclegowe:

- Hostel „Malibu” w Suchedniowie,
- Centrum Obsługi Ruchu Turystycznego „Ostra Brama” przy ul. Wileńskiej w Skarżysku-Kamiennej;
- Usługi Noclegowe „Pod Kominem” w Skarżysku-Kamiennej;
- Hostel „Marathon Noclegi” w Skarżysku – Kamiennej.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały naruszeń wymagań higieniczno-sanitarnych. Postępowanie z bielizną prawidłowe, pranie bielizny zlecane firmom zewnętrznym. Odbiór odpadów komunalnych zapewniony w ramach umowy zawartej z wyspecjalizowanym podmiotem. Teren wokół obiektów był zagospodarowany i czysty.

Po raz pierwszy nadzorem objęto Usługi Noclegowe „Pod Kominem” i „Hostel Marathon Noclegi”. Oba obiekty są nieskategoryzowane, nie są przystosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

„Pod Kominem” jest obiektem świadczącym usługi hotelarsko-restauracyjne. Obiekt dysponuje 20 pokojami, łącznie 41 miejsc noclegowych. Przy każdej jednostce mieszkalnej pełny węzeł higieniczno-sanitarny. Wyposażenie pokoi prawidłowe, w dobrym stanie technicznym, zgodnie z wymaganiami obowiązujących przepisów. Obiekt świadczy usługi głównie w zakresie organizacji przyjęć na sali restauracyjnej. Miejsca noclegowe przeznaczone są głównie dla uczestników tych imprez.

„Hostel Marathon Noclegi” to obiekt, który dysponuje 13 pokojami, łącznie 39 miejsc. Pokoje wyposażone standardowo w łóżka pojedyncze i/lub piętrowe, szafy, stolik, krzesła, lustra, wieszak. Gościom zapewniana jest czysta pościel i ręczniki oraz podstawowe środki higieny. Węzły higieniczno-sanitarne dostępne są dla gości z dróg komunikacji ogólnej. W obiekcie tym nie prowadzi się działalności gastronomicznej, a goście żywią się we własnym zakresie, do dyspozycji jest kuchnia w pełni wyposażona w niezbędne sprzęty i urządzenia AGD. Teren wokół obiektu był zagospodarowany i czysty.

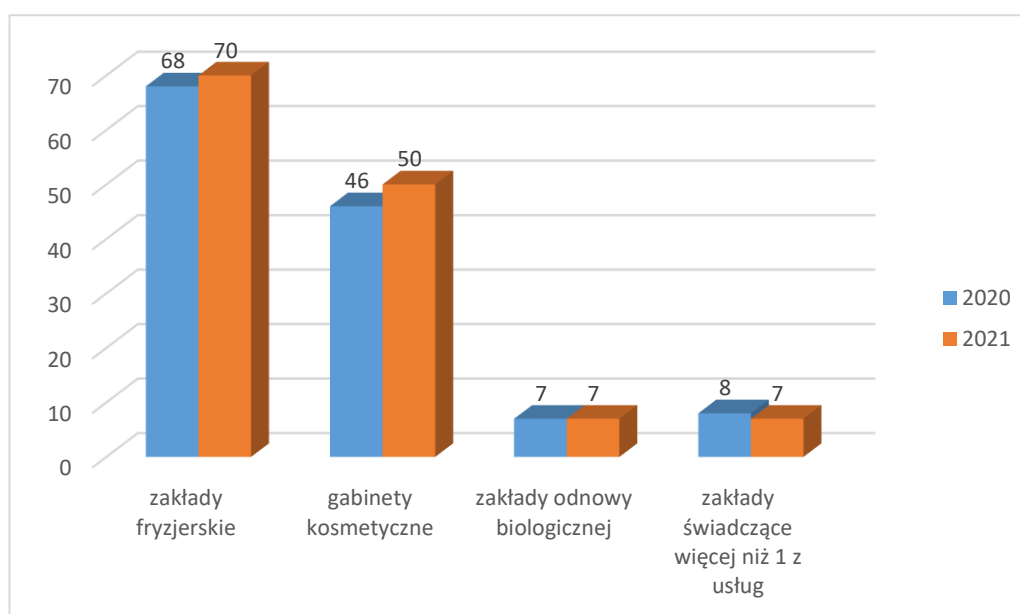
Ponadto w czasie kontroli obiektów hotelarskich zwracano uwagę, czy realizowane są obowiązujące przepisy Ministra Zdrowia określone dla funkcjonowania hoteli/ obiektów/pensjonatów w trakcie epidemii COVID-19 w Polsce. Nieprawidłowości w tym zakresie

nie stwierdzano. Przestrzegana była zasada ograniczenia liczebności gości adekwatnie do obowiązujących przepisów, w zależności od wielkości obiektu, w celu umożliwienia przestrzegania wymogu dotyczącego dystansu przestrzennego..

Ocena tej grupy obiektów wykazała, że baza noclegowa całoroczna i sezonowa na terenie powiatu skarżyskiego jest na dobrym poziomie.

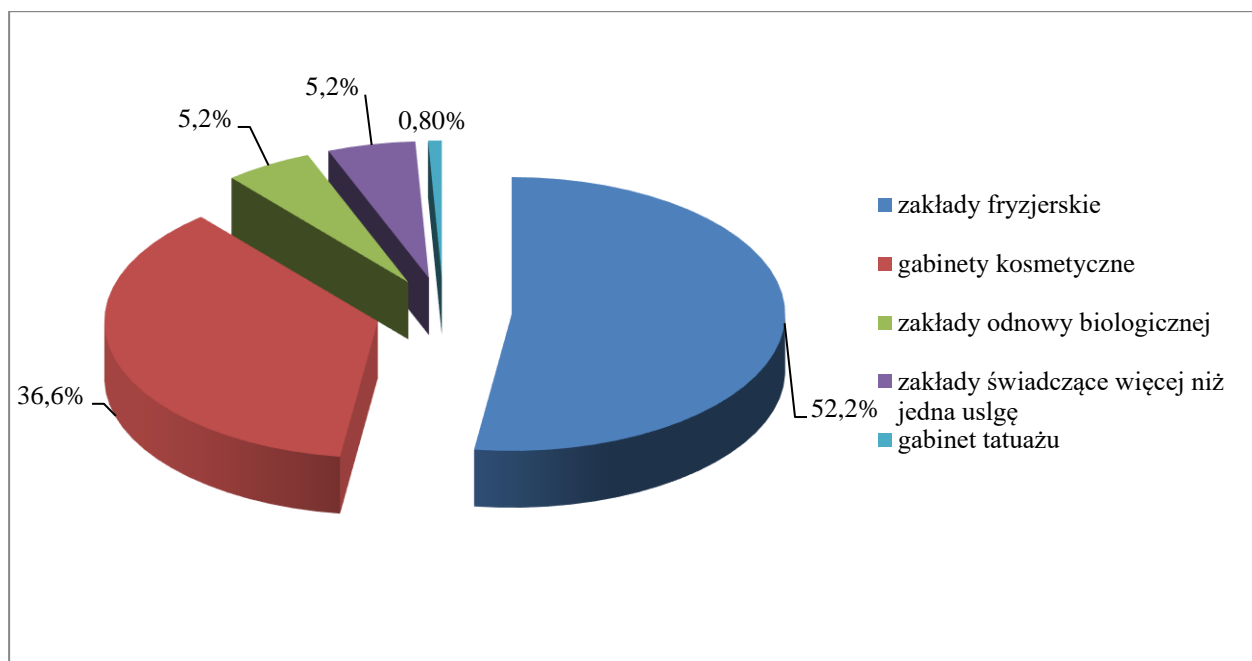
2.4. Zakłady fryzjerskie, gabinety kosmetyczne i odnowy biologicznej.

W tej grupie obiektów nadzorem sanitarnym objęto 134 zakłady usługowe, a więc łączna ich liczba w porównaniu do roku ubiegłego zwiększyła się o 5. Liczbę tych zakładów w latach 2020-2021 prezentuje poniższa rycina.

Ryc. 21 Liczba zakładów usługowych objętych nadzorem w latach 2020-2021

Natomiast udział procentowy różnych rodzajów zakładów tej grupy w 2021 przedstawia diagram poniżej.

Ryc. 22 Struktura zakładów usługowych w 2021 roku na terenie powiatu skarżyskiego.

Znaczna część tych obiektów znajduje się w mieście - 127 a jedynie 7 na terenach wiejskich. W okresie sprawozdawczym spośród ujętych w ewidencji skontrolowano 47 zakładów usługowych. We wszystkich skontrolowanych obiektach w zakresie świadczonych usług nieprawidłowości nie stwierdzono. Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na przestrzeganie zasad dezynfekcji i sterylizacji narzędzi i sprzętu stosowanego do obsługi klientów. Dezynfekcja i sterylizacja narzędzi prowadzona była zgodnie z procedurami postępowania aseptycznego. Preparaty dezynfekcyjne stosowane były zgodnie z ustawą o wyrobach medycznych i produktach biobójczych, prawidłowo dobrane, o szerokim spektrum działania na mikroorganizmy, przestrzegane było ich stężenie robocze oraz czas dezynfekcji, terminy ważności. Zwiększa się liczba gabinetów kosmetycznych, gdzie do sterylizacji narzędzi używa się własne autoklawy. Jałowe narzędzia mogące naruszyć ciągłość tkanki umieszczane są w sterylnych pakietach zabezpieczających je przed wtórnym skażeniem, przechowywane w pojemnikach, w szafkach z przestrzeganiem dat ważności. W większości zakładów stosowana jest bielizna jednorazowego użycia. W trakcie kontroli sanitarnych pracownicy sekcji Nadzoru Higieny Środowiska udzielali wskazówek dotyczących warunków higienicznych świadczenia usług zwłaszcza wśród rozpoczynających działalność w zakresie usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu.

Stan ocenianej grupy obiektów z roku na rok ulega poprawie w zakresie dbałości o higienę i estetykę pomieszczeń, standardu posiadanego wyposażenia. Nie zachodziła konieczność podejmowania działań represyjnych.

W związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV2 w czasie kontroli sprawdzano także, czy są przestrzegane obostrzenia określone dla tego typu obiektów. Właściciele zakładów usługowych dostosowali się do wprowadzonych ograniczeń, na ogół nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzano. Jedynie podczas kontroli klubu fitness Silver Gym w Skarżysku-Kamiennej ul. Sokola 2 stwierdzono naruszenie nakazów i zakazów zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Wobec powyższego wszczęto postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej. W trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających zmienił się stan formalno-prawny i postępowanie zostało umorzone.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej.

W analizowanym okresie stałym nadzorem sanitarnym objęte były 2 dworce PKP w Skarżysku - Kamiennej oraz w Suchedniowie. Przeprowadzona kontrola stacji PKP w Suchedniowie nie wykazała zaniedbań w zakresie czystości bieżącej, stan sanitarno-techniczny nie był kwestionowany.

Skontrolowano również budynek dworca PKP w Skarżysku – Kamiennej, który po generalnym remoncie trwającym prawie 2 lata, został udostępniony podróżnym. Renowacji poddano elewację budynku, przebudowano także jego wnętrze. Obecnie jest to obiekt nowoczesny, spełniający współczesne standardy obsługi podróżnych, dostosowany dla osób niepełnosprawnych. Skontrolowano przede wszystkim zlokalizowane na parterze pomieszczenia służące do obsługi podróżnych: hol dworca z poczekalnią, poczekalnię cichą, zespół toalet ogólnodostępnych, składzik porządkowy, pokój opiekuna z podopiecznym, zespół pomieszczeń kasowych z zapleczem socjalnym, zespół pomieszczeń ochrony, pomieszczenia administracji budynku. Obiekt ma zapewnioną całodobową ochronę i monitoring. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami komunalnymi oraz gospodarką wodno-ściekową. Budynek podłączony jest do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W obiekcie zainstalowano system odzysku wody deszczowej - woda gromadzona w specjalnym zbiorniku i po przefiltrowaniu wykorzystywana do spłukiwania toalet. Teren dworca wyposażono w odpowiednią ilość koszy na odpadki, prowadzona jest segregacja odpadów. Odbiór odpadów komunalnych zapewnia firma posiadająca stosowne zezwolenie, zgodnie z zawartą umową.

Skontrolowano również środki transportu publicznego tj. 1 pociąg osobowy. Jego stan higieniczno-sanitarny nie budził zastrzeżeń. Należy nadmienić, że kontrole środków transportu odbywają się na terenie bazy lub bocznic kolejowej, gdzie ocenia się stopień ich przygotowania do wyjazdu na trasę.

2.6. Cmentarze.

Na nadzorowanym terenie, pod kontrolą Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Skarżysku-Kamiennej, znajduje się 13 cmentarzy. W stosunku do roku ubiegłego przybył cmentarz w Występie gm. Łączna. W okresie sprawozdawczym skontrolowano 9 obiektów. Ocenie podlega głównie stan utrzymania porządku w ich obrębie, właściwe postępowanie w zakresie gromadzenia i odbioru odpadów komunalnych, a także stan ogrodzenia oraz obecność punktów poboru wody. Podczas przeprowadzonych kontroli drobne nieprawidłowości były omawiane i usuwane na bieżąco, stan sanitarny nie był kwestionowany.

2.7. Domy przedpogrzebowe.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Skarżysku-Kamiennej znajduje się 5 domów przedpogrzebowych z czego skontrolowano 1. Stan sanitarno-techniczny obiektu nie budził zastrzeżeń.

Kontrolą objęto również 2 samochody przeznaczone do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Skontrolowane środki transportu przeznaczone do przewozu zwłok i szczątków spełniają wymagania techniczne i sanitarne określone w § 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27.12.2007 r. w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich. Stan sanitarny tych pojazdów nie był kwestionowany.

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej.

W tej licznej i zróżnicowanej grupie nie odnotowano znaczących zmian tak w ilości, jak i w jakości świadczonych usług. W 2021 r. w ewidencji znajdowało się 79 obiektów, w tym: 24 apteki, 1 punkt apteczny, 9 obiektów kultury i sportu, 7 stacji paliw, 1 miejsce obsługi podróżnych kategorii I, 1 parking, 32 place zabaw, 1 pralnia oraz 3 obiekty MSWiA (Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Straży Pożarnej i Komisariat Policji w Suchedniowie). Skontrolowano łącznie 22 obiekty czyli 28% ujętych w ewidencji. W zdecydowanej większości nie stwierdzono naruszeń wymagań sanitarno-higienicznych, natomiast w wielu nastąpiła poprawa stanu sanitarno-technicznego.

W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba placów zabaw objętych nadzorem nie zmieniła się. Kontrolą objęto 8 placów zabaw (25% znajdujących się w ewidencji). Stan sanitarno-techniczny kontrolowanych piaskownic i urządzeń zabawowych nie budził zastrzeżeń. Nie pobierano próbek piasku z piaskownic do badań, czystość piasku oceniano wizualnie. Większość nowych urządzeń zabawowych posiada certyfikaty potwierdzające zgodność wyrobu z parametrami określonymi w Polskich Normach lub atest potwierdzający bezpieczeństwo użytkowania wyrobu, co zapewnia bezpieczeństwo korzystających z nich dzieci. Zauważalne jest,

że piaskownice ogólnodostępne są bardziej narażone na uszkodzenia lub zabrudzenia przez zwierzęta domowe. Piaskownice w przedszkolach są z reguły przykryte i znajdują się na terenach ogrodzonych. Na większości placów zabaw obowiązuje zakaz wprowadzania zwierząt oraz palenia wyrobów tytoniowych. Zakazy te zostały umieszczone w regulaminach określających warunki korzystania z tych obiektów lub na stosownych tablicach informacyjnych.

2.9. Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli.

W 2021 r. nadzór nad kąpieliskami i miejscami okazjonalnie wykorzystywanymi do kąpieli prowadzony był w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. D.U. 2021 poz. 2233 z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz.U. 2019 r. poz. 255);
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli (Dz.U. 2018r., poz. 2476).

W 2021 roku, zgodnie z przyjętymi uchwałami rad miast i gmin, na terenie powiatu skarżyskiego zostały utworzone 3 kąpieliska:

1. Kąpielisko Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suchedniowie przy ul. Ogrodowej 11. Obiekt ten funkcjonował w okresie od 1 lipca do 31 sierpnia 2021 r.
2. Kąpielisko Miejskiego Centrum Sportu i Rekreacji w Skarżysku - Kamiennej przy ul. Sportowej – Zalew Rejów. Obiekt ten funkcjonował w okresie od 29 czerwca do 29 sierpnia 2021 r.
3. Kąpielisko Bliżyn nad zbiornikiem wodnym Zbiornik Bliżyn. Obiekt ten funkcjonował w okresie od 26 czerwca do 31 sierpnia 2021 r. Organizatorem kąpieliska była Gmina Bliżyn.

Ponadto zostało utworzone 1 miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli wyznaczone na zbiorniku wodnym Mostki w gminie Suchedniów. Miejsce to funkcjonowało przez 30 dni w sezonie, tylko i wyłącznie w weekendy w okresie od 02.07.2021 do 29.08.2021 r. Organizatorem tego miejsca spółka LEDWORLD.

Istotnym elementem nadzoru sanitarnego nad wodami wykorzystywanymi do kąpieli jest ocena jakości wody. W ocenie przydatności wody do kąpieli uwzględniono przede wszystkim wskaźniki mikrobiologicznego, kałowego zanieczyszczenia wody oraz zakwity sinic i obecności w wodzie zanieczyszczeń tj. materiałów smolistych, szkła, tworzyw sztucznych, gumy oraz innych odpadów.

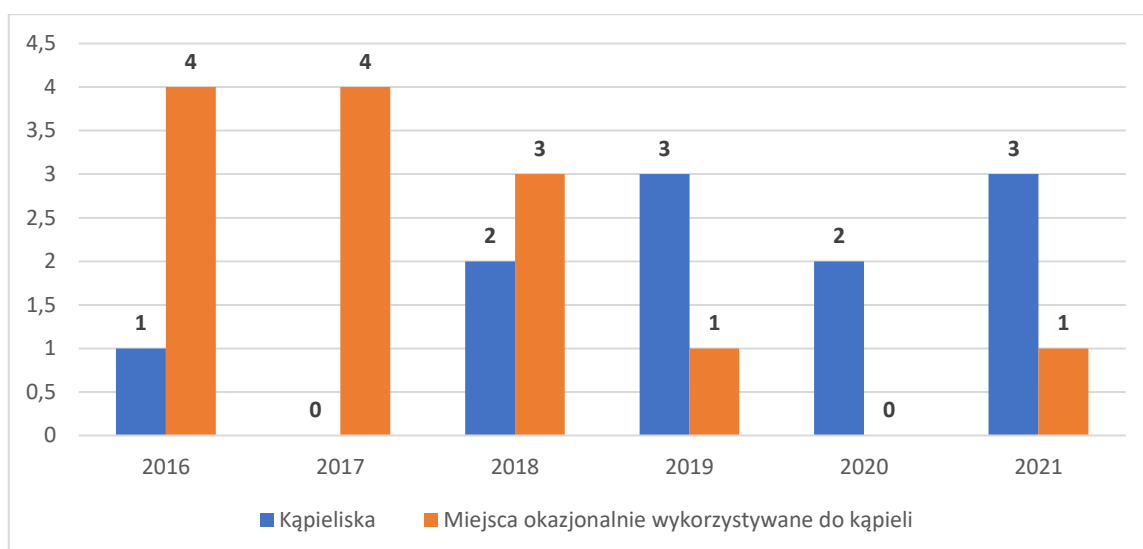
Zgodnie z obowiązującymi przepisami organizatorzy wszystkich nadzorowanych kąpielisk ustalili z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Skarżysku - Kamiennej harmonogramy pobierania próbek wody i wykonywali zgodnie z nimi badania jakości wody. Próbkę wody ze wszystkich kąpielisk zostały pobrane do badania przed rozpoczęciem sezonu kąpieliskowego w ramach kontroli urzędowej oraz minimum trzykrotnie w trakcie jego funkcjonowania w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez organizatora. Jakość wody w kąpieliskach nie była kwestionowana.

Natomiast jakość wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli oceniana była na podstawie przedłożonych sprawozdań z badań próbek wody pobranych przed rozpoczęciem sezonu oraz dwa w trakcie jego trwania, w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez organizatora. Wszystkie wyniki badań były prawidłowe.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Skarżysku - Kamiennej wydał 12 ocen o przydatności wody w kąpieliskach i 3 oceny o przydatności wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli.

Ponadto organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zostały zobowiązane do dokonania klasyfikacji jakości wody w kąpielisku, która przeprowadzana jest na podstawie zestawu danych o jakości wody w odniesieniu do danego sezonu kąpielowego oraz trzech poprzedzających sezonów kąpielowych, zgodnie z procedurą określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli. W 2021 r. klasyfikacja jakości wody została wykonana tylko dla kąpieliska w Suchedniowie – zostało ono sklasyfikowane jako dobre. Dla pozostałych kąpielisk nie można było przeprowadzić klasyfikacji ze względu na brak pełnego zestawu danych o jakości wody.

Wszystkie kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli zostały skontrolowane dwukrotnie, przed rozpoczęciem sezonu oraz w trakcie sezonu. Stan sanitarnohigieniczny tych obiektów nie był kwestionowany. Wszystkie kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli miały zapewnione zaplecze sanitarne oraz wyposażone były w odpowiednią ilość koszy na śmieci. Na plażach wyznaczone były strefy do rekreacji i sportu tj. boiska do piłki plażowej, place zabaw dla dzieci, specjalne miejsca na ognisko czy grilla. Obiekty były właściwie oznakowane - posiadały regulaminy i stosowne tablice informacyjne. W czasie trwania sezonu zapewniona była opieka ratowników wyposażonych w podstawowy sprzęt ratunkowy i pomocniczy oraz sprzęt medyczny.

Ryc. 23 Liczba kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli w latach 2016-2021

Zgodnie z ustawą Prawo wodne organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej są obowiązane do prowadzenia Serwisu kąpieliskowego. Serwis ten dostępny jest na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego pod adresem <http://sk.gis.gov.pl/>. Celem Serwisu kąpieliskowego jest przede wszystkim natychmiastowe przekazywanie i rozpowszechnianie informacji o jakości wody w kąpieliskach podczas letniego wypoczynku, tak aby minimalizować ryzyko zdrowotne dla osób kąpiących się.

2.10. Pływalnie.

Pływalnie z uwagi na związane z korzystaniem z nich ryzyko zakażeń wymagają szczególnego nadzoru sanitarnego. W ewidencji znajduje się Kryta Pływalnia zlokalizowana w Skarżysku - Kamiennej przy ul. Spółdzielczej 19 oraz basen odkryty w Hotelu „Paradiso” w Suchedniowie ul. Harcerska 12.

W hotelu „Paradiso” w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wszystkim użytkownikom pływalni właściciel obiektu zobowiązany jest do prowadzenia kontroli wewnętrznej na podstawie wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2015 r. poz. 2016 z późn. zm.) . Badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej prowadzone są zgodnie z ustalonymi harmonogramami. Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru: uzgadniają przedkładane przez zarządzających pływalniami harmonogramy badań jakości wody; gromadzą i analizują dane jakości wody w pływalniach; wykonują badania jakości wody; wydają zbiorcze roczne oceny jakości wody w pływalniach na podstawie wyników badań i pomiarów realizowanych przez zarządzającego pływalnią oraz wyników badań wykonanych w ramach realizacji kontroli urzędowej.

Kryta pływalnia Miejskiego Centrum Sportu i Rekreacji w Skarżysku-Kamiennej wyposażona jest w jedną nieckę. Przy niecce usytuowane są zaplecza sanitarno-szatniowe składające się z rozbieralni odrębnej dla kobiet i mężczyzn mające bezpośrednie połączenie z toaletami i natryskownią. Woda doprowadzana na pływalnię pochodzi z miejskiego wodociągu Skarżysko, który jest pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Skarżysku-Kamiennej a jakość wody spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W analizowanym okresie kontrola wewnętrzna jakości wody na pływalni prowadzona była w sposób prawidłowy. Systematycznie kontrolowano pracę urządzeń i rejestrowano wyniki pomiarów w zakresie temperatury, pH, potencjału redoks, chloru wolnego (zapisy co 4 godziny) oraz chloru związanego (1 raz w ciągu dnia). Kontrola wewnętrzna jakości wody prowadzona była zgodnie z ustalonym harmonogramem oraz każdorazowo po podjętych działaniach naprawczych i po przerwie eksploatacyjnej. Z przeprowadzanej analizy sprawozdań z badań próbek wody pobranych z pływalni w 2021 r. wynika, że jakość wody w niecce basenowej nie była kwestionowana, woda spełniała wymagania fizykochemiczne i mikrobiologiczne określone w powołanym powyżej rozporządzeniu. Natomiast woda wprowadzana do niecki basenowej z systemu cyrkulacji nie zawsze spełniała wymagania sanitarne ze względu na przekroczoną ogólną liczbę mikroorganizmów w $36 \pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48h w 1 ml. Sytuacja taka miała miejsce w okresie od stycznia do maja oraz we wrześniu i w październiku br.

Zarządzający pływalnią, niezwłocznie po uzyskaniu informacji o złych wynikach badań, podejmował działania naprawcze polegające przede wszystkim na dezynfekcji całego systemu cyrkulacji, płukaniu filtrów. Dodatkowo w kwietniu przeprowadzono czyszczenie i dezynfekcję niecki basenowej i kanałów przelewowych. Powyższe działania nie przyczyniły się jednak do długotrwałej poprawy jakości wody wprowadzanej z systemu cyrkulacji do niecki basenowej.

W celu oceny stopnia skolonizowania instalacji wody ciepłej pałeczkami *Legionella* sp. w 2021 r. zostały pobrane do badania próbki wody ciepłej z pryszniców w łazienkach dla kobiet i mężczyzn na pływalni. Przeprowadzone badania tych próbek nie wykazały przekroczenia dopuszczalnej liczby tych bakterii.

W związku z wystąpieniem stanu epidemii koronawirusa Sars-CoV-2 i wprowadzonych obostrzeń Kryta Pływalnia funkcjonowała w ograniczonym zakresie pod względem liczby osób korzystających.

W okresie sprawozdawczym skontrolowano także basen odkryty w Hotelu „Paradiso” w Suchedniowie. W obiekcie znajduje się strefa spa, dostępna tylko i wyłącznie dla gości hotelowych, która składa się z basenu zewnętrznego o powierzchni 30m^2 , wieloosobowej wanny rehabilitacyjnej typu „jacuzzi” (ilość miejsc 6) i sauny typu „beczka”. Obok niecki znajduje się

natrysk a korzystający mają zapewniony dostęp do czystych ręczników. W widocznym miejscu umieszczony jest regulamin określający prawa i obowiązki osób przebywających w strefie spa oraz stanowisko z płynem do dezynfekcji rąk dla pracowników i gości wraz z instrukcją.

Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że kontrola wewnętrzna jakości wody na pływalni hotelowej prowadzona jest prawidłowo, zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, bo potwierdzono wykonanie wydanych wcześniej zaleceń. W oparciu o wyniki przeprowadzonych badań i pomiarów stwierdzono, że jakość wody w niecce basenowej oraz w jacuzzi w analizowanym okresie na ogół spełniała wymagania fizykochemiczne i mikrobiologiczne określone w powołanym powyżej rozporządzeniu.

3. Podsumowanie.

W 2021 r. nie stwierdzono obiektów użyteczności publicznej ze złym stanem sanitarnym.

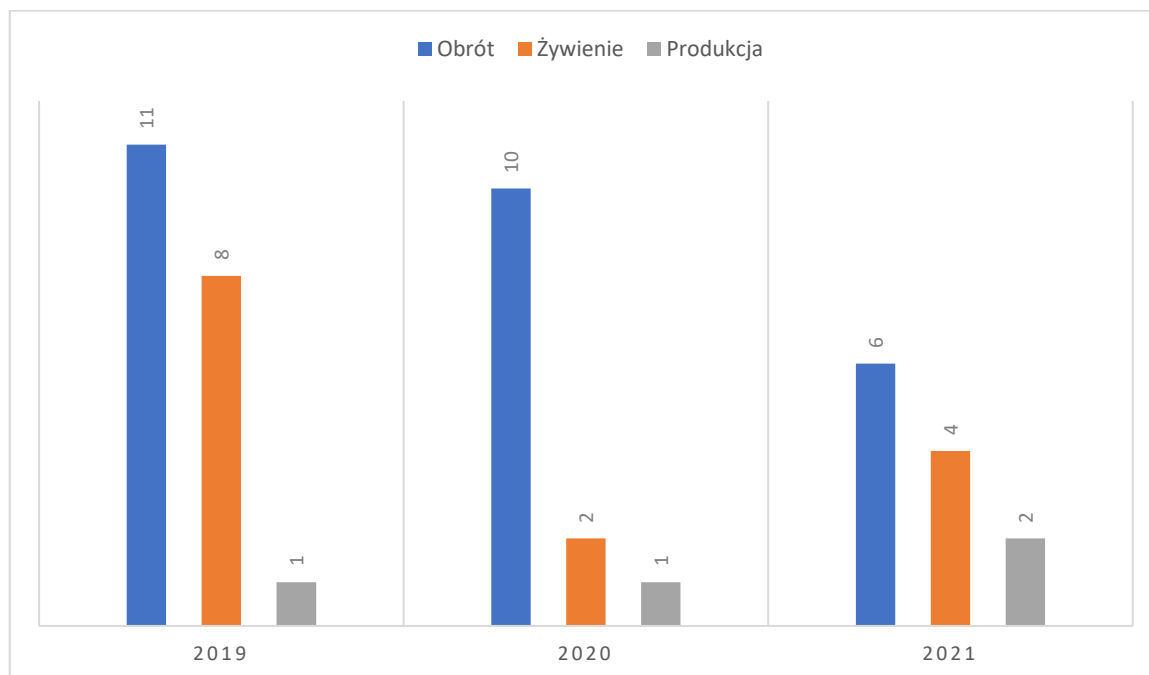
Podobnie jak w ubiegłym roku problemem jest utrzymanie odpowiedniej pod względem mikrobiologicznym jakości wody wprowadzanej do niecki basenowej z systemu cyrkulacji Krytej Pływalni w Skarżysku-Kamiennej. Utrzymujące się skażenie bakteriologiczne wody wprowadzanej do niecki basenowej z systemu cyrkulacji może w konsekwencji doprowadzić do zanieczyszczenia wody w niecce. Brak efektywnych i skutecznych działań naprawczych wskazuje na konieczność znalezienia innych rozwiązań technologicznych procesu uzdatniania wody mających na celu poprawę jej jakości.

Należy zaznaczyć, że w związku z wystąpieniem stanu epidemii i ograniczeń w funkcjonowaniu obiektów, jak również obciążeń organów PIS dodatkowymi obowiązkami wynikającymi z działań mających na celu przeciwdziałanie i zwalczanie Sars-CoV-2 większość obiektów użyteczności publicznej nie została skontrolowana.

V. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i prod. kosmetycznych.

W 2021 roku z 786 zakładów znajdujących się w ewidencji, zaplanowano do kontroli 236 obiektów tj. 30,0%. Kontrolą objęto: obiekty produkcji i obrotu żywnością, obiekty żywienia zbiorowego typu „otwartego” i „zamkniętego”, zakłady małej gastronomii, środki transportu żywności, wytwórnie i miejsca obrotu przedmiotów użytku oraz wytwórnie i miejsca obrotu kosmetyków. W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono łącznie 354 kontrole sanitarne i rekontrole,
- wydano 156 decyzji, w tym 116 merytorycznych i 40 decyzji płatniczych.
- zatwierdzono zgodnie z art.63 Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności żywienia 58 zakładów co stanowi 7,3 % nadzorowanych obiektów
- nałożono 12 mandatów karnych na kwotę 4.800 zł .`

Ryc. 24. Stan sanitarno - higieniczny obiektów w latach 2019-2021 według ilości nałożonych mandatów karnych.

1. Stan sanitarny w poszczególnych grupach zakładów.

1.1. Zakłady produkcji żywności:

W 27 zakładach produkcyjnych znajdujących się w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS przeprowadzono ogółem 39 kontroli i rekontroli. Skontrolowano 26 zakładów produkcji żywności, w 29 zakładach dokonano oceny stanu sanitarno-higienicznego wg „Arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu produkcji żywności”. Jeden zakład otrzymał ocenę „niezgodny z wymaganiami”. W 2021 roku w zakładach produkcyjnych wydano 4 decyzje zarządzające poprawę stanu sanitarno-technicznego zakładów.

Decyzje zarządzające poprawę stanu sanitarno- technicznego dotyczyły:

- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno- technicznego ścian, sufitów, drzwi w pomieszczeniach zakładu,
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno- technicznego oświetlenia w pomieszczeniach zakładu,
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego otworów wentylacyjnych,
- prawidłowego prowadzenia kontroli wewnętrznej w zakładzie.
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno- technicznego drzwi i otworów drzwiowych w pomieszczeniach zakładu,
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno- technicznego podłogi w pomieszczeniu produkcyjnym,
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno- technicznego stołów w pomieszczeniu smażenia pączków, ekspedycji gotowego wyrobu, zmywalni sprzętu produkcyjnego,
- zapewnienia prawidłowej wentylacji w zakładzie,
- przeanalizowania, zweryfikowania i dostosowania dokumentacji systemu HACCP zgodnie z obowiązującą w zakładzie Księgą Jakości.

Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały wykonanie zarządzeń.

Nalożono 2 mandaty karne na kwotę **700zł** za następujące nieprawidłowości:

- brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu,
- przy produkcji używane skorodowane i brudne urządzenia i sprzęt produkcyjny,
- nieprawidłowe przechowywanie wyrobu gotowego,
- nieprawidłowe przechowywanie sprzętu produkcyjnego,
- brak prawidłowo prowadzonej kontroli wewnętrznej.

Nieprawidłowości zostały usunięte, co potwierdziły kontrole sprawdzające.

1.2. Zakłady obrotu żywnością:

Nadzorem objętych jest 274 sklepy spożywcze, w tym 33 markety. W 43 sklepach sporządzono arkusze oceny stanu sanitarnego zakładu obrotu żywnością, w tym w 23 marketach. Żaden z zakładów nie otrzymał oceny zakład „niezgodny z wymaganiami”. W obiektach obrotu żywnością przeprowadzono ogółem 134 kontrole i rekontrole.

W 2 obiektach wydano decyzje administracyjne, których zarządzenia dotyczyły:

- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów w pomieszczeniach zakładu;
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego otworów drzwiowych i futryn we wszystkich pomieszczeniach zakładu;
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego powierzchni podłóg we wszystkich pomieszczeniach zaplecza;
- zabezpieczenia punktów świetlnych przez odpowiednie osłony we wszystkich pomieszczeniach zakładu ;

Zarządzenia decyzji zostały wykonane w określonym terminie, co potwierdziły kontrole sprawdzające.

Nałożono 5 mandatów karnych na kwotę **1600zł** za następujące nieprawidłowości:

- nieprawidłowe przechowywanie wyrobów wędliniarskich, pieczywa i wyrobów ciastkarskich z kremem
- brak prowadzenia kontroli wewnętrznej oraz wdrażania procedur HACCP,
- brak preparatów myjąco- dezynfekcyjnych ,
- brak czystości i porządku w pomieszczeniach sklepu ,
- niewłaściwe przechowywanie opakowań jednorazowych ,
- brak właściwej odzieży ochronnej,
- brudne urządzenia chłodnicze, brak zachowanej segregacji,
- przeterminowane artykuły spożywcze.

Nieprawidłowości zostały usunięte, co potwierdziły kontrole sprawdzające.

1.3. Zakłady żywienia zbiorowego:

Ze 163 zakładów żywienia zbiorowego znajdujących się w ewidencji sklasyfikowano 37. W zakładach tych przeprowadzono ogółem 59 kontroli i rekontroli. Do grupy tej zaliczamy zakłady żywienia zbiorowego typu „otwartego”, w tym zakłady małej gastronomii oraz zakłady żywienia zbiorowego typu „zamkniętego”.

1.3.1 Zakłady żywienia zbiorowego otwartego:

Pod nadzorem znajduje się 45 zakładów żywienia zbiorowego otwartego. W 2021r. sklasyfikowano 14 zakładów zgodnie z „arkuszem oceny stanu sanitarnego”, oceniono je jako zgodne z wymaganiami. W 2021r. w zakładach tych przeprowadzono 42 kontrole w tym: 14 kontroli kompleksowych, 2 interwencyjne, 18 kontroli tematycznych, 8 kontroli sprawdzających.

W 2 obiektach wydano decyzje administracyjne zarządzające, które dotyczyły:

- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów w pomieszczeniach zakładu;
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego wyposażenia zakładu;
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego powierzchni podłóg we wszystkich pomieszczeniach zaplecza;
- zapewnienia możliwości korzystania z bieżącej wody w pomieszczeniu przygotowalni wstępnej;
- prawidłowego wykorzystywania stanowiska mycia i dezynfekcji sprzętu i urządzeń.

Zarządzenia jednej decyzji zostały wykonane w określonym terminie, co potwierdziła kontrola sprawdzająca. Natomiast termin wykonania zarządzeń drugiej decyzji został ustalony do dnia 31.01.2022r.

Nażłożono 3 mandaty karne na kwotę 1500 zł za następujące nieprawidłowości:

- brak czystości i porządku w pomieszczeniach, szatnia wykorzystywana niezgodnie z przeznaczeniem,
- nieprawidłowe przechowywanie artykułów łatwopsujących,
- brak prawidłowej odzieży roboczej,
- nieprawidłowe przechowywanie opakowań jednorazowych,
- brak prawidłowych preparatów myjąco-dezynfekcyjnych,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych zatrudnionego personelu,
- brak kontroli wewnętrznej.

Przeprowadzone ponowne kontrole sprawdzające wykazały usunięcie nieprawidłowości.

Wydano 2 decyzje zatwierdzające w związku z wniesionymi wnioskami o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Podczas kontroli w 11 zakładach zbadano jakość używanego tłuszczu smaźalniczego własnym testerem 3 M PCT 120 – nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Zakłady małej gastronomii:

Na terenie działania znajduje się 43 zakłady małej gastronomii, arkusz oceny zakładu sporządzono w 8 obiektach. Na podstawie arkuszy oceny zakładu produkcji nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nalozono 1 mandat karny na kwotę 500 zł za następujące nieprawidłowości:

- brak czystości i porządku w pomieszczeniach, szatnia wykorzystywana niezgodnie z przeznaczeniem,
- brak prawidłowej odzieży roboczej,
- nieprawidłowe przechowywanie opakowań jednorazowych,
- brak prawidłowych preparatów myjąco-dezynfekcyjnych.

Przeprowadzona ponownie kontrola sprowadzająca wykazały usunięcie nieprawidłowości.

Wydano 2 decyzje zatwierdzające w związku z wniesionymi wnioskami o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Podczas kontroli w 3 zakładach zbadano jakość używanego tłuszczu smaźalniczego własnym testerem 3 M PCT 120 – nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Wszystkie skontrolowane zakłady opracowały i wdrożyły instrukcje dobrej praktyki higienicznej i dobrej praktyki produkcyjnej oparte na zasadach systemu HACCP.

1.3.2 Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego:

Bloki żywienia w szpitalach:

Na terenie działania tutejszej PSSE nadzorem objęty jest 1 blok żywienia w szpitalu. W zakładzie tym w bieżącym roku sprawozdawczym przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną z wypełnieniem arkusza oceny stanu sanitarnego. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Kuchnie niemowlęce:

Na terenie działania tutejszej PSSE nadzorem objęta jest 1 kuchnia niemowlęca, która w roku sprawozdawczym nie została skontrolowana.

Bloki żywienia w domach opieki społecznej:

Nadzorem objęte jest 5 bloków żywienia w domach opieki społecznej (w tym 2 zakłady w systemie cateringowym) tj.:

- Zakład Opieki Długoterminowej „Anna” Spółka jawna w Skarżysku Kościelnym, ul. Kościelna 16a,
- Dzienny Ośrodek Opieki Medycznej, ul. Zielna 12, 26-110 Skarżysko-Kamienna,
- Dom Opieki „Liliowy Dworek” w Łącznej 87A, 26-140 Łączna,
- DPS Centrum Seniora ul. Ekonomii 7; Skarżysko- Kamienna,
- DPS ul. Sporna 6; Skarżysko- Kamienna.

W zakładach tych przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną z wypełnieniem arkusza oceny stanu sanitarnego. W skontrolowanym zakładzie prowadzone jest żywienie w systemie cateringowym. Przeprowadzona kontrola nieprawidłowości nie wykazała.

Wszystkie zakłady posiadają opracowane i wdrożone instrukcje dobrej praktyki higienicznej, produkcyjnej oparte na zasadach systemu HACCP.

Stołówki szkolne i przedszkolne:

Na terenie działania znajdują się 43 stołówki szkolne i przedszkolne, w tym 16 stołówek prowadzących żywienie w systemie cateringowym. Łącznie przeprowadzono 18 kontroli sanitarnych w tym: 2 kontrole tematyczne związane z oceną wypoczynku letniego, 2 kontrole tematyczne w związku ze złożonymi wnioskami o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru, 13 kontroli sanitarnych z wypełnieniem arkusza oceny zakładu oraz 1 kontrolę sprawdzającą w stołówce szkolnej.

W roku sprawozdawczym wydano 1 decyzję zatwierdzającą stołówkę przedszkolną prowadzącą działalność w systemie cateringowym.

Stołówki w bursach i internatach:

Pod nadzorem PSSE w Skarżysku - Kamiennej znajdują się 2 stołówki. Stołówki te nie zostały skontrolowane.

Stołówki w domach dziecka i młodzieży

Na terenie działania tutejszej PSSE nadzorem objęty jest 1 blok żywienia w domu dziecka Centrum Obsługi Placówek „Przystań”, ul. Rejowska 53, 26-110 Skarżysko - Kam. W stołówce tej nie przeprowadzono kontroli.

Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych:

Pod nadzorem działania PSSE w Skarżysku-Kamiennej znajdują się 2 stołówki, które w roku sprawozdawczym nie zostały skontrolowane.

Inne zakłady żywienia

Pod nadzorem PSSE w Skarżysku-Kamiennej znajduje się 1 zakład żywienia zbiorowego - Stowarzyszenie Bractwa Matki Bożej Miłosierdzia ul. Wileńska w Skarżysku-Kamiennej w którym nie przeprowadzono w minionym roku kontroli sanitarnej.

2. Działania podejmowane w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku.

2.1 Nadzór nad bazą żywnościowo – żywieniową przy trasach turystycznych i w miejscach wypoczynku

W celu oceny bazy żywnościowo – żywieniowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych i przy trasach turystycznych w sezonie letnim pod nadzorem znajdowało się ogółem: 37 obiektów, w tym: 19 sklepów, 4 zakładów małej gastronomii, 12 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, 2 zakłady produkcji. Przeprowadzono w nich łącznie 32 kontrole sanitarne.

2.2 Nadzór nad żywieniem dzieci i młodzieży podczas wypoczynku

Dokonano oceny obiektów żywieniowych podczas letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. W 2021r. przeprowadzono 13 kontroli sanitarnych tematycznych podczas których skontrolowano 19 wypoczynków, w tym 16 wypoczynków w formie wyjazdowej i 3 wypoczynki w formie półkolonii.

Wypoczynki letnie dzieci i młodzieży, w formie półkolonii zorganizowane były w placówkach oświatowych. Zajęcia w trakcie zorganizowanego wypoczynku trwały od godziny 9.00 do 13.00. Podczas tego wypoczynku brak było dożywiania.

Dzieci same przynosiły z domu II śniadania, a organizator zapewnił uczestnikom jedynie butelkowaną wodę mineralną niegazowaną o pojemności 0,5l, którą kupowano w hurtowni.

Wypoczynki w formie wyjazdowej zorganizowane były w:

- Hotelu Paradiso w Suchedniowie ul. Harcerska 12;
- Hotelu Gościniec przy Młynie ul. Berezów 2 w Suchedniowie ;
- Ośrodka Wypoczynku i Rekreacji Rejów ul. Wioślarska 1, 26-110 Skarżysko – Kamienna.

W/w zakłady są pod stałym nadzorem PPIS w Skarżysku-Kamiennej. Zakłady te zapewniły zakwaterowanie jak również wyżywienie w restauracji znajdującej się w tym samym zakładzie. Dla uczestników obozu przygotowywane były posiłki w formie: śniadań, obiadów dwudaniowych i kolacji. Śniadania i kolacje podawane były w formie szwedzkiego stołu, natomiast obiady porcjowane na I i II danie. Wszystkie pomieszczenie, urządzenia i sprzęt wykorzystywane w procesie produkcji utrzymane czysto.

W okresie sprawozdawczym kontrole wypoczynku letniego dzieci i młodzieży przeprowadzane były wspólnie z Sekcją Higieny Dzieci i Młodzieży. W tym okresie nie wpłynęły do PSSE żadne skargi oraz interwencje dotyczące funkcjonowania obiektów, w których zorganizowany był wypoczynek.

2.3 Współpraca Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Weterynaryjnej.

Współpraca Inspekcji Sanitarnej i **Inspekcji Weterynaryjnej** na terenie powiatu skarżyskiego oparta jest o porozumienie podpisane w dniu 16.11.2018r. przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Skarżysku - Kamiennej i Powiatowego Lekarza Weterynarii w Skarżysku - Kamiennej.

Na terenie naszego działania znajduje się 1 zakład pod wspólnym nadzorem Powiatowego Lekarza Weterynarii i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego tj. zakład konfekcjonowania „Progres” Kamila Mundzik ul. Bobowskich 4, 26-110 Skarżysko-Kamienna. Nie przeprowadzono wspólnej kontroli sanitarnej w w/w zakładzie.

Na terenie powiatu brak jest zakładów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa w sprzedaży na odległość (wysyłkowej) produktów pochodzenia zwierzęcego oraz zakładów produkujących lub przechowujących środki spożywcze, które produkują lub wprowadzają na rynek pasze lub materiały paszowe dla zwierząt.

W roku sprawozdawczym współpracowano z Powiatowymi Lekarzami Weterynarii w następujących sprawach:

1. stwierdzenia obecności pałeczek Salmonella z grupy C w próbkach kebabu drobiowego pochodzącego z zakładu NUR Agnieszka Urbańska ul.3-go Maja 251, 26-110 Skarżysko-Kamienna, sprawę do rozpatrzenia przekazano Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii, który posiada nadzór nad w/w zakładem;

2. uwag wniesionych do oznakowania środka spożywczego pn. " SUFLIDOWO 6 świeżych jaj" pobranego do badań chemicznych. Uwagi dotyczyły naruszenia art.12.pkt.1i pkt 2 oraz art.13 pkt 1 rozporządzenia 1169/2011. O wynikach kontroli powiadomiono PLW w Bełchatowie.

2.4 Współpraca Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Farmaceutycznej

Współpraca z **Inspekcją Farmaceutyczną** oparta jest o porozumienie ramowe z dnia 14.07.2008r. o współpracy Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej i Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz Porozumienie z dnia 10.10.2008r. o współpracy organów Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej i Państwowej Inspekcji Sanitarnej w województwie świętokrzyskim, zawartych w celu zapewnienia sprawnego nadzoru nad obrotem suplementami diety lub środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego w placówkach objętych jednocześnie nadzorem obu inspekcji.

W 2021 roku w 5 obiektach podlegających wspólnemu nadzorowi obu Inspekcji przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych.

Przeprowadzone kontrole to: 2 kontrole tematyczne w zakresie poboru próbki suplementu diety do badania i oceny składu i oznakowania suplementu diety natomiast 7 kontroli interwencyjnych związanych z powiadomieniami RASFF.

Na terenie powiatu znajduje się:

- **26 aptek** wpisanych do rejestru na podstawie wykazu przesłanego przez Państwową Inspekcję Farmaceutyczną

- **2 sklepy zielarsko-medyczne „Ziolowa Apteczka”** w Skarżysku-Kamiennej ul. Metalowców 4 i Niepodległości prowadzone przez Apteka „Na Zachodnim”, Katarzyna Józwik Sp. J. ul. Legionów 104, 26-110 Skarżysko-Kamienna.

2.5 Współpraca Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oparta jest o porozumienie ramowe z dnia 22.04.2009r. o współpracy tych Inspekcji.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 1 wspólną kontrolę Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Skontrolowano wspólnie gospodarstwo rolne prowadzone przez pana Macieja Króla Brzeście 36A, 26-120 Bliżyn.

Ponadto w 2021r. od miesiąca sierpnia współpracowano z **Komendą Powiatową Policji w Skarżysku – Kamiennej** - wspólnie przeprowadzano kontrole związane z egzekwowaniem ograniczeń, nakazów i zakazami w związku wystąpieniem stanu epidemii - łącznie przeprowadzono 2542 kontrole.

Współpracowano również z samorządami powiatowym i miejskim przekazując sobie wzajemnie potrzebne informacje. Dla Rady Powiatu oraz Starosty przekazano roczną ocenę stanu sanitarnego powiatu.

2.6 Działania w ramach Systemu Szybkiego Ostrzegania dla Żywności i Pasz –RASFF.

W 2021 r. przeprowadzono 29 kontroli sanitarnych oraz 58 rozmów telefonicznych w związku z **powiadomieniami alarmowymi**, które dotyczyły:

- stwierdzenia niedozwolonego ekstraktu z konopi włóknistych w produkcie pn. „Olejek CBD – CBD MED”- nie stwierdzono w sprzedaży kwestionowanego produktu;

- wykrycia obecności *Listeria monocytogenes* w produkcie pn. „Parówki z szynki” - nie stwierdzono w sprzedaży kwestionowanego produktu,

- stwierdzenia obecności *Salmonella Enteritidis* w 1 z 5 próbek skórek z szyi kurczaka – działania prowadzone były dwukrotnie - w obu przypadkach brak było w sprzedaży kwestionowanego produktu;

- stwierdzenia obecności *Salmonella* Typhimurium w próbkach elementów mięsa drobiowego - nie stwierdzono kwestionowanego produktu w sprzedaży;
- stwierdzenia obecności pałeczek *Salmonella* z grupy C w próbkach kebabu drobiowego - nie stwierdzono kwestionowanego produktu w sprzedaży;
- stwierdzenia tlenku etylenu (ETO) w suplemencie diety pn. „Dr Rath PhytobiologicalsTM ustalono, iż w posiadaniu znajduje się suplement diety z inną datą minimalnej trwałości, nieobjętą przedmiotowym powiadomieniem;
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu deoksyniwalenolu (DON) ($1820 \pm 400 \mu\text{g/kg}$), w produkcie pn. „Makaron razowy świderki z mąki z pszenicy durum La Campagna - wycofane 4 sztuki kwestionowanego produktu, który został zutylizowany. Okazano potwierdzenie zniszczenia towaru;
- zanieczyszczenia tlenkiem etylenu suplementów diety MASPEX „POLSKI LEK” - ustalono, iż ze sprzedaży zostało wycofanych 20 sztuk kwestionowanych suplementów diety pn. „CALCIUM DUO Alergo Kwercytyna”;
- wykrycia obecności pozostałości pestycydu chlorpyryfosu w produkcie pn. „Kapusta pekińska luz”- ustalono, iż brak jest w sprzedaży kwestionowanego produktu;
- stwierdzenia przekroczenia migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych (PAA) z wyrobu wykonanego z tworzywa sztucznego, przeznaczonego do kontaktu z żywnością pn. „Chochla Florina”- ustalono, iż zostały wycofane 2 sztuki kwestionowanego produktu.
- stwierdzenia ETO w węglanie wapnia – ustalono, iż apteka wycofała ze sprzedaży 13 sztuk produktu pn. „Molekin Osteo” a 2 sztuki zostały sprzedane klientom indywidualnym;
- wykrycia 2-chloroetanolu w węglanie wapnia Calcipur DC 90S - podczas kontroli nie stwierdzono kwestionowanego suplementu diety,
- wykrycia 2-chloroetanolu w węglanie wapnia Calcipur DC 90S - ustalono, iż brak jest w sprzedaży kwestionowanego suplementu diety,
- wykrycia obecności *Salmonella* w 1 z 5 próbek produktu pn. „Sesam łuskany á 500 g, - nie stwierdzono na stanie kwestionowanego produktu,
- obecności madaramycyny w wątrobie od świni - brak w sprzedaży kwestionowanego produktu;
- produktu „Orzechy pistacjowe 100g. Bakalie z całego świata” - w sprzedaży nie stwierdzono kwestionowanego produktu;
- wykrycia tlenku etylenu w sproszkowanym produkcie Garcinia Cambogia Extract - nie stwierdzono kwestionowanego produktu, został on w całości wycofany ze sprzedaży i odesłany do dostawcy.

- wykrycia obecności *Salmonella* Enteritidis w urzędowych próbkach skór z szyjek kurczaka - nie stwierdzono w sprzedaży kwestionowanego produktu;
- wykrycia tlenu etylenu w produkcie PressCAL® MD92.5 Granulat - stwierdzono 3 opakowania, które zostały zwrócone do dostawcy, czego potwierdzeniem było przedstawienie korekty do faktury;
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – chlorotalonilu w produkcie pn. „Bazylija”, EDAL - nie stwierdzono w sprzedaży kwestionowanego produktu;
- stwierdzenia przekroczenia NDP pozostałości pestycydu w produkcie pn. Seler korzeniowy, - brak było w sprzedaży kwestionowanego środka spożywczego, został on w całości sprzedany;
- stwierdzenia tlenu etylenu w produkcie pn. „Ekstrakt z pędów bambusa” – ustalono zwrot kwestionowanego suplementu diety, czego potwierdzeniem jest przedstawiona korekta faktury.
- mączki chleba świętojańskiego (E410) zanieczyszczonej tlenkiem etylenu - w związku z podjętymi czynnościami, ustalono, iż wycofanych zostało 136 sztuk kwestionowanych produktów- okazano stosowne dokumenty potwierdzające zwrot,
- wykrycia tlenu etylenu na poziomie przekraczającym NDP w substancji dodatkowej Lygomme firmy Cargill - ustalono, iż wycofano 8 sztuk kwestionowanych produktów.

W 2021 r. przeprowadzono 18 kontroli sanitarnych oraz 21 rozmów telefonicznych w związku **powiadomieniami informacyjnymi**, które dotyczyły:

- stwierdzenia obecności *Salmonella* Entertidis na fermie drobiu -ustalono brak kwestionowanego produktu w obiektach, który zostały wskazane w liście dystrybucyjnej;
- produktów marki Monster i Burn - w wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych wycofano z obrotu 23 sztuki kwestionowanego produktu, który znajdował się w asortymencie obiektu wskazanego w liście dystrybucyjnej;
- produktu pn. „Kasza Jaglana SARITA” - brak w sprzedaży kwestionowanego środka spożywczego;
- wycofania produktu pn. „Napój alkoholowy Seagram’s Gin 0,7 litra - wyniku czynności kontrolnych wycofano ze sprzedaży 1 szt. kwestionowanego produktu;
- stwierdzenia estrów 3-MCPD w produkcie pn. „Frytura gastronomiczna 100% olej palmowy rafinowany- nie stwierdzono na stanie kwestionowanych produktów;
- stwierdzenia obecności pałeczek *Salmonella* Entertidis w 4 z 5 próbek zbiorczych skór z szyjek kurczaka – nie stwierdzono w sprzedaży kwestionowanego środka spożywczego;

- produktu: PREMIUM QUALITY HEMP OIL, olejek konopny oraz produktu: PREMIUM QUALITY HEMP OIL, suplement, (olejek konopny) – nie stwierdzono w sprzedaży kwestionowanego produktu ;

- produktu ALtOM® DESIGN, Bądź Eko pn. Organic kubek z włókna bambusowego wycofano łącznie 23 szt. kwestionowanych produktów;

- stwierdzenia niedozwolonego użycia włókien bambusa w materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością z tworzyw sztucznych - nie stwierdzono, w sprzedaży kwestionowanych produktów;

- stwierdzenia przekroczenia NDP pozostałości pestycydu – etefonu w produkcji pn. „Papryka czerwona” - ustalono brak w sprzedaży kwestionowanego środka spożywczego;

- stwierdzenia tlenu etylenu w produkcji pn. „ALLNUTRITION ENERGY BALANCE” - brak w sprzedaży kwestionowanego produktu;

- stwierdzenia tlenu etylenu na poziomie 3,4 mg/kg w produkcji pn. „ALLNUTRITION REDOX EXTREME” - nie stwierdzono w sprzedaży kwestionowanego suplementu diety;

- stwierdzenia wykrycia tlenu etylenu w produkcji pn. „ALLNUTRITION GOOD TRIP” (60 kapsułek) - brak kwestionowanego suplementu diety w sprzedaży;

- stwierdzenia tlenu etylenu w produkcji pn. „ALLNUTRITION BRAIN FOCUS” (60 kapsułek) - nie stwierdzono w sprzedaży kwestionowanego suplementu diety.

- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu patuliny w produkcji pn.: „Bezpośredni sok jabłkowy 100% tłoczony” - brak kwestionowanego produktu w sprzedaży.

W 2021 r. przeprowadzono 4 rozmowy telefoniczne – w związku z **powiadomieniem nie alarmowym**, które dotyczyły:

- rafinowanego oleju palmowego (różne numery partii) zakwestionowanego ze względu na stwierdzenie estrów 3-MCPD - brak kwestionowanego środka spożywczego;

- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – w produkcji pn. „Kasza gryczana palona” - brak w sprzedaży kwestionowanego produktu;

- decyzji zakazującej wprowadzania do obrotu/wycofania z obrotu produktu pod nazwą: Melatonina Forte 5 mg, kapsułki - ustalono, iż 20 szt. suplementu diety zostało zwróconych do dostawcy – okazano dokument zwrotu;

- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu glifosat w środku spożywczym pn. „Mąka jaglana” - stwierdzono, brak w sprzedaży kwestionowanego środka spożywczego.

W 2021 r. w związku z pismem Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dotyczącego wycofania z obrotu handlowego suplementu diety marki „Colon”, przeprowadzono **2 kontrole sanitarne interwencyjne, 7 wizytacji** oraz **6 rozmów telefonicznych** w aptekach na terenie powiatu skarżyskiego. Nie stwierdzono w sprzedaży kwestionowanego suplementu diety.

3. Jakość zdrowotna środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W roku sprawozdawczym zaplanowano 181 próbek, w tym 77 próbek do badań chemicznych i 104 próbek do badań mikrobiologicznych. Zgodnie z planem pobrano 182 próbki w tym 104 próbki mikrobiologiczne i 78 próbek chemicznych.

Nie pobrano 1 próbki wyrobu przeznaczonego do kontaktu z żywnością tj. wyroby z melaminy do badania w zakresie migracji formaldehydu (brak produktu w obiektach na terenie powiatu). Ponad zostały pobrane 2 próbki, w tym: 1 próbka do badania organoleptycznego w związku z interwencją konsumenta, 1 próbka posiłku całodziennego diety podstawowej żywienia szpitalnego do badania w kierunku kaloryczności.

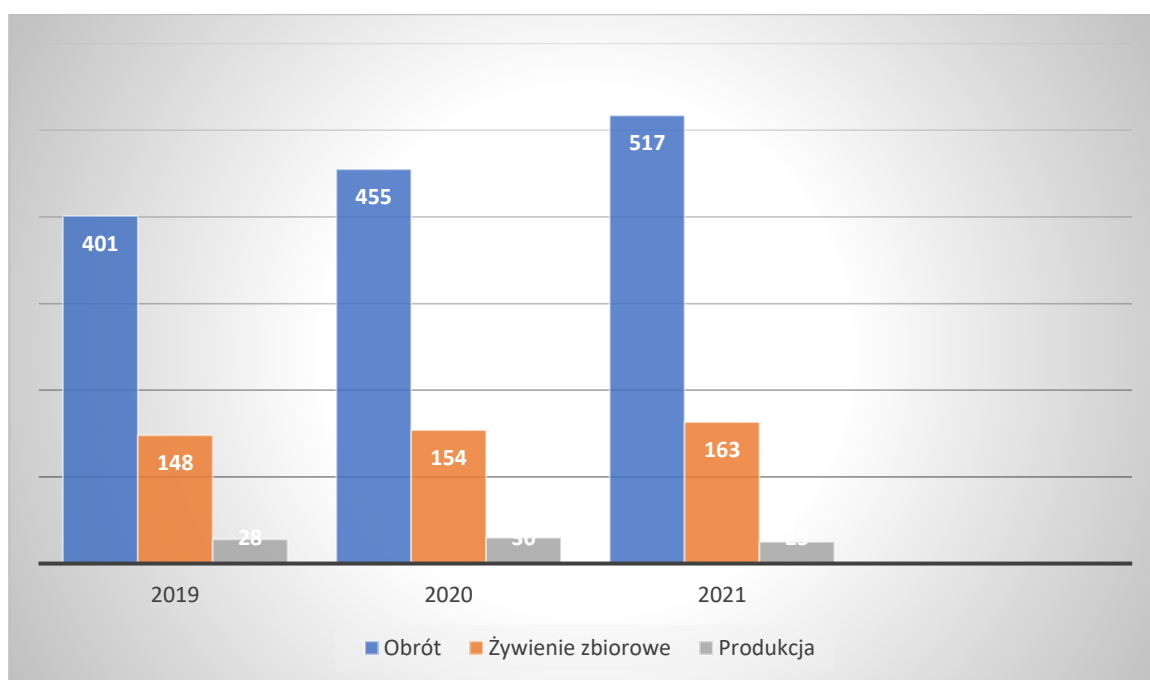
W roku 2021r. wyniki badań kwestionowały jakość zdrowotną 6 pobranych próbek (próbki mikrobiologiczne) oraz 1 próbkę w zakresie znakowania.

W ramach przeprowadzonych kontroli sanitarnych zakwestionowano i wycofano z obrotu środki spożywcze na łączną kwotę 1661.58. zł.

1. Stan wdrożenia systemu HACCP w latach 2019-2021:

Stan wdrożenia zasad systemu HACCP w zakładach produkcji żywności, zakładach żywienia zbiorowego oraz miejscach obrotu żywnością na terenie powiatu jest zadawalający.

Na koniec 2021 r. zasady systemu HACCP zostały wdrożone w 25 zakładach produkcyjnych, w 45 zakładach żywienia zbiorowego otwartego, w 56 zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, w 62 zakładach małej gastronomii oraz w 517– zakładach obrotu. Jeżeli występują nieprawidłowości w prowadzeniu i dokumentowaniu systemu HACCP, to głównie w małych przedsiębiorstwach, zatrudniających jednego lub dwóch pracowników.

Rys. 25 Stan wdrożenia systemu HACCP w obiektach produkcji żywności, zakładach żywienia zbiorowego oraz w zakładach obrotu żywnością w latach 2019 – 2021

Podsumowanie

Oceniając ilość wykonanych i zaplanowanych kontroli sanitarnych obiektów żywnościowo - żywieniowych na terenie powiatu, należy stwierdzić, że uległa ona poprawie w stosunku do 2020 r. W ubiegłym roku wykonano 49% zaplanowanych kontroli sanitarnych natomiast w 2020 roku wykonano jedynie 19%. Wykonanie większej ilości kontroli spowodowane było mniejszym zaangażowaniem pracowników sekcji do prac związanych z covid-19. Pracownicy głównie zatrudniani byli przy kontrolach akcyjnych z Policją w obiektach żywnościowych w zakresie przestrzegania wymagań COVID 19- wypełniając check listy dla wybranych obiektów (gastronomie, sklepy w tym markety) - łącznie przeprowadzono 2542 kontrole. Również przeprowadzono kontrole interwencyjne dotyczące nie przestrzegania higieny, oraz braku zabezpieczeń przeciwepidemicznych (masek, płynów do dezynfekcji) w okresie epidemii.

Stan sanitarno- higieniczny i techniczny zakładów obiektów żywnościowo – żywieniowych nie budził większych zastrzeżeń. W wyniku przeprowadzonych klasyfikacji żaden zakład nie był oceniony jako „niezgodny z wymaganiami”.

Ilość wydanych decyzji administracyjnych, zaleceń pokontrolnych uległa zmniejszeniu, co świadczy o właściwej kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorców i skutkuje lepszym stanem sanitarnym obiektów.

VI. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.

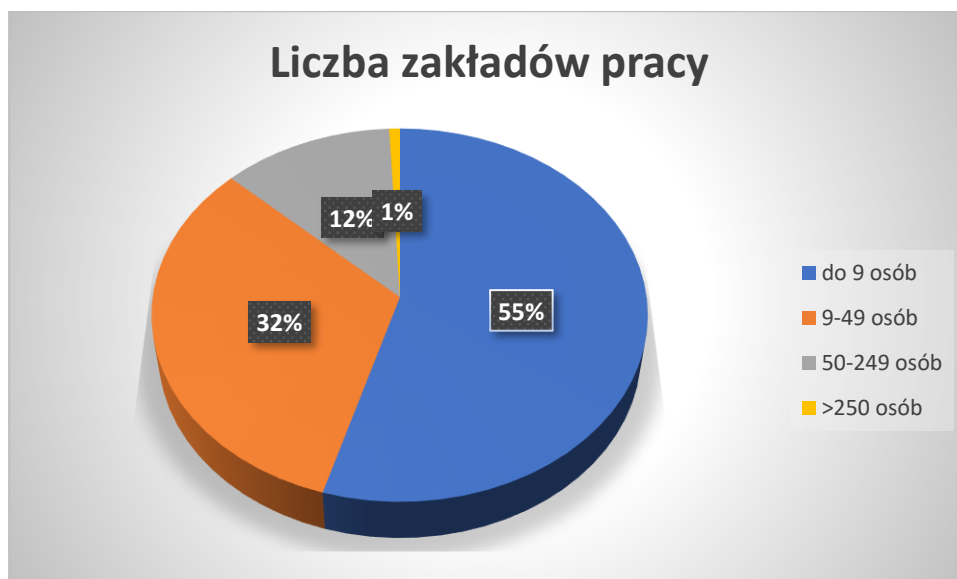
W ramach optymalizacji i profesjonalizacji sprawowanego przez Sekcję Nadzoru Środowiska Pracy podejmowane były działania w zakresie nadzoru nad:

- zapobieganiem, zwalczaniem oraz minimalizowaniem skutków COVID-19;
- substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, detergentami, produktami biobójczymi i produktami kosmetycznymi;
- prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz środkami zastępczymi;
- ochroną zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników, występujących w miejscu pracy, poprzez nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy;
- realizacją i monitorowaniem krajowego planu działania w przypadku długoterminowych zagrożeń wynikających z narażenia na radon w budynkach przeznaczonych na pobyt ludzi oraz w miejscach pracy .

W ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy znajduje się 262 obiekty. W niektórych z nich jak np.: placówki ochrony zdrowia, szkoły sklepy spożywcze kontrolne przeprowadzane są doraźnie

Tabela 7 Struktura zakładów pracy według liczby zatrudnionych.

Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie	Liczba zakładów pracy	Procent udziałowy w ogólnej ilości zakładów [%]
do 9	143	55
10-49	85	32
50-249	32	12
>250	2	1
Ogółem	262	100

Ryc. 26 Struktura zakładów pracy ze względu na liczbę osób zatrudnionych .

Największą grupę nadzorowanych obiektów w stosunku do zakładów objętych ewidencją stanowią przedsiębiorstwa małe.

1. Zakres kontroli warunków pracy .

W 2021 roku przeprowadzono łącznie 79 kontroli w tym:

- 22 kontrole sanitarne ;
- 29 kontroli w zakresie przestrzegania nakazów w związku z epidemią COVID-19
- 10 kontroli w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie podejrzenia choroby zawodowej;
- 18 wizytacji w zakładach pracy w związku ze zgłoszeniem podejrzenia choroby zawodowej.

Łącznie przeprowadzono kontrole sanitarne w 25 zakładach zatrudniających 2481 pracowników oraz 29 kontroli w zakresie przestrzegania wymogów rozporządzenia w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Kontrolowano głównie przestrzeganie nakazu zakrywania ust i nosa oraz czy zapewniono rękawiczki jednorazowe lub środki do dezynfekcji.

Na terenie powiatu skarżyskiego w 2021 roku nie funkcjonowały podmioty, które wprowadzały do obrotu lub produkowały środki zastępcze czy nowe substancje psychoaktywne.

W ciągu 2021 roku prowadzono bieżący monitoring działań w realizacji ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych .

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Skarżysku- Kamiennej w dniu 20.05.2021 roku otrzymał od Prokuratury Rejonowej w Skarżysku- Kamiennej - postanowienie w przedmiocie dowodów rzeczowych po umorzeniu postępowania wraz z dowodami w postaci suszu roślinnego w torebkach foliowych – 30 g .

W związku z powyższym prowadzone było jedno postępowanie administracyjne . W dniu 14.10.2021 roku została wydana decyzja umarzająca postępowanie w części dotyczącej wprowadzania do obrotu przez osobę fizyczną środków zastępczych. Ponadto została wydana decyzja orzekająca o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu zatrzymanych środków zastępczych .

Obecnie w depozycie Komendy Powiatowej Policji w Skarżysku- Kamiennej oraz w depozycie Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach pozostaje łącznie 46 sztuk produktów będących środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi. Produkty pozostające w depozycie pozostaną do czasu zakończenia spraw prowadzonych przez Centralne Biuro Śledcze Policji w Rzeszowie .

W sierpniu 2018 roku przekazano do Szpitala Powiatowego w Skarżysku- Kamiennej wzór druku wymagany do zgłoszenia przypadków zatruc dopalaczami zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi – druk obowiązuje w dalszym ciągu. Informacje o zatruciach przekazywane są przez szpital. W 2021 roku nie odnotowano przypadków zatruc dopalaczami .

2. Postępowanie administracyjno-egzekucyjne

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2021 roku wydano 2 decyzje merytoryczne i 2 decyzje płatnicze w związku ze sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego. Wydane decyzje administracyjne dotyczyły wycofania z obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktu biobójczego do czasu uzyskania stosownego pozwolenia na obrót produktem biobójczym oraz nakazywały wycofać z obrotu produkt i powiadomić wszystkich dalszych odbiorców o powyższym nakazie.

3. Nadzór nad warunkami pracy.

3.1. Nadzór nad warunkami pracy na stanowiskach, gdzie występowały przekroczenia NDS (najwyższego dopuszczalnego stężenia) i NDN (najwyższego dopuszczalnego natężenia).

W 2021 roku skontrolowano 25 zakładów zatrudniających 2481 osób . W jednym zakładzie pracy – zajmującym się obróbką i usuwaniem odpadów stwierdzono przekroczenia NDN dźwięku.

3.2. Substancje chemiczne i ich mieszaniny oraz prekursory narkotyków.

W 2021 roku przeprowadzono 15 kontroli w 15 zakładach w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin w tym:

- 6 kontroli u dalszych użytkowników substancji chemicznych i ich mieszanin,

- 6 kontrole u stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny,
- 3 kontrole w zakresie prekursorów narkotyków .

W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości

W ramach kontroli nad produktami biobójczymi, przeprowadzono 2 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz 6 kontroli w zakresie stosowania w działalności zawodowej produktów biobójczych.

W wyniku kontroli w 2 zakładach pracy wprowadzającym do obrotu produkty biobójcze stwierdzono nieprawidłowości polegające na wprowadzaniu produktu biobójczego bez wymaganego zezwolenia. Wydano 2 decyzje administracyjne, które nakazywały wstrzymanie wprowadzania do obrotu produktu do czasu uzyskania stosownego zezwolenia.

3.3. Czynniki rakotwórcze i mutagenne .

Zgodnie z § 4 ust.2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 roku w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy - pracodawca ma obowiązek przekazania właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu „Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym” występujących w jego zakładzie, za dany rok kalendarzowy. Informacje te trafiają następnie do właściwego powiatowego inspektora sanitarnego, który sporządza zbiorcze zestawienie i przesyła informacje z całego powiatu do Centralnego Rejestru Czynniki Rakotwórczych Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi w terminie wskazanym przez Instytut.

Obecnie w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej znajduje się 25 zakładów pracy . W kontakcie z w/w czynnikami pracują osoby zatrudnione min.: w służbie zdrowia, pracownicy stacji paliw, zakładów przemysłowych. Najczęściej występujące czynniki rakotwórcze to promieniowanie jonizujące oraz substancje chemiczne takie jak: dwuchromian sodu; benzen; benzyna niskowrząca, związki chromu VI. **Od dnia 22 lutego 2020 również krzemionkę krystaliczną – frakcje respirabilną powstającą w trakcie pracy** włączono do w/w rozporządzenia . Pracodawca ma więc obowiązek uwzględnić krzemionkę w rejestrze prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

4. Czynniki biologiczne

W ewidencji znajduje się 354 zakłady, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne. W zakładach tych występują czynniki biologiczne zaliczane do grupy 2 oraz 3 zagrożenia. Czynniki biologiczne zaliczane do grupy 2 zagrożenia – to takie, które mogą wywoływać choroby u ludzi, mogą być niebezpieczne dla pracowników, ale rozprzestrzenienie ich w populacji ludzkiej jest mało prawdopodobne oraz dla których istnieją skuteczne metody profilaktyki lub leczenia - zaliczamy do nich m.in. laseczkę zgorzeli gazowej, *Escherichia coli*, wirus zapalenia wątroby typu A. Natomiast do czynników biologicznych zaliczanych do grupy 3 – czyli mogących wywoływać u ludzi ciężkie choroby, niebezpieczne dla pracowników, a rozprzestrzenienie ich w populacji ludzkiej jest bardzo prawdopodobne oraz dla których istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia - zaliczamy m.in. wirus zapalenia wątroby typu B lub typu C, koronawirus zespołu ostrej niewydolności oddechowej 2 (wirus SARS - CoV-2). W roku sprawozdawczym przeprowadzono 5 kontroli w zakresie czynników biologicznych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami w kontrolowanych zakładach zaktualizowano ocenę ryzyka zawodowego w związku z koronawirusem SARS-CoV-2. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Nadzór nad obiektami wytwarzania, konfekcjonowania i obrotu nad produktami kosmetycznymi .

W ewidencji znajduje się ogółem 8 obiektów : 1 zakład wytwarzający i konfekcjonujący produkty kosmetyczne oraz 7 obiektów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych w tym : pobrano 2 próby do badania . W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Choroby zawodowe.

W 2021 roku przeprowadzono 18 wizytacji w ramach postępowań wyjaśniających dotyczących chorób zawodowych, w wyniku których sporządzono 9 kart oceny narażenia zawodowego i wydano 5 decyzji administracyjnych, w tym: 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej , jedną decyzję o umorzeniu postępowania w całości . W 2021 roku wystawiono 2 karty stwierdzenia choroby zawodowej.

Tabela 8 Stwierdzone choroby zawodowe w latach 2020 -2021.

L.p.	Pozycja w wykazie chorób zawodowych	Choroba zawodowa zgodnie z wykazem	Liczba stwierdzonych chorób	
			2020	2021
1	3	Pylice płuc	2	2
2	17	Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy , uznanych za rakotwórcze u ludzi : nowotwór układu krwiotwórczego	1	0
3	22.2	Zespół wibracyjny: postać kostno-stawowa	1	0
4	26	choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa : borelioza	1	0

Tabela 9 Powiązanie stwierdzonych chorób zawodowych z wykonywaną pracą w 2021r

PKD	Nazwa grupowania PKD	Numer choroby zawodowej z wykazu	Nazwa choroby zawodowej	Liczba stwierdzonych chorób
25	PRODUKCJA METALOWYCH WYROBÓW GOTOWYCH, Z WYŁĄCZENIEM MASZYN I URZĄDZEŃ	3	Pylice płuc	2

6. Działalność w zakresie promocji zdrowia w środowisku pracy :

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podczas kontroli zakładów pracy, jak również poprzez umieszczanie na stronach internetowych odpowiednich informacji, realizowali zadania dotyczące promocji zdrowia w miejscu pracy, a mianowicie:

- Realizowanego programu „Miejsce pracy wolne od dymu tytoniowego” , ograniczania zdrowotnych następstw palenia tytoniu w zakładach pracy;
- Rozpowszechnianie programu ‘ ‘Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Dźwigaj z głową;
- Rozpowszechnianie informacji o obowiązku wykonywania pomiarów stężenia radonu.

Podsumowanie

Nadzór środowiska pracy realizowany był poprzez kontrole warunków zdrowotnych środowiska pracy, w celu zapobiegania powstawania chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

W związku z zaistniałą sytuacją i stanem epidemii priorytetem w prowadzeniu kontroli był nadzór nad obiektami wprowadzającymi do obrotu i stosującymi produkty biobójcze głównie środki do dezynfekcji oraz kontrola przestrzegania wymogów rozporządzenia w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

W zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych stwierdzono w dwóch zakładach wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych bez wymaganego przepisami prawa pozwolenia na obrót produktem biobójczym. Produkty te przeznaczone były m.in. jako środek odkażający; środek dezynfekujący ; bakteriostatyczny ; chroniący przed bakteriami i grzybami. Produkty zostały wycofane z obrotu, a producentów zobowiązano do poinformowania dalszych odbiorców o powyższym nakazie i odebranie produktu .Zgodnie z obowiązującymi przepisami kontrolowane podmioty zaktualizowały ocenę ryzyka zawodowego w związku z koronawirusem SARS-CoV-2. Opracowano instrukcję dla pracowników dotyczącą zasad postępowania w związku z potencjalnym ryzykiem zakażenia koronawirusem . W zakładach tych przestrzegany był nakaz zakrywania ust i nosa oraz zapewniono środki do dezynfekcji.

Ponadto podczas kontroli informowano , że w dniu 31.07.2020 roku weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 czerwca 2020 roku w sprawie terenów, na których średnioroczne stężenie promieniotwórcze radonu w powietrzu wewnątrz pomieszczeń w znacznej liczbie budynków może przekraczać poziom odniesienia (Dz.U. z 2020 roku poz. 1139). Powyższe rozporządzenie określa tereny, na których średnioroczne stężenie promieniotwórcze radonu w powietrzu wewnątrz pomieszczeń w znacznej liczbie budynków może przekraczać poziom odniesienia, o którym mowa w art. 23b ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe (Dz. U. z 2019 r., poz. 1792, z późn. zm.) tj. 300 Bq/m³ (bekereli na metr sześcienny). W załączniku do ww. rozporządzenia dla województwa świętokrzyskiego wskazano m.in. powiat skarżyski . W wyniku przeprowadzonych do tej pory pomiarów nie stwierdzono przekroczenia poziomu odniesienia 300 Bq/m³,

Oceniając obszar środków zastępczych należy stwierdzić, że w roku sprawozdawczym nie odnotowano przypadków wprowadzania do obrotu zakazanych substancji ani przypadków zatrucia zakazanymi substancjami.

VII. Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży.

Działalność i kompetencje Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży obejmują sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące:

- stanu sanitarno- higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych i opiekuńczych,
- higieny procesu nauczania,
- warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach,
- warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania,
- nadzoru nad warunkami wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

W 2021 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna nadzorowała ogółem 67 placówek przeznaczonych dla dzieci i młodzieży, w tym m. in. placówki edukacyjne (przedszkola i szkoły), opiekuńczo-wychowawcze (m. in. specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, dom dziecka, bursa, żłobki i kluby dziecięce), placówki pracy pozaszkolnej i inne, np. bursy, świetlice środowiskowe oraz placówki wypoczynku.

W liczbie tej mieściło się 16 szkół podstawowych, 2 licea ogólnokształcące, 15 zespołów szkół, w tym 9 zespołów szkół ogólnokształcących i 6 zespołów szkół ponadpodstawowych. Ponadto nadzorem objętych było 7 żłobków i klubów dziecięcych, 12 samodzielnie funkcjonujących przedszkoli, 15 placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną i wprowadzonymi w całym kraju obostrzeniami sanitarnymi w 2021 roku częściowo zostały zawieszona kontrole sanitarne w nadzorowanych placówkach oświatowo-wychowawczych, a pracownik Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży został oddelegowany do innych zajęć związanych z pracą przy pandemii.

Kontrole kompleksowe przeprowadzono w 15 placówkach nauczania i wychowania, ogółem w 2021 roku skontrolowano 13 form wypoczynku letniego dzieci i młodzieży szkolnej (wypoczynku zimowego w 2021 roku na terenie powiatu skarżyskiego nie organizowano).

Przeprowadzono łącznie 50 kontroli sanitarnych, wydano 14 decyzji administracyjnych (7 merytorycznych i 7 płatniczych), ogółem wyegzekwowano 7 decyzji, w tym wszystkie (7) z lat ubiegłych, tj. z lat 2019, 2020.

Do skontrolowanych w 2021 r. placówek wszystkich typów uczęszczało 2 094 uczniów.

Przeprowadzone w 2021 roku kontrole sanitarne wykazały, że nadal:

- 2 placówki korzystały z systemu kanalizacji lokalnej
- w żadnej ze skontrolowanych placówek nie stwierdzono ponadnormatywnej liczby uczniów przypadających na 1 urządzenie ustępowe.

W celu oceny warunków na stanowisku pracy ucznia wykonano ogółem 396 badań, w tym 1050 pomiarów fizycznych dotyczących analizy stanowiska pracy uczniów/ przedszkolaków, zgodnie z zasadami ergonomii.

1. Dostosowanie mebli edukacyjnych do wzrostu uczniów, prawidłowość tygodniowych rozkładów lekcji, zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne oraz posiadana infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach

Ocenę dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów przeprowadzono w 6 placówkach w 26 oddziałach, analizując 350 stanowisk pracy uczniów, tj. w 1 przedszkolu 4, szkołach podstawowych i w 1 zespole szkół ogólnokształcących.

W badanych placówkach stwierdzono 11 stanowisk nieprawidłowych w 4 oddziałach w 2 placówkach.

Skontrolowano tygodniowy rozkład lekcji w 6 placówkach w 5 szkołach podstawowych skontrolowano 33 oddziały i w jednej ze szkół ogólnokształcących skontrolowano 13 oddziałów. W żadnej z badanych szkół nie stwierdzono nieprawidłowości w higienicznej ocenie rozkładów zajęć lekcyjnych.

Nieprzestrzeżenie zalecanych wskazań dotyczyło jedynie odpoczynku w czasie trwania przerw międzylekcyjnych (w 2 samodzielnych szkołach podstawowych i w 1 szkole podstawowej funkcjonującej w zespole szkół ogólnokształcących stwierdzono przerwy międzylekcyjne krótsze niż 10 minut, ale z zapewnieniem co najmniej jednej przerwy dłuższej, tj. 15- 20 min.).

Tabela 10 Higiena procesu nauczania

RODZAJ PLACÓWEK	HIGIENICZNA OCENA ROZKŁADÓW ZAJĘĆ LEKCYJNYCH				ERGONOMIA MEBLI SZKOLNYCH I PRZEDSZKOLNYCH					
	Ocenie poddano rozkład zajęć szkolnych		Nieprawidłowe stwierdzono		Oceniono dostosowanie mebli do wzrostu uczniów			Nieprawidłowe stwierdzono		
	ile oddziałów	w ilu placówkach	w ilu oddziałach	w ilu placówkach	w ilu oddziałach	w ilu placówkach	ile stanowisk	w ilu oddziałach	w ilu placówkach	ile stanowisk
1	2	3	4	5	6	7		8	9	10
przedszkola					3	1	52	0	0	0
szkoły podstawowe	33	5	12	2	18	4	185	4	2	11
zespoły szkół	13	1	9	1	5	1	113	0	0	0
przedszkola					2	1	46	0	0	0
szkoły podstawowe	13	1	9	1	3	1	67	0	0	0
razem	46	6	21	3	26	6	350	4	2	11

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach ((tekst jednolity Dz.U. z 2020, poz. 1604) w § 4 a wprowadziło obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w placówce podręczników i przyborów szkolnych w celu odciążenia plecaków szkolnych. Z obowiązku tego w pełni wywiązało się 100% skontrolowanych szkół (zapewniając możliwość zostawienia podręczników i przyborów szkolnych uczniom wszystkich klas). Pomimo możliwości pozostawiania zeszytów, podręczników i przyborów w szkole uczniowie zmuszeni są zabierać je do domu, ze względu na potrzebę nauki, przygotowania się do szkoły na kolejny dzień oraz odrabiania zadanych prac domowych. Samo zapewnienie miejsca na pozostawienie podręczników w szkole nie rozwiązuje problemu ciężkich plecaków, potrzebne są jeszcze inne rozwiązania dotyczące systemu nauczania.

Na 6 skontrolowanych kompleksowo placówek oświatowych wszystkie posiadały salę gimnastyczną. Z obiektów posiadających salę gimnastyczną 4 szkoły miały salę gimnastyczną z zapleczem sanitarnym (z natryskami, ustępami, przebieralniami), a 2 zastępczą salę gimnastyczną.

Podczas kontroli stwierdzono, że w szkołach posiadających salę gimnastyczną z zapleczem sanitarnym nie jest ono w pełni wykorzystane, gdyż:

- w 3 placówkach natryski były czynne, ale nieużywane,
- w 1 placówce natryski były używane sporadycznie po zajęciach WF.

W 2021 roku, w związku z pandemią SARS-CoV-2 uczniowie żadnej ze szkół nie mieli możliwości korzystania z basenu, ani z hali sportowej.

2. Opieka medyczna w szkołach

Nadal aktualnym problemem jest brak opieki medycznej w szkołach.

Skontrolowano 6 szkół. Stwierdzono, że na terenie placówek:

- w 6 nie jest zapewniona podstawowa opieka lekarska,
- w 2 brak gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej (opieka pielęgniarska zapewniona we wszystkich szkołach, ale poza placówką, bądź pielęgniarka z innej placówki przyjeżdża do szkoły,
- w 1 nie zapewniono opieki stomatologicznej.

W placówkach szkolnych, w których nie zapewniono opieki medycznej, uczniowie korzystają z profilaktycznej opieki zdrowotnej w przychodni lub ośrodku zdrowia.

3. Działalność prowadzona w zakresie dożywiania

Dożywianie w szkołach prowadzone jest w formie obiadów jedno- lub dwudaniowych. Z w/w form dożywiania w 2021 roku skorzystało 665 uczniów w 6 skontrolowanych placówkach.

Na 6 skontrolowanych placówek oświatowych prowadzących dożywianie:

- 2 placówki wydawało posiłki dwudaniowe, z których korzystało 163 dzieci
- 4 placówki wydawało posiłki jednodaniowe, z których korzystało 502 dzieci

Z posiłków dofinansowanych przez Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej korzystało 51 uczniów.

4. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2021 roku w powiecie skarżyskim zorganizowany był tylko wypoczynek letni dzieci i młodzieży w formie wyjazdowej (kolonie i obozy sportowo-rekreacyjne) oraz w miejscu zamieszkania, jako półkolonie letnie.

Z wypoczynku letniego dzieci i młodzieży w powiecie skarżyskim skorzystało ogółem 1060 osób na 19 wypoczynkach letnich (w powiecie skarżyskim wypoczynku zimowego w 2021 roku nie organizowano); w 16 wypoczynkach wyjazdowych uczestniczyło 968 dzieci i młodzieży, a z 3 wypoczynków w miejscu zamieszkania (półkoloniach letnich) korzystało 92 dzieci. Przeprowadzono 19 kontroli wypoczynku dzieci i młodzieży (19 kontroli sanitarnych w trakcie wypoczynku letniego). W żadnym z obiektów nie stwierdzono zaniedbań w zakresie porządku i czystości. Na wszystkich wypoczynkach wyjazdowych zapewniona była opieka medyczna.

Podsumowanie

Zdecydowana większość skontrolowanych, nadzorowanych placówek oświatowo-wychowawczych zapewniła w 2021 r. bezpieczne i higieniczne warunki nauczania, wychowania i opieki dzieciom i młodzieży.

W roku 2021 nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego obiektu odnotowano w 7 skontrolowanych placówkach. Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę na warunki do utrzymania higieny osobistej, w tym dostęp do bieżącej ciepłej wody przy wszystkich umywalkach w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych.

W 2021 roku wydano 2 decyzje administracyjne merytoryczne w zakresie poprawy warunków do utrzymania higieny osobistej w 2 szkołach funkcjonujących samodzielnie,

Nadal aktualnym problemem są niedostateczne warunki do prowadzenia zajęć w-f w szkołach (np. niedostateczna liczba pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem, prowadzenie zajęć na szkolnym korytarzu). Zastrzeżenia budzi również fakt, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natryski nie wykorzystują ich.

Niewłaściwy mikroklimat w pomieszczeniach dla uczniów (brak wentylacji grawitacyjnej lub mechanicznej w pomieszczeniach) jest nadal problemem, głównie placówek funkcjonujących w starych budynkach.

Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół oraz zapewnienie całodziennej obecności pielęgniarki szkolnej.

Placówki oświatowo-wychowawcze są stopniowo doposażane w nowe meble i wyposażenie, tj. zakup mebli edukacyjnych, pomocy dydaktycznych, tablic interaktywnych posiadających odpowiednie certyfikaty zgodności lub atesty bezpieczeństwa

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego dokonuje analizy projektowanych działań planistycznych, inwestycyjnych i systemowo – organizacyjnych odnoszących się do obszarów gmin, powiatów, województw oraz kraju. Uzgadnia rozwiązania techniczno – budowlane obiektów i infrastruktury technicznej oraz procesów technologicznych pod kątem ich wpływu na zdrowie i życie ludzi.

W roku 2021 ogólna liczba stanowisk zajętych w ramach sprawowania nadzór zapobiegawczy wyniosła 69 (w roku 2020 było łącznie 87 sprawy). Po zatrzymaniu w roku 2020 wieloletniej tendencji spadkowej w minionym roku ilość prowadzonych postępowań administracyjnych ponownie spadła w stosunku do 2020r oraz do lat wcześniejszych.

Sprawy załatwiane w 2021 roku przez Nadzór Zapobiegawczy to:

- Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko – 7;
- Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko – 11;
- Uzgodnienia dokumentacji projektowych w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych – projekty budowlane oraz projekty zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń – 13 z czego:
 - 8 uzgodnień dotyczyło obiektów spożywczych takich jak sklepy, bary,
 - 2 zakłady usługowe,
 - 3 to inne obiekty występujące sporadycznie,
- Wyrażenie zgody na użytkowanie 28 obiektów z czego 23 to odbiory dokonane na mocy art. 56 ustawy Prawo budowlane, natomiast 5 na mocy art. 3 ust. 3 ustawy o PIS w formie opinii sanitarnej.

Dopuszczane do użytkowania inwestycje można podzielić na następujące grupy:

- Drogi, parking, sieci infrastrukturalne – 6;
- Obiekty handlowe – 6;
- Budynki produkcyjne – 4;
- Obiekty oświatowe – 2;
- Zakłady usługowe – 2;
- Budynki handlowo – usługowe, mieszkalne, biurowe – 2;
- Obiekty służby zdrowia – 2;
- Inne inwestycje – 4.

W 2021 roku przeprowadzono 15 kontroli i wizji lokalnych związanych z wyrażeniem zgody na użytkowanie nowych bądź adaptowanych budynków czy pomieszczeń gdzie planowano rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Podsumowując sytuację powiatu w zakresie sanitarnego nadzoru zapobiegawczego stwierdzić należy że, po zatrzymaniu w roku 2020 wieloletniej tendencji spadkowej w minionym roku ilość prowadzonych postępowań administracyjnych ponownie spadła w stosunku do 2020r oraz do lat wcześniejszych.

Jednak zasadniczym zadaniem całej Stacji w roku 2021 była walka z pandemią koronawirusa SARS – CoV – 2.

IX. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna.

Działania podejmowane w 2021 roku przez Sekcję Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Skarżysku - Kamiennej wynikały z:

- Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z 14 marca 1985 roku
- Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025
- zaleceń Ministerstwa Zdrowia oraz Światowej Organizacji Zdrowia
- sytuacji epidemiologicznej na świecie, w Polsce oraz w województwie świętokrzyskim i powiecie skarżyskim.

W roku 2021 prowadzono działania inicjowane przez Głównego Inspektora Sanitarnego. Działania te związane były profilaktyką zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 i promocją szczepień ochronnych przeciw COVID-19 oraz z programami edukacyjnymi, kampaniami społecznymi i akcjami profilaktycznymi. W oparciu o założenia „Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV” podejmowano działania mające na celu zapobieganie nowym zakażeniom HIV poprzez podnoszenie poziomu wiedzy społeczności lokalnej na temat zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa HIV. W przedszkolach i klasach „0” szkół podstawowych realizowano program edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas” oraz I edycję programu edukacji ekologicznej „Skąd się biorą produkty ekologiczne”. W szkołach podstawowych realizowano programy edukacji antytytoniowej: „Nie pal przy mnie, proszę” dla uczniów klas I-III oraz program „Znajdź właściwe rozwiązanie” dla uczniów starszych klas, a także program „Bieg po zdrowie” dla uczniów klas IV szkół podstawowych. W szkołach ponadpodstawowych realizowano 4 programy edukacyjne: „ARS, czyli jak dbać o miłość” w zakresie profilaktyki uzależnień, „Podstępne WZW” obejmujący profilaktykę zakażeń HAV, HBV i HCV, program „Znamie! Znam je?” dotyczący profilaktyki czerniaka oraz program „Wybierz życie – pierwszy kok” dotyczący profilaktyki raka szyjki macicy. Ponadto organizowano, koordynowano i nadzorowano działania oświatowo-zdrowotne w zakresie profilaktyki używania substancji psychoaktywnych, zapobiegania nałogom, przeciwdziałania chorobom zakaźnym i niezakaźnym oraz propagowano szczepienia ochronne. Prowadzono działania w zakresie profilaktyki nowotworowej, której celem było podnoszenie świadomości, wykształcenie pozytywnych nawyków, zachowań i troski społeczeństwa o zdrowie własne i innych, a także promowano zdrowy styl życia w celu kształtowania postaw i zachowań prozdrowotnych w zakresie prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej.

W 2021 r. realizowane były następujące programy edukacyjne o zasięgu krajowym inicjowane przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz programy wojewódzkie inicjowane przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

1. Programy edukacji antytytoniowej dla przedszkoli i szkół podstawowych.

Realizacja programów w 2021 roku była utrudniona we względu na epidemię koronawirusa obowiązujące obostrzenia oraz częściową naukę w trybie zdalnym w placówkach oświatowo-wychowawczych. Odbiorcami programów byli uczniowie szkół podstawowych i dzieci w wieku przedszkolnym oraz ich rodzice.

Programy edukacji antytytoniowej: „Czyste powietrze wokół nas”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie” oraz „Bieg po zdrowie”.

W 2021 roku realizowano kolejne edycje programów edukacji antytytoniowej w przedszkolach i szkołach podstawowych. Zajęcia prowadzone były według gotowych scenariuszy zawartych w podręcznikach programowych. Ponadto przedszkola/szkoły w miarę możliwości rozszerzały realizację programów przeprowadzając m.in. konkursy, wystawy, prace plastyczne itp. Głównym celem programów jest zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów, opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. Szkolenia wdrożeniowe dla koordynatorów szkolnych /przedszkolnych programów odbyły się w formie indywidualnych narad wdrożeniowych.

Zasięg programów w powiecie skarżyskim:

„Czyste powietrze wokół nas”

Program skierowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym. Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub, gdy dorośli palą przy nich tytoń. W roku szkolnym 2020/2021 w powiecie skarżyskim do realizacji programu przystąpiło w 8 placówek. Łącznie programem objętych było 167 dzieci oraz 146 rodziców. Pracownik Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadził 3 wizytacje oceniające realizację programu w placówkach i nie stwierdził nieprawidłowości.

„Nie pal przy mnie, proszę”

Adresatami programu są uczniowie klas I-III szkół podstawowych. Realizacja programu ma na celu uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia, kształtowanie u dzieci postaw odpowiedzialności za własne zdrowie, uświadomienie dzieciom, że palenie tytoniu jest szkodliwe dla zdrowia, uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związanego z biernym paleniem oraz wykształcenie u dzieci umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą. Na terenie powiatu skarżyskiego w roku szkolnym 2020/2021 w programie wzięło udział 121 dzieci z 7 szkół podstawowych. Pracownik Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadził 3 wizytacje oceniające realizację programu w placówkach i nie stwierdził nieprawidłowości.

„Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program adresowany jest do uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych i ma na celu zapobieganie palenia tytoniu wśród uczniów. W roku szkolnym 2020/2021 na terenie powiatu skarżyskiego program realizowało 146 uczniów z 8 szkół podstawowych. W 2021 roku nie przeprowadzono wizytacji oceniających realizację program w związku z nauką w trybie zdalnym przez większą część roku szkolnego ze względu na epidemię koronawirusa.

„Bieg po zdrowie”

Program skierowany jest do uczniów IV klas szkół podstawowych (grupa wiekowa 9-10 lat). Celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Na terenie powiatu skarżyskiego w roku szkolnym 2020/2021 program realizowany był w 4 szkołach podstawowych. Z danych przekazanych w sprawozdaniach wynika, że program realizowało 59 uczniów oraz 74 rodziców. W 2021 roku nie zostały przeprowadzone wizytacje oceniające realizację program z powodu nauki w trybie zdalnym przez większą część roku szkolnego w związku z epidemią koronawirusa.

Kampanie społeczne: Światowy Dzień Bez Tytoniu (31 maja) i Światowy Dzień Rzucania Palenia (trzeci czwartek listopada)

Realizacja zadań w 2021 roku była utrudniona ze względu na epidemię koronawirusa i obowiązujące obostrzenia. Prowadzone działania profilaktyczne miały na celu przestrzeganie przed konsekwencjami zdrowotnymi czynnego i biernego palenia tytoniu, promocję mody na niepalenie oraz wskazywanie korzyści wynikających z rzucenia nałogu.

31 maja - Światowy Dzień Bez Tytoniu

W ramach obchodów Światowego Dnia Bez Tytoniu 2021, na stronie internetowej oraz w gablocie informacyjnej w holu Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Skarżysku-Kamiennej zamieszczono informację pt. „Ochrona młodzieży przed manipulacjami przemysłu tytoniowego”.

Światowy Dzień Rzucania Palenia – trzeci czwartek listopada

W ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia 2021 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Skarżysku-Kamiennej ogłosił konkurs plastyczny „Rzuć palenie razem z nami”. Konkurs skierowany był do Przedszkoli i oddziałów „0” Szkół Podstawowych z terenu powiatu skarżyskiego. Celem konkursu było promowanie wśród dzieci i ich rodziców zachowań korzystnych dla zdrowia wynikających z życia wolnego od nałogu tytoniowego. Uczestnicy mieli za zadanie wykonać pracę plastyczną dowolną techniką związaną tematycznie z hasłem i celami konkursu. Konkurs adresowany był do dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów klas I-III szkół podstawowych. Do konkursu nadesłano 14 prac plastycznych wykonanych przez 35 dzieci. Każdy z uczestników, bez względu na zajęte miejsce w konkursie, otrzymał nagrodę. Wystawa prac można było obejrzeć w Miejskim Centrum Kultury w Skarżysku-Kamiennej.

Monitoring obiektów w zakresie przestrzegania zakazu palenia tytoniu w powiecie skarżyskim w roku 2021

Pracownicy poszczególnych sekcji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Skarżysku-Kamiennej sprawujący bieżący nadzór sanitarny nad placówkami oświatowo-wychowawczymi, zakładami opieki zdrowotnej, zakładami pracy, zakładami gastronomicznymi, obiektami kultury i wypoczynku, obiektami sportowymi, obiektami służącymi obsłudze podróżnych oraz nad innymi obiektami użytku publicznego, w trakcie przeprowadzania kontroli sprawdzali przestrzeganie zakazu palenia tytoniu. W roku 2021 przeprowadzono na terenie powiatu skarżyskiego 175 takich kontroli. Nie stwierdzono, by w którymś z obiektów zakaz palenia nie był respektowany.

2. Krajowy Program Zwalczenia AIDS i zapobiegania zakażeniom HIV.

W ramach realizacji działań w zakresie profilaktyki HIV/AIDS Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna prowadziła w okresie wakacyjnym dystrybucję materiałów oświatowo-zdrowotnych wśród uczestników wypoczynków letnich zorganizowanych na terenie powiatu skarżyskiego. W ramach obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS, przypadającego na dzień 1 grudnia, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Skarżysku-Kamiennej zorganizował konkurs multimedialny pt. „HIV/AIDS – żyj bez ryzyka” dla uczniów VII i VIII klasy szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem konkursu było upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy dotyczącej profilaktyki HIV/AIDS, podniesienie poziomu akceptacji i tolerancji dla osób żyjących z HIV i chorych na AIDS, kształtowanie świadomości młodzieży na temat konsekwencji wynikających z ryzykownych zachowań zdrowotnych oraz zwiększenie odpowiedzialności za własne życie. Do konkursu przystąpiło 5 szkół, nadesłano 6 prac multimedialnych. Każdy z uczestników otrzymał nagrodę rzeczową.

3. Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

W roku szkolnym 2020/2021 na terenie powiatu skarżyskiego realizowana była I edycja ogólnopolskiego programu edukacji ekologicznej „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”. Program został opracowany przez Główny Inspektorat Sanitarny wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Grupa docelowa, do której skierowany jest program, to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat oraz druga grupa odbiorców to rodzice i opiekunowie dzieci. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. W roku szkolnym 2020/2021, do realizacji I edycji programu przystąpiło 9 placówek edukacyjnych, w tym 7 przedszkoli i 2 oddziały „0” w szkołach podstawowych. Na terenie powiatu skarżyskiego program zrealizowało 363 dzieci i 218 rodziców. Pracownik Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadził 3 wizytacje oceniające realizację programu w placówkach i nie stwierdził nieprawidłowości.

4. Program edukacyjny „Podstępne WZW”

W roku 2021 w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu skarżyskiego realizowano kolejną edycję programu edukacyjnego „Podstępne WZW”. Program ten adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych i ma na celu upowszechnienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV wywołujących wirusowe zapalenie wątroby. W roku szkolnym 2020/2021 program realizowało 79 uczniów. W związku z nauką w trybie zdanym w szkołach ponadpodstawowych ze względu na epidemię koronawirusa, w 2021 roku nie zostały przeprowadzone wizytacje oceniające realizację programu.

5. Program edukacyjny „Znamie! Znam je?”

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w roku szkolnym 2020/2021 realizowała kolejną edycję programu edukacyjnego „Znamie! Znam je?” adresowanego do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem głównym programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat czerniaka. Uczniowie uczą się rozróżniać znamiona nieszkodliwe od tych, które mogą być zmianą nowotworową. Poznają sposób obserwowania i kontrolowania znamion na swoim ciele. Program realizowało 47 uczniów. W związku z nauką w trybie zdanym w szkołach ponadpodstawowych ze względu na epidemię koronawirusa, w 2021 roku nie zostały przeprowadzone wizytacje oceniające realizację programu.

6. Program edukacyjny „Wybierz życie-pierwszy krok”

W roku szkolnym 2020/2021 realizowano IV edycję programu edukacyjnego dla uczniów szkół ponadpodstawowych dotyczącego profilaktyki raka szyjki macicy i zakażeń HPV „Wybierz życie – pierwszy krok”. Program ma na celu uświadomienie młodzieży zagrożeń związanych z rakiem szyjki macicy i innych chorób wywoływanych zakażeniem wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV), a w konsekwencji ograniczenie ryzyka zachorowań na raka szyjki macicy. Istotna jest zarówno profilaktyka pierwotna jak i wtórna, czyli kształtowanie u młodzieży świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy oraz wiedza na temat badań profilaktycznych. Program zachęca młode kobiety do regularnego wykonywania cytologii, a młodych mężczyzn uczy brania odpowiedzialności za zdrowie bliskich

im kobiet. W programie wzięły udział 3 szkoły z terenu powiatu skarżyskiego, w tym 94 uczniów i 94 rodziców. W związku z nauką w trybie zdanym w szkołach ponadpodstawowych ze względu na epidemię koronawirusa, w 2021 roku nie zostały przeprowadzone wizytacje oceniające realizację programu.

7. Światowy Dzień Zdrowia – 7 kwietnia

W 2021 roku ze względu na epidemię koronawirusa i obowiązujące obostrzenia odstąpiono od organizacji Festiwalu Piosenki o Zdrowiu, który co roku odbywał się w ramach Światowego Dnia Zdrowia. W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia 2021, na stronie internetowej oraz na tablicy informacyjnej w holu Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Skarżysku-Kamiennej zamieszczono informację dotyczącą obchodów ŚDZ, których hasło w 2021 roku brzmiało: „Budowanie sprawiedliwszego i zdrowszego świata dla wszystkich”.

8. Dopalacze

Działania w obszarze profilaktyki zażywania zastępczych środków psychoaktywnych tzw. dopalaczy Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna prowadziła w ciągu całego roku. Wszystkie te działania miały na celu informowanie o tym, czym są dopalacze i jakie zagrożenia niesie ich zażywanie. W ramach realizacji działań pracownik Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej prowadził dystrybucję materiałów oświatowych a także przeprowadził 6 spotkań edukacyjnych dla uczestników wypoczynków letnich zorganizowanych na terenie powiatu skarżyskiego. W spotkaniach łącznie wzięło udział 453 osób.

9. Akcja Zimowa – Bezpieczne ferie 2021

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w 2021 roku nie prowadziła działań w ramach akcji Bezpieczne Ferie 2021 ponieważ w 2021 roku nie zgłoszono żadnego wypoczynku zimowego na terenie powiatu skarżyskiego ze względu na epidemię koronawirusa oraz obowiązujące obostrzenia i wytyczne.

10. Akcja Letnia – Bezpieczne i zdrowe wakacje 2021

Działania prowadzone w ramach Akcji Bezpieczne i Zdrowe Wakacje 2021 były skierowane do dzieci i młodzieży przebywających na wypoczynkach letnich organizowanych na terenie powiatu skarżyskiego. Pracownik Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadził 7 spotkań edukacyjnych, w których uczestniczyło 527 osób. Spotkania miały charakter prelekcji edukacyjnych, których tematyka dotyczyła zdrowia oraz bezpieczeństwa podczas wakacji. Podczas spotkań omawiano zagadnienia związane z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2 tj. w jaki sposób wirus się rozprzestrzenia, jak można ustrzec się przed zakażeniem a także promocja szczepień ochronnych przeciwko COVID-19. Przypominano o obowiązujących wytycznych i zaleceniach dotyczących zapobieganiu rozprzestrzeniania się wirusa. Omawiany były również zasady bezpiecznego wypoczynku nad wodą oraz skutki zdrowotne nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV. Tematyka spotkań dotyczyła także zagrożeń dla człowieka ze strony środowiska naturalnego tj. profilaktyka boreliozy i kleszczowego zapalenia mózgu, profilaktyka bąblowicy, profilaktyka zatruc grzybami oraz profilaktyka ukąszeń przez żmije i użądleń przez owady. Pracownik PSSE omawiał także skutki zdrowotne ekspozycji na dym papierosowy (bierne palenie), szkodliwy wpływ na zdrowie stosowania e-papierosów oraz przestrzegał przed następstwami zażywania środków zastępczych tzw. „dopalaczy”. Wśród uczestników wszystkich wypoczynków prowadzona była dystrybucja materiałów oświatowo-zdrowotnych dotyczących zdrowych i bezpiecznych wakacji, profilaktyki HIV/AIDS oraz profilaktyki antytytoniowej.

11. Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

W ramach Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych w 2021 roku realizowano program edukacyjny „*ARS, czyli jak dbać o miłość?*”.

„*ARS, czyli jak dbać o miłość?*”

Program adresowany jest do młodzieży w wieku 15-19 lat, ale zawiera również elementy angażujące ich rodziców. W roku szkolnym 2020/2021 realizowano VIII edycję programu. Głównym celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. W powiecie skarżyskim VIII edycję programu realizowało 5 szkół ponadpodstawowych. 3 szkoły przekazały kwestionariusz sprawozdawczy do koordynatora powiatowego. Z danych przekazanych w sprawozdaniach wynika, że program realizowało 67 uczniów.

12. XI Skarżyski Marsz Różowej Wstążeczki

Ze względu na sytuację epidemiologiczną panującą w kraju związaną z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2 organizatorzy XII Marszu Różowej Wstążeczki zmuszeni byli zmienić formułę realizacji działań promujących profilaktykę antynowotworową. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Skarżysku-Kamiennej we współpracy z Urzędem Miasta Skarżyska-Kamiennej i przy partnerstwie: Skarżyskiego Klubu Amazonek, Stowarzyszenia Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Chcieć znaczy móc”, Miejskiego Centrum Kultury, Szpitala Powiatowego, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Centrum Integracji Społecznej oraz skarżyskiego Oddziału Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża, ogłosiła konkurs plastyczny dla uczniów klas VII-VIII szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu skarżyskiego pt. „Niech każda kobieta będzie zawsze piękna i zdrowa dla tych, których kocha”. Celem konkursu było szerzenie wiedzy na temat profilaktyki raka piersi, promowanie badań profilaktycznych oraz zwiększenie świadomości na temat nowotworu piersi. Do konkursu przystąpiło 8 uczniów z 5 szkół podstawowych. Wystawę prac nadesłanych w ramach konkursu można było obejrzeć do 04 października 2021r. w Miejskim Centrum Kultury w Skarżysku-Kamiennej.

13. Profilaktyka COVID-19 – promocja szczepień ochronnych

W 2021 roku, w związku z trwającą epidemią koronawirusa SARS-CoV-2, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna prowadziła wzmoczone działania dotyczące profilaktyki zachorowań na COVID-19, w tym promocja szczepień ochronnych. Realizowano rządową kampanię #SzczepimySię poprzez zamieszczanie informacji kampanijnych na stronie internetowej PSSE, zamieszczanie plakatów promujących szczepienia przeciwko COVID-19 w holu PSSE, przekazywanie plakatów kampanijnych do sklepów, restauracji, gabinetów kosmetycznych, drogerii, aptek, marketów budowlanych i hoteli na terenie powiatu skarżyskiego oraz przesłanie materiałów kampanijnych do urzędów, zakładów opieki zdrowotnej i mediów lokalnych. Pracownik Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej podczas spotkań edukacyjnych z uczestnikami wypoczynków letnich przeprowadził 5 pogadanek na temat szczepień przeciwko COVID-19, w których łącznie uczestniczyło 391 osób. Ponadto w ciągu całego roku prowadzone były działania polegające m.in. na zbieraniu wywiadów epidemiologicznych, nakładaniu kwarantanny, wprowadzania danych do systemów informatycznych, udzielaniu informacji telefonicznych, opiniowaniu procedur bezpieczeństwa w placówkach oświatowych oraz inne wspierające Sekcję Nadzoru Przeciwepidemicznego. Dodatkowo pracownicy PSSE we współpracy z Komendą Powiatową Policji kontrolowali przestrzeganie przepisów dotyczących przestrzegania nałożonych obostrzeń.

Podsumowanie

Realizacja zadań przez Sekcję Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w 2021 roku była utrudniona ze względu na obostrzenia i ograniczenia wynikające z epidemii koronawirusa SARS-CoV-2. Szkoły i przedszkola kontynuowały programy edukacyjne, jednak brak stabilności w pracy nauczycieli, nie pewność dotycząca formy funkcjonowania placówek oraz nauczanie zdalne i hybrydowe wpłynęły na mniejsze możliwości realizacji programów profilaktycznych. Obserwuje się spadek w ilości szkół, uczniów oraz rodziców realizujących program w stosunku do ubiegłych lat przed pandemią. W znacznym stopniu utrudniona była również realizacja konkursów, kampanii i akcji profilaktycznych, niestety wielu nie udało się zrealizować, bądź były realizowane w innej niż dotychczas formie. Pomimo napotykaných trudności w realizacji zadań, podczas prowadzonych działań widać zainteresowanie i potrzebę ich organizacji a także zaangażowanie ze strony placówek oświatowo-wychowawczych w edukację zdrowotną.

W realizacji prowadzonych zadań prozdrowotnych istotna była współpraca Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej z samorządami lokalnymi, instytucjami pożytku publicznego i mediami, a szczególnie wsparcie finansowe, bez którego realizacja wielu zadań byłaby niemożliwa. W realizacji powyższych zadań współpracowano z następującymi organizacjami i instytucjami:

1. Urząd Miasta w Skarżysku-Kamiennej
2. Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Starostwo Powiatowe w Skarżysku-Kamiennej
4. Miejskie Centrum Kultury w Skarżysku-Kamiennej
5. Stowarzyszenie Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Chcieć znaczy móc”
6. Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Skarżysku-Kamiennej
7. Szpital Powiatowy w Skarżysku-Kamiennej
8. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej
9. Skarżyski Klub Amazonek
10. Centrum Integracji Społecznej w Skarżysku-Kamiennej
11. Telewizja Świętokrzyska Skarżysko
12. „Tygodnik skarżyski”
13. „Echo Dnia”
14. Portal informacyjny TSK24
15. Portal informacyjny skarżysko.24
16. Portal informacyjny spottedskarżysko
17. Portal informacyjny proskarżysko
18. Portal informacyjny skarżysko.info

X. Działalność Laboratoryjna.

Oddział Laboratoryjny wykonuje badania i pomiary zgodnie z normami polskimi, europejskimi, międzynarodowymi. W przypadku braku możliwości skorzystania ze znormalizowanych metod, zostały opracowane własne procedury badawcze.

Pomieszczenia laboratoryjne są odpowiednio przygotowane do badań oraz wyposażone w sprzęt pomiarowy, badawczy, pomocniczy, niezbędny do prawidłowego wykonywania badań zgodnie z obowiązującymi normami i procedurami. Sprzęt i aparatura są właściwie obsługiwane i nadzorowane przez upoważnionych analityków.

Sprzęt używany do badań oraz pobierania próbek zapewnia wymaganą dokładność oraz spełnia specyfikacje dotyczące badań.

Oddział Laboratoryjny utrzymuje wysoki poziom jakości wykonywanych badań, przestrzega procedur zachowania poufności, bezstronności, ochrony praw własności i praw klienta do składania skarg.

Potwierdzeniem kompetencji technicznych laboratorium jest posiadanie od 02.02.2006 r. certyfikatu akredytacji nr AB 678 nadanego przez Polskie Centrum Akredytacji.

Audit PCA w 2021 r. wykazał spełnienie przez Laboratorium wymagań akredytacyjnych znowelizowanej normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-2, w związku z czym ważność certyfikatu została utrzymana do 01.02.2026.

Laboratoria Oddziału zgodnie ze specjalizacją, wykonują:

badania w zakresie higieny środowiska w kierunku:

- parametrów fizyko-chemicznych i mikrobiologicznych:
 - wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
 - wody z pływalni
- parametrów mikrobiologicznych
 - wody naturalnej, mineralnej, źródlanej i stołowej,
 - wody z kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli,
 - wody użytkowej ciepłej i wody z pływalni w kierunku oznaczania liczby bakterii z rodzaju *Legionella* spp.

W 2021 roku przeprowadzono 542 badania. Wykonano 290 oznaczeń chemicznych, 960 fizycznych a mikrobiologicznych 677.

badania w zakresie higieny żywności, żywienia i produktów kosmetycznych dotyczą :

- próbek żywności pobranych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu celem określenia zanieczyszczeń mikrobiologicznych,
- próbek środowiskowych z obszaru produkcji i obrotu żywnością potwierdzających skuteczność prowadzonych zabiegów mycia i dezynfekcji,
- wyrobów kosmetycznych.

W 2021 roku przeprowadzono 540 badań. Wykonano 1865 oznaczeń mikrobiologicznych

badania i pomiary w zakresie środowiska pracy obejmują:

- czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia na stanowiskach pracy tj. natężenia poziomu dźwięku, stężenia zapylenia, stężenia tlenu węgla, natężenia i równomierności oświetlenia
- zgodnie z obowiązującymi przepisami wszystkie badania i pomiary z zakresu higieny pracy są wykonywane metodami akredytowanymi.

W 2021 roku przeprowadzono 76 badań czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy. Wykonano 164 oznaczeń fizycznych, 4 oznaczenia chemiczne, pobrano do badań 24 próbki.

w zakresie epidemiologii prowadzone są badania:

- pracowników branżowych w kierunku wykrywania zakażeń pałeczkami duru brzuszego, durów rzekomych A, B, C, innymi pałeczkami z rodziny *Salmonella* i *Shigella*, które wywołują stany chorobowe wykluczające wykonywanie prac, w których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby,
- nosicieli i ozdowieńców po durze brzusznej, durach rzekomych A, B, C, salmonellozach i czerwonce wywołanej pałeczką *Shigella*, mające na celu wykrywanie zakażeń i chorób zakaźnych
- testów biologicznych monitorujące skuteczność prowadzonych procesów sterylizacji
- identyfikacji biochemicznej i serologicznej szczepów z rodzaju *Salmonella* dla placówek służby zdrowia.
- próbek środowiskowych z powierzchni roboczych, odzieży, bielizny pościelowej

W roku 2021 przeprowadzono 1303 badania, wykonano 2534 oznaczeń mikrobiologicznych.

XI. Zakończenie.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Skarżysku - Kamiennej wykonywała działania określone ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez :

Działalność przeciwepidemiczną.

W roku 2021 w związku z trwającą epidemią większość działań skupiało się na jej zapobieganiu i zwalczaniu. Analiza sytuacji epidemiologicznej w zakresie COVID-19 wykazała że w porównaniu do roku 2020 :

- odnotowano **48,70%** wzrost zachorowań na COVID-19,
- odnotowano **289 %** wzrost zgonów osób zakażonych COVID-19,
- szczyt zachorowań w trakcie trzeciej fali odnotowano w marcu i kwietniu - **43,81%** zachorowań, a w czwartej fali listopadzie i grudniu – **37,19%** zachorowań,
- najmłodszy zakażony pacjent to **3** dniowy noworodek, najstarszy liczył **100** lat.

Współczynnik umieralności dla powiatu skarżyskiego z powodu COVID-19 wyniósł w roku 2021 **-5,20%**, (w roku 2020 **-3,69%**).

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie pozostałych chorób:

- z chorób inwazyjnych odnotowano zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych wywołane przez meningokoki zakończone wyzdrowieniem pacjenta, posocznicę wywołaną przez pneumokoki zakończoną zgonem oraz posocznicę wywołaną przez *Streptococcus pyogenes* zakończoną zgonem pacjenta,
 - 29,76%wzrost bakteryjnych zakażeń jelitowych spowodowanych *Clostridium difficile* w tym dwie osoby zmarły,
 - zarejestrowano jeden nowo wykryty przypadek zakażenia HIV,
 - z chorób przenoszonych drogą płciową zarejestrowano jedno zachorowanie na kiłę,
 - z zakażeń wirusami hepatotropowymi zarejestrowano przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C,
 - nastąpił spadek zachorowań na boreliozę,
 - sytuacja epidemiologiczna chorób wieku dziecięcego jest na dobrym, niskim poziomie,
 - z powodu chorób zakaźnych zmarło ogółem **218** osób,
 - wyszczepialność w 2021 roku minimalnie wzrosła do **71,2%**, w 2020 wynosiła **-70,2%**,
 - niepokojący ponad 30% wzrost liczby osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych,
 - w porównaniu do 2020 roku odnotowano 50% spadek Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych, ogółem zarejestrowano **5** NOP w tym 3 łagodne, jeden poważny i jeden ciężki.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Skarżysku - Kamiennej dziękuje Policji, władzom powiatu i miasta, podmiotom leczniczym za współpracę podczas zwalczania epidemii.

Nadzór nad podmiotami prowadzącymi działalność leczniczą.

Z uwagi na wystąpienie sytuacji epidemicznej i obciążeniem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej dodatkowymi obowiązkami wynikającymi z działań mających na celu przeciwdziałanie i zwalczanie epidemii nie zrealizowano planu kontroli na rok 2021.

W dobie pandemii uległy zmianie zasady funkcjonowania placówek ochrony zdrowia i nie było możliwości przeprowadzania planowanych kontroli. W związku z wystąpieniem epidemii COVID-19 został ograniczony dostęp do placówek leczniczych, które świadczyły przede wszystkim teleporady. Podmioty prywatne ze względu na bezpieczeństwo własne, izolację lub kwarantannę personelu zawieszały działalność.

Kontrolę jakości wody do spożycia.

Na podstawie wyników badań próbek wody, pobieranych zarówno przez Państwową Inspekcję Sanitarną, jak i producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej, można stwierdzić, że mieszkańcy powiatu skarżyskiego korzystają z wody bezpiecznej dla zdrowia, odpowiadającej wymaganym normom.

Nadzór nad Obiektami Użyteczności Publicznej

W 2021 r. nie stwierdzono obiektów użyteczności publicznej ze złym stanem sanitarnym. Podobnie jak w ubiegłym roku problemem jest utrzymanie odpowiedniej pod względem mikrobiologicznym jakości wody wprowadzanej do niecki basenowej z systemu cyrkulacji Krytej Pływalni w Skarżysku-Kamiennej. Utrzymujące się skażenie bakteriologiczne wody wprowadzanej do niecki basenowej z systemu cyrkulacji może w konsekwencji doprowadzić do zanieczyszczenia wody w niecce. Brak efektywnych i skutecznych działań naprawczych wskazuje na konieczność znalezienia innych rozwiązań technologicznych procesu uzdatniania wody mających na celu poprawę jej jakości.

Należy zaznaczyć, że w związku z wystąpieniem stanu epidemii i ograniczeń w funkcjonowaniu obiektów, jak również obciążeniem organów PIS dodatkowymi obowiązkami wynikającymi z działań mających na celu przeciwdziałanie i zwalczanie Sars-CoV-2 większość obiektów użyteczności publicznej nie została skontrolowana.

Kontrole obiektów związanych z produkcją i obrotem środkami spożywczymi

Oceniając ilość wykonanych i zaplanowanych kontroli sanitarnych obiektów żywnościowo - żywieniowych na terenie powiatu, należy stwierdzić, że uległa ona poprawie w stosunku do 2020 r. W ubiegłym roku wykonano 49% zaplanowanych kontroli sanitarnych natomiast w 2020 roku wykonano jedynie 19%. Wykonanie większej ilości kontroli spowodowane było mniejszym zaangażowaniem pracowników sekcji do prac związanych z covid-19. Pracownicy głównie zatrudniani byli przy kontrolach akcyjnych z Policją w obiektach żywnościowych (gastronomia, sklepy w tym markety) w zakresie przestrzegania wymagań przeciwepidemicznych (masek, płynów do dezynfekcji) - łącznie przeprowadzono 2542 kontrole. Prowadzono również kontrole interwencyjne dotyczące nie przestrzegania higieny, oraz kontrole związane z uruchamianiem nowych obiektów, związane z poborem prób czy też kontrole tematyczne.

Stan sanitarno- higieniczny i techniczny zakładów obiektów żywnościowo – żywieniowych nie budził większych zastrzeżeń. W wyniku przeprowadzonych klasyfikacji żaden zakład nie był oceniony jako „niezgodny z wymaganiami”.

Ilość wydanych decyzji administracyjnych, zaleceń pokontrolnych uległa zmniejszeniu, co świadczy o właściwej kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorców i skutkuje lepszym stanem sanitarnym obiektów.

Nadzór nad zakładami pracy

Nadzór środowiska pracy realizowany był poprzez kontrole warunków zdrowotnych środowiska pracy, w celu zapobiegania powstawania chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

W związku z zaistniałą sytuacją i stanem epidemii priorytetem w prowadzeniu kontroli był nadzór nad obiektami wprowadzającymi do obrotu i stosującymi produkty biobójcze głównie środki do dezynfekcji oraz kontrola przestrzegania wymogów rozporządzenia w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. W zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych stwierdzono w dwóch zakładach wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych bez wymaganego przepisami prawa pozwolenia na obrót produktem biobójczym. Produkty te przeznaczone były m.in. jako środek odkażający; środek dezynfekujący; bakteriostatyczny; chroniący przed bakteriami i grzybami. Produkty zostały wycofane z obrotu, a producentów zobowiązano do poinformowania dalszych odbiorców o powyższym nakazie i odebranie produktu. Zgodnie z obowiązującymi przepisami kontrolowane podmioty zaktualizowały ocenę ryzyka zawodowego w związku z koronawirusem SARS-CoV-2. Opracowano instrukcję dla pracowników dotyczącą zasad postępowania

w związku z potencjalnym ryzykiem zakażenia koronawirusem . W zakładach tych przestrzegany był nakaz zakrywania ust i nosa oraz zapewniono środki do dezynfekcji.

Ponadto podczas kontroli informowano , że w dniu 31.07.2020 roku weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 czerwca 2020 roku w sprawie terenów, na których średnioroczne stężenie promieniotwórcze radonu w powietrzu wewnątrz pomieszczeń w znacznej liczbie budynków może przekraczać poziom odniesienia (Dz.U. z 2020 roku poz. 1139). Powyższe rozporządzenie określa tereny, na których średnioroczne stężenie promieniotwórcze radonu w powietrzu wewnątrz pomieszczeń w znacznej liczbie budynków może przekraczać poziom odniesienia, o którym mowa w art. 23b ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe (Dz. U. z 2019 r., poz. 1792, z późn. zm.) tj. 300 Bq/m^3 (bekereli na metr sześcienny). W załączniku do ww. rozporządzenia dla województwa świętokrzyskiego wskazano m.in. powiat skarżyski . W wyniku przeprowadzonych do tej pory pomiarów nie stwierdzono przekroczenia poziomu odniesienia 300 Bq/m^3 ,

Oceniając obszar środków zastępczych należy stwierdzić, że w roku sprawozdawczym nie odnotowano przypadków wprowadzania do obrotu zakazanych substancji ani przypadków zatrucia zakazanymi substancjami.

Nadzór nad placówkami Nauczania, Wychowania, Wypoczynku Dzieci i Młodzieży

Zdecydowana większość skontrolowanych, nadzorowanych placówek oświatowo-wychowawczych zapewniła w 2021 r. bezpieczne i higieniczne warunki nauczania, wychowania i opieki dzieciom i młodzieży.

W roku 2021 nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego obiektu odnotowano w 7 skontrolowanych placówkach. Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę na warunki do utrzymania higieny osobistej, w tym dostęp do bieżącej ciepłej wody przy wszystkich umywalkach w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych.

W 2021 roku wydano 2 decyzje administracyjne merytoryczne w zakresie poprawy warunków do utrzymania higieny osobistej w 2 szkołach funkcjonujących samodzielnie,

Nadal aktualnym problemem są niedostateczne warunki do prowadzenia zajęć w-f w szkołach (np. niedostateczna liczba pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem, prowadzenie zajęć na szkolnym korytarzu). Zastrzeżenia budzi również fakt, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natrasy nie wykorzystują ich.

Niewłaściwy mikroklimat w pomieszczeniach dla uczniów (brak wentylacji grawitacyjnej lub mechanicznej w pomieszczeniach) jest nadal problemem, głównie placówek funkcjonujących w starych budynkach.

Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół oraz zapewnienie całodziennej obecności pielęgniarki szkolnej.

Placówki oświatowo-wychowawcze są stopniowo doposażane w nowe meble i wyposażenie, tj. zakup mebli edukacyjnych, pomocy dydaktycznych, tablic interaktywnych posiadających odpowiednie certyfikaty zgodności lub atesty bezpieczeństwa

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

W 2021 roku przeprowadzono jedynie 15 kontroli i wizji lokalnych związanych z wyrażeniem zgody na użytkowanie nowych bądź adaptowanych budynków czy pomieszczeń gdzie planowano rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Podsumowując sytuację powiatu w zakresie sanitarnego nadzoru zapobiegawczego stwierdzić należy że, po zatrzymaniu w roku 2020 wieloletniej tendencji spadkowej w minionym roku ilość prowadzonych postępowań administracyjnych ponownie spadła w stosunku do 2020r oraz do lat wcześniejszych.

Jednak zasadniczym zadaniem całej Stacji w roku 2021 była walka z pandemią koronawirusa SARS – CoV – 2.

Działalność prozdrowotna

Realizacja zadań przez Sekcję Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w 2021 roku była utrudniona ze względu na obostrzenia i ograniczenia wynikające z epidemii koronawirusa SARS-CoV-2. Szkoły i przedszkola kontynuowały programy edukacyjne, jednak brak stabilności w pracy nauczycieli, nie pewność dotycząca formy funkcjonowania placówek oraz nauczanie zdalne i hybrydowe wpłynęły na mniejsze możliwości realizacji programów profilaktycznych. Obserwuje się spadek w ilości szkół, uczniów oraz rodziców realizujących program w stosunku do ubiegłych lat przed pandemią. W znacznym stopniu utrudniona była również realizacja konkursów, kampanii i akcji profilaktycznych, niestety wielu nie udało się zrealizować, bądź były realizowane w innej niż dotychczas formie. Pomimo napotykaných trudności w realizacji zadań, podczas prowadzonych działań widać zainteresowanie i potrzebę ich organizacji a także zaangażowanie ze strony placówek oświatowo-wychowawczych w edukację zdrowotną.

W realizacji prowadzonych zadań prozdrowotnych istotna była współpraca Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej z samorządami lokalnymi, instytucjami pożytku publicznego i mediami, a szczególnie wsparcie finansowe, bez którego realizacja wielu zadań byłaby niemożliwa.

Niniejsza ocena jest dostępna na stronie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Skarżysku – Kamiennej pod adresem www.psseskarzysko.pl